ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ,

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ

ΤΩΝ

ΙΑΤΡΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ,

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ.

« Δοκεῖ δέ μοι δεῖν ἁπτομένῳ τοῦ ἰητροῦ τὰ μάλιστα, ὁκόσα
» ἀκατηρίαστα ἐστὶ τοῖσι ἰητροῖσιν, ἐς τὴν ἰήκαιρα ἔοντα ἐ-
» δέασιν. ΙΠΠΟΚΡΑΤΗΣ, Περὶ διαίτης ὀξέων.

ΤΟΜΟΣ Β'. 1864. ΤΕΥΧΟΣ Δ'.

ΠΕΡΙΛΗΨΙΣ

ΤΩΝ ΕΝ ΤΩι ΤΕΥΧΕΙ ΤΟΥΤΩι ΕΜΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ.

Α'. ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ· [1]. Περὶ τῶν ἐξ ἐντοσθιδίων ζωϊκῶν Παρασίτων προερχομένων νοσημάτων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν· [Ἐ. ἡ σ.] — [2]. Περὶ τῶν ἀφροδισίων ἢ συφιλιδικῶν παθήσεων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν· [Ἐ. ἡ σ.]. —[17]. Περὶ ἀκρατείας οὔρων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς· [Σ. καὶ τ.]. Β'. ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ· [18]. Περὶ νέου τινὸς ὀφθαλμικοῦ φαρμάκου, τοῦ ἰσηρείου κυάμου (Eserie), καὶ τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ χρήσεως. [Σ. καὶ τ.]. —[8]. Περὶ καλλιμίνης (Atropinae) ὑπὸ φαρμακολογικήν, φυσιολογικήν, ὀφθαλμιατρικὴν καὶ θεραπευτικὴν ἔποψιν· [Σ. καὶ τ.].—23. Περὶ τῶν ἁλάτων τοῦ λιθίου ὡς θεραπευτικῶν τῆς ἀρθριτιδος καὶ τῶν ρευματισμῶν. —24. Περὶ τοῦ θείου ὡς θεραπευτικοῦ τοῦ χρονίου ρευματισμοῦ τῶν τενόντων. — 25. Περὶ τοῦ τερεβινθίου ἐλαίου ὡς ἀκεστικοῦ βοηθήματος. — 26. Πρωϊνικὸν βοήθημα κατὰ τῶν ὑπὸ τῆς πρώτης ὀδοντοφυΐας πρηξενουμένων ἀλγημάτων τῶν οὔλων.—27. Περὶ τῆς θεραπευτικῆς χρήσεως τοῦ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς φιλλόδρυος ἄνθρακος ὡς ἀντιδυσεντερικοῦ μέσου. Γ'. ΠΟΙΚΙΛΑ· [9]. Περὶ τῶν ἐξ ἐπιτεχνήσεως γυίων· [Ἐ. ἡ σ.].

ΕΙΔΙΚΗ ΝΟΣΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ.

[1.] Περὶ τῶν ἐξ ἐντοσθιδίων ζωϊκῶν Παρασίτων προερχομένων νοσημάτων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν.

[Συνέχεια.]

Λυσιτελὲς θεωροῦμεν νὰ εἴπωμέν τινα καὶ περὶ τῶν πρὸς διάδοσιν τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων εὐνοϊκῶν συνθηκῶν. Ἀναλογιζόμενοι, ὅτι ἕκαστον τῶν ἐντοσθιδίων τούτων Παρασίτων γενεσιουργεῖται ἐξ ἑνὸς ὠαρίου, ὅτι τὰ ὠάρια τῶν ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι τοῦ ἀνθρώπου παρασιτουσῶν στρογγύλων ἑλμίνθων, ἀποτιθέμενα μετὰ τῶν ἀφοδευμάτων κατὰ μυριάδας ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, χρήζουσιν ἀπολύτως πρὸς ἀνάπτυξιν αὐτῶν τῶν ἐν τῷ ἐντερικῷ καὶ αὖθις σωλῆνι τοῦ ἀνθρώπου βιοτησίων συνθηκῶν, ἔτι δὲ, ὅτι τὰ ὠάρια τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων δύνανται, οὐ μόνον ἐν τῷ ὕδατι τῶν ἑλῶν, τῶν ῥυακίων, τῶν φρεάτων κ.τ.τ. νὰ διασώσωσι τὴν ζωτικότητα αὐτῶν ἐπὶ ἓξ ἢ ἑπτὰ μῆνας (ἐνίοτε δὲ καὶ ἔτι πλέον), ἀλλὰ καὶ νὰ προβῶσιν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν αὐτῶν τοσοῦτον, ὥστε ἅμα καταντήσωσιν εἰς τὸν ἐντερικὸν τοῦ ἀνθρώπου σωλῆνα νὰ ἐκκολάπτωνται καὶ οὕτως ἐξέρχωνται τὰ ἐν αὐτοῖς ἔμβρυα, — ἀναλογιζόμενοι, λέγομεν, πάντα ταῦτα, κλίνομεν νὰ παραδεχθῶμεν, ὅτι ὁ κυριώτερος ἀγωγὸς, δι' οὗ τὰ ὠάρια τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων μετάγονται εἰς τὸν ἀνθρώπινον ὀργανισμὸν, εἶναι τὸ *πινόμενον ὕδωρ*. Ἐπειδὴ δὲ, ὅταν τὸ ὕδωρ διυλισθῇ, ἐπέχονται ὑπὸ τοῦ ἡθμοῦ τὰ ἐν αὐτῷ ὠάρια τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων, διὰ τοῦτο, ὅπου μὲν γίνεται χρῆσις πρὸς πόσιν διυλισμένου ὕδατος, ἐκεῖ εἶναι σπανία ἡ ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐντοσθιδίων Παρασίτων ἑλμινθίασις, ὅπου δὲ τὸ πινόμενον ὕδωρ εἶναι φρεάτιον, ἢ τελματιαῖον, καὶ πρὶν ἢ συναχθῇ εἰς τὸν τόπον, ἀφ' οὗ γίνεται ἡ ὕδρευσις αὐτοῦ, διακλύζει χωρία, ἐν οἷς ὑπάρχουσιν ἀποτεθειμέναι ἀφοδευματικαὶ ὕλαι, δὲν διηθεῖται δὲ προηγουμένως, ἐκεῖ

παρατηρεῖται λίαν συχνὰ ἡ ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐντοσθιδίων Παρασίτων ἑλμινθίασις.

Περὶ τῶν τοπικῶν καὶ τῶν κατὰ συμπάθειαν συμπτωμάτων τῆς ἐκ τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων προερχομένης ἑλμινθιάσεως προσθέτομεν τὰ ἀκόλουθα. Ὅταν μὲν αἱ ἕλμινθες αὗται ὦσιν ὀλίγαι, τότε οὐδεμίαν, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἐργάζονται τοπικὴν ἢ καθολικὴν διατάραξιν. Ὅταν δὲ ὦσι πολυπληθεῖς, τότε παραβλάπτουσιν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τήν τε λειτουργικὴν ἐνέργειαν τῶν πεπτικῶν ὀργάνων καὶ τὴν διάθρεψιν, ἐπιφέρουσι δὲ καὶ ποικίλα κατὰ νευρικὴν ἀντανάκλασιν νοσολογικὰ φαινόμενα. Τὰ ἐκ τῆς παρουσίας τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι προερχόμενα συμπτώματα ἀνεφέραμεν ἤδη ἐν ταῖς γενικαῖς παρατηρήσεσι. Ἐκ τῶν συμπτωμάτων τούτων οὐδὲν ἔχει παθογνωμονικὴν σημασίαν. Εἰσὶ δὲ τὰ μᾶλλον συνήθη τὰ ἑξῆς· κωλικοὶ στρόφοι κατὰ τὴν ὀμφαλικήν, πρὸ πάντων, χώραν, ἄλγη (ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ μέν, νυγματώδη, ἐνίοτε δέ, καὶ δρυπτικά) κατὰ τὴν γαστέρα, μετεωρισμὸς ταύτης, διαταράξεις τῆς πέψεως, πτυαλισμός, ναυτιάσεις ἢ ἔμετος, ἐνίοτε ῥύσις κοιλίας, διαχωρούσης ἰξώδεις καὶ διαίμους ὕλας, κνησμονὴ κατὰ τοὺς μυκτῆρας, οὖρα προσόμοια τῷ ὀρρῷ τοῦ γάλακτος καὶ ἀπολείποντα ὑπόλευκον ἴζημα. Πρὸς τούτοις παρατηροῦνται ἐνίοτε ἐξοίδησις τοῦ προσώπου, κυανίζουσα χροιὰ τῶν βλεφάρων, ἄνισος διαστολὴ τῶν κορῶν τῶν ὀφθαλμῶν, δριμεῖα ὀσμὴ τοῦ ἐκπνεομένου ἀέρος, ἀπίσχνανσις καὶ τῶν σφιγμῶν ἀταξία. Οἱ στρογγύλας ἕλμινθας ἔχοντες ἄνθρωποι εἰσὶ προσέτι δυσόνειροι, ῥιπτάζονται καθ' ὕπνον καὶ βρύκουσι τοὺς ὀδόντας. Καὶ ἕκαστον μὲν τῶν εἰρημένων συμπτωμάτων, λαμβανόμενον καθ' ἑαυτό, δὲν δύναται νὰ θεωρηθῇ ὡς ἀσφαλὲς διαγνωστικὸν σημεῖον, ὅταν δὲ συνυπάρχωσι πολλὰ ἐξ αὐτῶν, τότε δυνάμεθα ἵνα μετὰ πιθανότητος κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον μεγάλης παραδεχθῶμεν, ὅτι τὸ ἐργαζόμενον αὐτὰ αἴτιον εἶναι στρογγύλαι ἕλμινθες ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι. Ἔτι μείζων καθίσταται ἡ πιθανότης, ὅτι πρόκειται περὶ ἑλμινθιάσεως ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐντοσθιδίων Παρασίτων, ὅταν οἱ κωλικοὶ στρόφοι καὶ τὰ κατὰ τὴν γαστέρα ἄλγη ὑπάρχωσιν ἀπό τινος ἤδη καιροῦ, οἴχωνται καὶ ἐπανήκωσιν, μηδεμιᾶς ὑπαρχούσης γνωστῆς αἰτίας, δὲν συνοδεύωνται ὑπὸ διαῤῥοίας, τὰ διαχωρήματα ὦσιν ἰξώδη καὶ δίαιμα, ἅμα δὲ συνυπάρχωσι καί τινα συμπτώματα, μηδεμίαν δυνάμενα νὰ ἔχωσιν αἰτιώδη σχέσιν πρὸς ἄλλην τινὰ πάθησιν τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, οἷον κνησμονὴ κατὰ τοὺς μυκτῆρας, ἄνισος διαστολὴ τῶν κορῶν κ.τ.λ. Κατὰ τὸν Κ. *Rosen* ἐν τῶν ἀσφαλεστέρων διαγνωστικῶν σημείων τῆς παρουσίας στρογγύλων ἑλμίνθων ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι εἶναι τὸ ὅτι ὁ ἑλμινθιῶν αἰσθάνεται εὐφορίας τινὸς μετὰ τὴν πόσιν ψυχροῦ ὕδατος. Ὁ δὲ Κ. *Romans* πρεσβεύει (*), ὅτι ἐπὶ τῆς ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι παρουσίας τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων ἀσφαλὲς σημειωτικὸν φαινόμενον εἶναι ἐρυθρά τινα στιγμάτια, ἐπανεστηκότα ἐπὶ τῶν ἄκρων τῆς γλώσσης. Ἀλλ' ἡ δοξασία αὕτη ὑπ' οὐδενὸς ἄλλου ἰατροῦ ἐπεβεβαιώθη. Τὸ μόνον ἀσφαλὲς σημειωτικὸν δεδομένον πρὸς διάγνωσιν τῆς ἐκ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος ἐντοσθιδίων ζωικῶν Παρασίτων ἑλμινθιάσεως εἶναι, ὡς ἤδη ἔφημεν, ἡ παρουσία τῶν ὠαρίων αὐτῶν ἐν τοῖς διαχωρήμασι.

Τὰ πρὸς *θεραπείαν* τῆς ἐκ τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων προερχομένης ἑλμινθιάσεως ἄχρι τοῦδε ἐφαρμοσθέντα μέσα εἰσὶ πολλὰ καὶ παντοῖα. Ἐπειδὴ δὲ τὰ ἐντοσθίδια ταῦτα Παράσιτα διαιτῶνται ἐν μοίρᾳ τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, εἰς ἣν δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ φθάσωσι τὰ διὰ κλυσμάτων προσαγόμενα ῥευστά, διὰ τοῦτο πρὸς τὴν θεραπείαν τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος ἑλμινθιάσεως ἀπαιτεῖται μᾶλλον διὰ τοῦ στόματος προσαγωγὴ τῶν προσφόρων ἀνθελμιντικῶν φαρμάκων. Τοιαῦτα δὲ εἰσὶν ἡ ἀβροτονίνη, τὸ ἀρτεμήσειον σπέρμα (Semen Cinae), τὸ σπέρμα τοῦ ἀσπλήνου (Sem. Tanaceti), ἡ ῥίζα τῆς ἀγρίας νάρδου, τὰ ἐμπυρευματικὰ ἔλαια καὶ τὸ καθήρτειον ἔλαιον (τὸν τρόπον τῆς σκευάσεως τοῦ ὁποίου ἀνεγράψαμεν ἤδη ἐν τοῖς περὶ θεραπείας τῆς ἐκ ταινίας ἑλμινθιάσεως [Τεῦχ. Γ'. σελ. 59]). Ὠφέλιμος προσέτι θεωρεῖται ἡ καθ' ἑκάστην ἐδωδὴ προσφάτων δαυκίων ἢ ἡ χρῆσις τοῦ χυλίσματος αὐτῶν (Roob Dauci). Ἐκτὸς τούτων συνιστῶνται ὡς ἀνυσιμώτατα Ἀνθελμιντικὰ πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἑλμινθίασιν ὁ πρωτοχλωριοῦχος ὑδράργυρος, τὸ ἐνστίμμιον χρυσίζον θεῖον, ἡ ἀμμωνιακὴ κόμμις, τὸ ῥῆον, τὸ ἑλμινθόχορτον, ἡ ἀλόη, ἡ ῥίζα τοῦ πολυγάλου, ὁ φλοιὸς τῆς κασκαρίλλης, τοῦ κολόμβου (μετὰ διττανθρακικοῦ νάτρου), ὁ σάπων, τὰ χλωρὰ κελύφη τῶν λεπτοκαρύων, ὁ θειικὸς σίδηρος καὶ ἡ καφουρά. Ἀνυσιμώτατον μέσον πρὸς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος θεραπευτικὸν σκοπὸν λέγεται καὶ ἡ ἐπὶ τῆς κάτω κοιλίας ἐπάλειψις χρισμάτων (Linimenta) διὰ καφουρᾶς, ἢ δι' ἐθαιρίων ἢ ἐμπυρευματικῶν ἐλαίων (οἷον διὰ τερεβινθίνου ἐλαίου, δι' ἀψινθελαίου, πηγανελαίου, πετρελαίου κ. ἄ.), διὰ σιλφίου

(*) Ann. de la Soc. méd. prat. de Montpellier. Tome XXII.

τοῦ μηδικοῦ δι' ἁλόης, ἔτι δὲ τῆς βοείου χολῆς μετ' αἰθερίων ἢ ἐμπυρευματικῶν ἐλαίων. Τινὲς συνιστῶσιν ὡς ἀνθελμιντικὴν δύναμιν ἔχοντα καὶ τὰ δι' ἀρωματικῶν βοτανῶν πεπληρωμένα σάκκια, προσιστώμενα ἐπὶ τῆς κάτω κοιλίας. Ἐν τῇ ἰδίᾳ ἡμῶν ἰατρικῇ πράξει ἐφαρμόζομεν συνήθως πρὸς ἐκβολὴν τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων (καθὼς καὶ τῶν ἀσκαρίδων) τὸ κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναγραφὴν ἐσκευασμένον φάρμακον·

Λαβὲ *Ἀβροτονίνης Κόκκους δύω* (μέχρι τεσσάρων)

καὶ διαλύσας ἐν

Κικίνου ἐλαίου Οὐγγίᾳ

δός. Ἐπίγραψον δέ· « Καθ' ἑκάστην δευτέραν [ἐπὶ δὲ τῶν παίδων « τετάρτην »] ὥραν ἀνὰ ἓν μικρὸν κοχλιάριον μέχρις ὑπαγωγῆς κοιλίας ».

(R. *Santonini* gr ij (—jv),
Solve in
Ol. Ricini ℥j.

D.)

δυνάμεθα δὲ νὰ διαβεβαιώσωμεν, ὅτι διὰ τοῦ φαρμάκου τούτου ἐφικόμεθα πάντοτε ἐν τῷ διαστήματι ὀλίγων ὡρῶν τοῦ σκοπουμένου θεραπευτικοῦ ἀποτελέσματος. Ἐνίοτε ἐδώσαμεν κατὰ τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων καὶ τὸ ὡς ἑξῆς ἐσκευασμένον ἀνθελμιντικὸν ἔκλειγμα·

Λαβὲ *Ἀρτεμησίου σπέρματος Δραχμὰς δύω,*
Ῥίζης νάρδου τῆς ἀγρίας Δραχμὴν,
— *Ἰαλάππης Δραχμὴν ἡμίσειαν,*

λειοτριβήσας δὲ ἅπαντα, πρόσθετε

Ὀξυμέλιτος σκιλλιτικοῦ τὸ ἀρκοῦν

καὶ σκευάσας ἔκλειγμα, δός, ἐπιγράψας· « Κατὰ πᾶσαν τρίτην ὥραν ἀνὰ ἓν μικρὸν κοχλιάριον ».

(R. *Semin. Cinae pulver.* ʒij,
Radic. Valerian. pulver. ʒj,
— *Jalap. pulver.* ʒβ.
Oxymel. scillit. q. s. ut f. Electuar.)

Τὸ φάρμακον τοῦτο ἐνεργεῖ ἐπίσης ἀσφαλῶς καὶ ταχέως, ὡς καὶ τὸ πρῶτον, ἀλλ' ἀπολείπεται ἐκείνου κατὰ τὸ ὅτι προξενεῖ κωλικοὺς στρόφους. Πρὸς τὴν ἰατρείαν τῶν δυσπειθῶν καὶ πᾶν φάρμακον δυσχερῶς προσιεμένων παιδίων δίδομεν τοὺς ὡς ἑξῆς ἐσκευασμένους τροχίσκους·

Λαβὲ *Ἀρτεμησίου σπέρματος Λειοτριβοῦς Δραχμὰς δύω,*
Σουκκολάτας Λειοτριβοῦς Οὐγγίαν ἡμίσειαν,
Κιννομώμου Δραχμὴν,
καὶ *Γλισχράσματος κόμμεως τραγακάνθης*

τὸ ἀρκοῦν. Σκευάσας δ' ἐκ τούτων τροχίσκους τριάκοντα, δός.

(R. *Semin. Cinae pulver.* ʒij
Succolat. pulver. ʒβ,
Cass. Cinnam ʒj,
Mucilag. Gummi Tragacanth. q. s. ut f.
Trochisci N°. x xx.)

Τῶν τροχίσκων τούτων λαμβάνει ὁ ἑλμινθιῶν παῖς ἀνὰ τέσσαρας ἢ πέντε κατὰ πᾶσαν τρίτην ὥραν. Ἐπετεύχθη δὲ καὶ δι' αὐτῶν τὸ θεραπευτικὸν σκοπούμενον ἐν πάσαις ταῖς περιπτώσεσι, καθ' ἃς ἐποιησάμεθα χρῆσιν αὐτῶν.

3. *Περὶ τῆς ἐκ τῶν πτερυγιωτῶν ἀσκαρίδων ἑλμινθιάσεως.*

Τὰς εἰς τὸ εἶδος τοῦτο ὑπαγομένας ἀσκαρίδας εὗρεν ἅπαξ μόνον ἐν τῷ ἐντερικῷ τοῦ ἀνθρώπου σωλῆνι ὁ *Bellingham* ἐν Ἰρλανδίᾳ. Φαίνεται δέ, ὅτι πρότερον ἔτι εἶχε παρατηρήσει τὰ ἐντοσθίδια ταῦτα Παράσιτα ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι τοῦ ἀνθρώπου ὁ Ἄγγλος ἰατρὸς *Thompson*. Ἐπειδὴ δὲ οὐδέποτε ἄλλοτε παρετηρήθησαν παρασιτοῦσαι ἐν τῷ ἀνθρώπῳ αἱ ἕλμινθες αὗται, διὰ τοῦτο δὲν ἐγχωρεῖ ἐνταῦθα μακρότερος περὶ αὐτῶν λόγος.

4. *Περὶ τῆς ἐκ τῆς ἀνθρωποδιαίτου Τριχοκέφαλου προερχομένης ἑλμινθιάσεως.*

Αἱ ἕλμινθες αὗται ἔχουσι μῆκος 34—50 χ. τ. μ. καὶ εἰσὶ τριχοειδῶς λελεπτυσμέναι κατὰ τὰ δύω τρίτα τοῦ μήκους αὐτῶν. Εἰσὶ δὲ κατ' ἄξονα στριγγωταὶ (striées), πλὴν ἐπιμήκους τινὸς ταινίας, ἐσχηματισμένης ἐκ μικρῶν θηλίων. Τὰ ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι ἀποτικτόμενα ὠάρια τῆς ἕλμινθος ταύτης, ἀφοδευόμενα, δύνανται νὰ διατηρήσωσιν ἐπὶ πολλοὺς ἐνίοτε μῆνας τὴν ζωτικότητα αὐτῶν καὶ ἀναπτυχθῶσι τοσοῦτον, ὥστε ἅμα, διὰ τῶν ἐσθιομένων σιτίων ἢ τοῦ πινομένου ὕδατος, εἰσέλθωσιν ἐκ νέου εἰς τὸν ἐντερικὸν σωλῆνα, ἐκνεοττεύονται τὰ ἐν αὐτοῖς ἔμβρυα. Περὶ τῆς ἀναπτύξεως δὲ τῶν ἑλμίνθων τούτων καὶ περὶ τῶν πρὸς διάδοσιν αὐτῶν βοηθητικῶν συνθηκῶν ἰσχύουσι τὰ περὶ τῆς ἀναπτύξεως καὶ διαδόσεως τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων εἰρημένα.

Τὸ ἐντοσθίδιον τοῦτο Παράσιτον ἐγένετο γνωστὸν πρὸ ἑνὸς μόλις αἰῶνος, παρατηρηθὲν (τῷ **1760—1761**) ἐπί τινος ἐπιδημίας ἑλληνογενοῦς πυρετοῦ, ἧς τὴν ἱστορίαν κατέλιπον ἡμῖν ὁ *Roederer* καὶ *Wagler*. Φαίνεται ὅμως, ὅτι καὶ ὁ *Morgani* εἶχεν ἤδη παρατηρήσει τὰς τοῦ εἴδους τούτου ἕλμινθας. Ἀλλ' οὐδεὶς προσέσχεν εἰς ἣν ὁ μέγας ἀνατόμος ἐποιεῖτο μνείαν αὐτῶν ἐν ταῖς « *Περὶ ἀνατομίας ἐπιστολαῖς* » αὐτοῦ (**XIV. §. 41.**). Τὰ περὶ τῆς ἀνακαλύψεως τοῦ νέου τούτου εἴδους τῶν ἑλμίνθων ἱστοροῦνται ὡς ἑξῆς. Εἰς

τῶν μαθητῶν τοῦ *Roederer*, παρασκευάζων ἀνατομικῶς τὴν κωλικὴν βαλβίδα, παρετήρησε μικρά τινα σκωλήκια ἐν τῷ τυφλῷ ἐντέρῳ. Ὁ παρατυχὼν ἐκεῖ *Wrisberg* ἔγνω ἐκ πρώτης ὄψεως, ὅτι ταῦτα ἀνῆκον εἰς νέον εἶδος. Ἀλλ' ὁ *Wagler*, ὅστις ἦν ἔτι προπαρασκευαστής, καί τινες ἄλλοι νέοι ἀσκληπιάδαι, οἵτινες ἔτυχον παρόντες, ἀπεφήνατο, ὅτι αἱ ἕλμινθες ἐκεῖναι ἦσαν πάντως ἢ ὀξύουροι, ἢ τρογγύλαι ἕλμινθες, μικραὶ ἔτι. Παρεμβὰς εἰς τὴν συζήτησιν καὶ αὐτὸς ὁ *Roederer*, διέγνω, ὅτι αἱ ἕλμινθες ἐκεῖναι ἦσαν νέου εἴδους. Παρατηρήσας δὲ, ὅτι θάτερον τῶν ἄκρων αὐτῶν ἦν τριχοειδῶς λελεπτυσμένον, ὠνόμασεν αὐτὰς *τριχουρίδας*, ἐκλαβὼν τὴν τριχοειδῆ αὐτῶν ἀπόληξιν ὡς τὴν οὐράν. Ἀλλ' ὁ *Goeze* (1782) ἀπέδειξεν ἐφεξῆς, ὅτι τὸ ἄκρον ἐκεῖνο ἦν ἡ κεφαλὴ, καὶ διὰ τοῦτο ὠνόμασε τὰς τοῦ εἴδους τούτου ἕλμινθας *τριχοκεφάλους*.

Αἱ ἕλμινθες αὗται νέμονται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τὸ τυφλὸν ἔντερον, πολλάκις δὲ καὶ τὸ κῶλον, ἐνίοτε καὶ τὰ λεπτὰ ἔντερα. Ὁ *Wrisberg* εὗρεν αὐτὰς καὶ ἐν τῇ δωδεκαδακτύλῳ ἀποφύσει, οὐδέποτε ὅμως ἐν τῷ στομάχῳ. Τὰ ἐντοσθίδια ταῦτα Παράσιτα, καθ' ἃ δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῆς κατασκευῆς τῆς κεφαλῆς αὐτῶν, εἰσὶ προσκεκολλημένα ἐν τῷ ζῶντι ἀνθρώπῳ ἐπὶ τῶν τοιχωμάτων τῶν ἐντέρων, εἰσδύοντα διὰ τῆς κεφαλῆς αὐτῶν ὑπὸ τὸν βλενογόνον αὐτῶν ὑμένα. Ἄλλοι πάλιν εἰκάζουσιν, ὅτι αἱ ἕλμινθες αὗται εἰσάγουσι θάτερον τῶν ἄκρων αὐτῶν εἰς τοὺς πόρους τῶν πεῦρείων ἀδένων ἢ ἄλλων, ὑπαρχουσῶν ἐν τῇ μοίρᾳ τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, ἣν τύχουσι νεμόμεναι. Ὁ δὲ *Bellingham* δοξάζει, τοὐναντίον, ὅτι αἱ ἕλμινθες αὗται δὲν προσκολλῶνται ἐπὶ τῶν ἐντέρων, ἀλλ' ἐνδιαιτῶνται ἐν αὐτοῖς ἀπολελυμέναι. Παρασιτοῦσι δὲ αἱ Τριχοκέφαλοι ἕλμινθες ἐπὶ ἀτόμων πάσης ἡλικίας καὶ ἰδίως ἐπὶ τῶν ἡβώντων. Ὁ *Merat* λέγει (ἐν τῷ *Λεξικῷ τῶν ἰατρικῶν ἐπιστημῶν*, ἐν λέξει *Τριχοκέφαλος*), ὅτι ἐπὶ πάντων σχεδὸν τῶν πτωμάτων, ἅτινα ἀνέταμεν ἐν τῷ διαστήματι δωδεκαετίας ἐν τῇ Κλινικῇ τῆς ἰατρικῆς τῶν Παρισίων Σχολῆς, εὗρε τὰς ἕλμινθας ταύτας καὶ ὅτι ὁσάκις καὶ ἂν ἐξέφρασεν αὐτῷ τῶν σπουδαστῶν τις τὴν ἐπιθυμίαν νὰ ἴδῃ αὐτὰς, ἠδυνήθη νὰ εὕρῃ καὶ δείξῃ αὐτῷ τινὰς τούτων, οὐ μόνον ἐπὶ τῶν ἐκ νοσήματός τινος, ἀλλὰ καὶ ἐπ' αὐτῶν ἔτι τῶν ἐξ αἰφνιδίου θανάτου καὶ ἐν καταστάσει πληρεστάτης ὑγείας ἀποθανόντων ἀνθρώπων. Τὴν αὐτὴν παρατήρησιν ἔκαμον καὶ ἄλλοι ἀνατόμοι. Ὁ δὲ Κ. *Davaine*, ἐξετάσας μικροσκοπικῶς τὰ ἀφοδεύματα πλείστων ἀῤῥώστων, διάφορα πασχόντων νοσήματα, εὗρεν ἐπὶ τῶν ἡμίσεων ὡὰ τριχοκεφάλων ἑλμίνθων.

Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι ἑνὸς ἀτόμου διαιτωμένων Τριχοκεφάλων εἶναι μικρός. Ἀλλ' ἐπὶ τῶν ἐκ νοσημάτων τινῶν, καὶ ἰδίως ἐκ τυφοειδοῦς πυρετοῦ, ἀποθνησκόντων ἀνθρώπων εὑρίσκονται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πολυάριθμοι. Οἱ ἐντοσθίδιοι οὗτοι σκώληκες εἰσὶ κοσμοπολῖται, καθότι οὐ μόνον ἐν Γαλλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ, ὡς εἴδομεν, παρετηρήθησαν, ἀλλὰ καὶ ἐν Ἰρλανδίᾳ (εὑρόντος αὐτὰς τοῦ *Bellingham* ἐπὶ εἴκοσι ἓξ πτωμάτων ἐξ εἰκοσιεννέα, ἃ ἀνέταμε), ἐν Ἀγγλίᾳ (εὑρόντος αὐτοὺς ἐπὶ ἕνδεκα πτωμάτων ἐξ ὧν ἀνέταμε δεκαεπτά,), ἐν Ἰταλίᾳ (παρατηρήσαντος αὐτὰς τοῦ ἰατροῦ *Thibault* ἐπὶ ὀγδοήκοντα ἀνθρώπων, ἀποθανόντων ἐκ χολέρας καὶ ἄλλων τινῶν νοσημάτων), ἐν Συρίᾳ καὶ Αἰγύπτῳ (*Pruner*) καὶ ἐν Ἀμερικῇ (*Leidy*). Καὶ ἐν Ἑλλάδι δὲ εἰσὶ, φαίνεται, κοινόταται αἱ ἕλμινθες αὗται, ὅσον δυνάμεθα νὰ εἰκάσωμεν ἐκ τῶν ἑξῆς περιστάσεων. Πλὴν τῆς περιπτώσεως, καθ' ἣν παρετηρήσαμεν αὐτὰς, πολυπληθεστάτας, ἐπὶ τοῦ πτώματος τῆς συζύγου τοῦ ἐνταῦθα προξένου τῆς Βρασιλίας Κ. *Bercaux*, εὕρομεν τὰς ἕλμινθάς ταύτας, ἐξ ὅτου προεθέμεθα νὰ πραγματευθῶμεν ἐν τῷ « *Ἱπποκράτει* » περὶ τοῦ θέματος τούτου καὶ ἐπὶ τοῦ πτώματος γραίας τινὸς (Χίας), ἀποθανούσης ἐκ πνευμονίας, καὶ ἐπὶ τετραετοῦς τινος παιδὸς, ἀναιρεθέντος ὑπὸ ἐγκεφαλίτιδος. Ἂν δὲ ἡ ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι παρουσία τῶν τριχοκεφάλων ἑλμίνθων ἐπιφέρει νοσολογικά τινα φαινόμενα, ἢ οὔ καὶ, ἂν ἐπιφέρῃ, ὁποῖα ταῦτα, ἀγνοεῖται εἰσέτι.

5. *Περὶ τῆς ἐκ τῶν κυρίως ἀσκαρίδων προερχομένης ἑλμινθιάσεως καὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς.*

Αἱ ἕλμινθες αὗται εἰσὶ λευκαὶ καὶ ἔχουσι μῆκος, αἱ μὲν ἄῤῥενες, **2. 5** μέχρι **3. 5** χ. τ. μ., αἱ δὲ θήλειαι, **9—10** χ. τ.μ. Ἡ κεφαλὴ αὐτῶν φέρει κατ' ἀμφότερα αὐτῆς τὰ πλάγια ἀνὰ δύω φλυκταινώδη ἐπαρμάτια. Νέμονται δὲ τὰ παχέα ἔντερα καὶ μάλιστα τὸ ἀπευθυσμένον, ἰδίως δὲ τὸ κατώτερον αὐτοῦ ἄκρον. Ἐνίοτε προήκουσι μέχρι τῆς ἑδρικῆς ἐξίθμης καὶ διεισδύουσιν εἰς τὰς κατ' αὐτὴν στολίδας. Αἱ ἕλμινθες αὗται εἰσὶν, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, πολυπληθέσταται, ἐνίοτε μάλιστα εὑρίσκονται συνεσπειραμέναι πρὸς ὀγκώδεις ὁμάδας. Εἰς τὴν ἐκ τῶν ἀσκαρίδων ἑλμινθίασιν ὑπόκεινται οἱ παῖδες μᾶλλον, ἢ οἱ ἡβῶντες. Ἀλλ' οὐδεμία ἡλικία εἶναι ἐντελῶς ἀπηλαγμένη τῶν Παρασίτων τούτων. Ὅσον πρὸς τὴν ἐπιφροὴν τῆς διαίτης καὶ τῶν τοῦ ἔτους ὡρῶν εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τῶν ἀσκαρίδων οὐδὲν, κατ' ἐπιστήμην ἐξηκριβωμένον, ἔχομεν νὰ εἴπωμεν. Περὶ τῆς γεωγραφικῆς διαδόσεως τῶν ἑλμίνθων τούτων εἰρήσθω, ὅτι αὗται παρετηρήθησαν ἄχρι τοῦδε ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς χώραις τῆς Εὐρώπης, ἐν Αἰγύπτῳ, ἐν Συρίᾳ, ἐν τῇ κεντρῴᾳ Ἀφρικῇ καὶ ἐν τῷ νέῳ κόσμῳ.

Ἡ ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι παρουσία τῶν ἀσκαρίδων ἐκσημαίνεται, συνηθέστερον ἢ ἡ οἱουδήποτε ἄλλου εἴδους ἑλμίνθων, διὰ λίαν ὀχληρῶν, πολλάκις, νοσολογικῶν φαινομένων, οἷον νυγματώδους ἄλγους κατὰ τὴν κάτω κοιλίαν, τεινεσμοῦ, σφοδρᾶς καὶ ἀνυποφορήτου πολλάκις κνησμονῆς κατὰ τὸν δακτύλιον, ἐπεκτεινομένης ἐνίοτε καὶ εἰς τὰ γεννητικὰ μόρια. Τὰ ἐνοχλήματα ταῦτα ἐπιτείνονται περιοδικῶς καθ' ὥρας τινὰς τῆς ἡμέρας, αἵτινες ὅμως δὲν εἶναι ἐπὶ παντὸς ἀνθρώπου αἱ αὐταί. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον καθίστανται λίαν βασανιστικὰ τὰ ἐνοχλήματα ταῦτα πρὸς τὸ ἑσπέρας, μάλιστα δὲ ὅταν ὁ τὴν ἐξ ἀσκαρίδων ἑλμινθίασιν πάσχων κατακλιθῇ πρὸς ὕπνον. Τὴν περιοδικὴν ἐπανέλευσιν τῶν συμπτωμάτων τῆς ἑλμινθιάσεως ταύτης ἀποδίδει ὁ Κ. *Lallemand* εἰς τὸ ὅτι ἐπανήκουσι περιοδικῶς καὶ αἱ ἐν τῇ μοίρᾳ τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, ἣν νέμονται αἱ ἕλμινθες αὗται, πεπτικαὶ διεργασίαι. Ἡ περιοδικότης τῶν συμπτωμάτων δύναται ἐνίοτε νὰ ἐμβάλῃ τὸν ἰατρὸν εἰς τὴν ἀπάτην, ὅτι πρόκειται περὶ διαλείποντος πυρετοῦ. Εἰς τὴν διαγνωστικὴν ταύτην ἀπάτην περιέπεσέ ποτε, κατὰ τὴν ἰδίαν αὐτοῦ ὁμολογίαν, καὶ αὐτὸς ὁ *Cruveilhier*. Ὅπως βεβαιωθῶμεν ἂν ἡ κατὰ τὴν ἕδραν κνησμονὴ προέρχεται ἐκ τῶν ἑλμίνθων τούτων ἀρκεῖ νὰ ἐπισκοπήσωμεν τὸ καθ' ὃ ἡ κνησμονὴ χωρίον. Ἐὰν τὸ ἐνόχλημα τοῦτο ἐργάζωνται ἀσκαρίδες, εὑρίσκομεν τινὰς τούτων μεταξὺ τῶν ῥολίδων τοῦ σφυγκτῆρος τοῦ δακτυλίου ἢ περὶ αὐτὸν, ἢ καὶ ἐν τοῖς ἀφοδεύμασι. Ἐπισκοποῦντες κατὰ βάθος τὸν δακτύλιον τῶν ἕνεκα ἀσκαρίδων κνηθομένων τὴν ἕδραν, παρατηροῦμεν προσέτι, ὅτι ὁ τὸν σφυγκτῆρα περιαμπέχων βλενογόνος ὑμὴν εἶναι ἐνειμένος, ἐρυθρότερος ἢ κατὰ φύσιν, ἐξῳδηκώς, ἐπικεχρισμένος διὰ πολλῆς (αἱμορῤῥοῦντου ἔστιν ὅτε) βλένης καὶ φέρει πλείστας ἐρυθρὰς στιγμὰς, προερχομένας, κατὰ τὸν Κ. *Lalemand*, (ὅπως καὶ ἡ κνησμονὴ) ἐκ τῶν νυγμάτων, ἅτινα αἱ ἀσκαρίδες ἐργάζονται διὰ τοῦ οὐραίου αὐτῶν ἄκρου. Ἐνίοτε (ἀλλὰ σπανίως) διαλανθάνουσι τὸν ἐξετάζοντα ὀφθαλμὸν αἱ ἕλμινθες αὗται, οὖσαι κεκρυμμέναι ἐν τῷ βάθει τοῦ ἀπευθυσμένου. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει βεβαιούμεθα περὶ τῆς παρουσίας αὐτῶν διὰ τῆς προσφορᾶς τινὸς τῶν ἀνθελμιντικῶν φαρμάκων, ἢ διὰ τῶν διὰ ψυχροῦ ὕδατος κλύσεων.

Παρὰ τὰ τοπικὰ ταῦτα φαινόμενα, αἱ ἀσκαρίδες ἐπιφέρουσι καί τινα ἄλλα, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ τὸ ἧττον σοβαρὰ, κατὰ συμπάθειαν συμπτώματα. Παρατρέχοντες ἐκεῖνα ἐκ τῶν συμπτωμάτων τούτων, ἅτινα δύνανται νὰ προέλθωσιν, οὐ μόνον ἐκ τῶν ἀσκαρίδων, ἀλλὰ, ὡς ἤδη εἴπομεν, καὶ ἐκ τῶν κειριοειδῶν καὶ τῶν στρογγύλων ἑλμίνθων (οἷον τοὺς σπασμοὺς, τὴν χορείαν, τὴν ἐπιληψίαν, τὴν καταληψίαν κ.τ.λ.), θέλομεν ὁμιλήσει περὶ μόνων ἐκείνων, ἅτινα ἐργάζονται μόναι αἱ περὶ ὧν ἐνταῦθα ὁ λόγος ἕλμινθες ἐν τοῖς γεννητικοῖς μορίοις χωρὶς νὰ μεταδοθῶσιν εἰς αὐτὰ ἐκ τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος. Πολλοὶ τῶν ἰατρικῶν συγγραφέων διαβεβαιοῦσιν, ὅτι αἱ ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι τοῦ ἀνδρὸς ἀσκαρίδες ἐπιφέρουσιν ἐνίοτε τοσοῦτον σφοδρὰν διέγερσιν εἰς τὰ γεννητικὰ μόρια, ὥστε καὶ ἄνθρωποι ὑπὲρ τὴν παιδικὴν πλέον ἡλικίαν προκεχωρηκότες καὶ τέως μηδεμίαν λαβόντες πεῖραν τοῦ ὀλεθρίου ἐλαττώματος τῆς δέψεως, περιπίπτουσιν εἰς αὐτό. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως συμβαίνει τοῦτο ἐπὶ τῶν ἀνήβων ἔτι παιδίων, παρ' οἷς, ὡς εἴρηται, παρασιτοῦσιν συνηθέστερον αἱ περὶ ὧν ὁ λόγος ἕλμινθες. Κατὰ τὴν ἡλικίαν ταύτην συντελεῖ πρὸς τὴν κατὰ συμπάθειαν διέγερσιν τῶν γεννητικῶν μορίων καὶ τὸ ὅτι αἱ κατὰ τὸ ἀπευθυσμένον καὶ τὸν δακτύλιον νευρικαὶ ἀπολήξεις εἰσὶ μᾶλλον εὐερέθιστοι. Ἡ κατὰ τὴν ἕδραν καὶ τὸ ἀπευθυσμένον ὑπὸ τῶν ἀσκαρίδων ἐμποιουμένη κνησμονὴ καὶ τὸ νυγματῶδες ἄλγος, μεταδιδόμενα μέχρι τῶν γεννητικῶν μορίων, προξενοῦσι συχνὰς καὶ διαρκεῖς στύσεις καὶ αἰσθήματα ὀχληρὰ κατὰ τὸ πέος, ἀπὸ τῶν ὁποίων προσπαθοῦντες νὰ ἀπαλλαχθῶσιν οἱ δυστυχεῖς ἐκεῖνοι παῖδες διὰ χειροτριβῶν, ἐθίζονται οὕτως εἰς τὴν εἰρημένην δυσαπάλλακτον καὶ τὴν ὑγείαν αὐτῶν ἀνηκέστως ὑπονομεύουσαν πρᾶξιν, ἣν δύναταί τις προσφυέστατα νὰ ὀνομάσῃ *βραδεῖαν αὐτοχειρίαν*. Κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπικτῶνται τὸ ἐλάττωμα τοῦτο καὶ οἱ ἡβῶντες, οἵτινες προσέτι δύνανται ἐκ τῆς αὐτῆς τοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν γεννητικῶν μορίων αἰτίας νὰ περιπέσωσιν εἰς ἀφροδισιακὰς καταχρήσεις, αἵτινες πολλάκις ἔχουσι ὀλεθριωτάτας συνεπείας.

Ἡ ἐν τῷ ἀπευθυσμένῳ ἐντέρῳ παρουσία τῶν ἀσκαρίδων δύναται προσέτι νὰ ἐπιφέρῃ ἐνίοτε ἀβουλήτους ἐκρύσεις τοῦ σπέρματος, συνεπαγομένας λίαν χαλεπὰ ἐπακόλουθα.

Περὶ τῆς *θεραπείας* τῆς ἐξ ἀσκαρίδων ἑλμινθιάσεως σημειούσθωσαν τὰ ἑξῆς. Αἱ ἕλμινθες αὗται δύνανται μὲν εὐκόλως νὰ ἐκβληθῶσιν (διὰ τῶν Ὑπαγωγικῶν, διὰ κλύσεων ἁπλοῦ ψυχροῦ ὕδατος ἢ ῥευστῶν, ἐμπεριεχόντων ἀνθελμιντικὰς οὐσίας, οἷον ἐμπυρευματικὰ ἔλαια, καφουροῦχον ἔλαιον, ἢ ἀπολαμβανομένων δι' ἀφεψήσεως σκορόδων, ἀψινθίου κ. τ. τ.), ἀλλ' ἀναφαίνονται συνήθως

ἐκ νέου, ἐνίοτε μάλιστα ἀπειροπληθεῖς, ἐὰν διὰ τῆς ὑποστολῆς κυρίως τῆς ἐν τῷ ἐντερικῷ βλενογόνῳ ὑμένι ἀπεκκριτικῆς διεργασίας δὲν προληφθῇ ἡ ἐκ νέου παραγωγὴ αὐτῶν. Ἡ πρὸς θεραπείαν τῆς ἐξ ἀσκαρίδων ἑλμινθιάσεως μᾶλλον δεδοκιμασμένη μέθοδος εἶναι ἡ ἑξῆς· ὁ τὰς ἀσκαρίδας ἔχων λαμβάνει τὸ κατὰ τὴν ἐν σελίδι 83 ἀναγραφὴν ἐσκευασμένον ἔκλειγμα, κατὰ τὸν ἐκεῖ εἰρημένον τρόπον, καὶ ἐξακολουθεῖ τοῦτο μέχρις οὗ ἐπέλθωσι κενώσεις τινές. Τότε δὲ γίνονται κλύσεις δι' ἀφεψήματος κορυφῶν (Summitatum) ἀψινθίου μετὰ σπληνίου (Tanaceti), ῥίζης νάρδου τῆς ἀγρίας καὶ προσφάτου βοείας χολῆς. Ἀνυσιμωτάτη θεωρεῖται προσέτι πρὸς ἐκβολὴν τῶν ἀσκαρίδων καὶ ἡ καθ' ἑκάστην ἐδωδὴ δαυκίων, σιτίων μετὰ πηγάνου ἢ γηθυλλίδων (Alii Schoenoprasi, κοινῶς *πρασουλίδων*), ἔτι δὲ γάλακτος ἀφεψημένου μετὰ σκορόδου, ἢ συντεθραυσμένων σπερμάτων λειμωνίων καὶ ἡ καθ' ἑκάστην πόσις ἀφεψήματος πόας σκορδίου (Herb. Scordii). Προσέτι συνιστῶνται ὡς ἀναιρετικαὶ τῶν ἀσκαρίδων κλύσεις δι' ἀφεψήματος σπερμάτων ἀρτεμησίας, ἢ κρομμύων, ἢ σκορόδων, ἢ σιλφίου τοῦ μηδικοῦ, ἢ ἐλαίου τῶν ἐλαιῶν, ἢ τῶν γλυκέων ἀμυγδάλων, ἢ διαλύσεως κοινοῦ ἅλατος, ἢ ῥευστοῦ, ἐμπεριέχοντος ὄξος, τερεβίνθινον ἔλαιον, ἐμπυρευματικὰ ἔλαια κ.τ.τ. Τὰς ἐν τῷ ἀπευθυσμένῳ ἀσκαρίδας ἀποκτείνει προσέτι καὶ ἡ ἐπάλειψις τοῦ δακτυλίου τῇ δι' ὑδαργύρου τεφρᾷ ἀλοιφῇ. Ὁ *Lallemand* συνίστησιν ὡς ἓν τῶν κρατίστων μέσων πρὸς ἐκβολὴν τῶν ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι ἀσκαρίδων τὰς εἰς αὐτὸν εἰσαντλήσεις (Douches) ὀρυκτοῦ θειούχου ὕδατος. Ὅπως δὲ μὴ ἀναγεννηθῶσι τὰ ὀχληρὰ ταῦτα Παράσιτα, δέον ἵνα μετὰ τὴν ἐκβολὴν αὐτῶν δοθῇ κατ' ἐπανάληψιν τὸ ῥῆον, ἢ ἡ κασκαρίλλη, ἢ τὸ κάσσιον ξύλον (L. Quassiae), ἢ ἡ ὑδροχλωρικὴ ἐνσίδηρος ἀμμωνία, ἢ τὸ διὰ μήλων βάμμα τοῦ σιδήρου, ἢ ὁ ὑδροχλωρικὸς σίδηρος κ. τ. ἄ. Πρὸς ἐντελῆ ἐξοφάνισιν τῶν ἀσκαρίδων ἀπαιτεῖται νὰ παραταθῇ ἡ εἰρημένη ἀποθεραπεία ἐπὶ ἕνα περίπου μῆνα, ἢ καὶ ἔτι πλέον, ὅπως οὕτως ἀποκτείνωνται τὰ ἑλμίνθια καθ' ὅσον ἐξέρχονται ἐκ τῶν ὠαρίων, ἅτινα, τυχὸν, ἤθελον εἶσθαι ἀποτεθειμένα ἐπὶ τῶν πόρων τοῦ ἐντερικοῦ βλενογόνου ὑμένος.

c. *Τὸ εἰς τὰς τρηματώδης ἕλμινθας ἀνῆκον ἑτεροφυὲς δίστομον* παρετηρήθη ἄχρι τοῦδε δὶς μόνον ὑπὸ τοῦ Κ. *Bilharz* ἐν τῷ ἐντερικῷ τοῦ ἀνθρώπου σωλῆνι.

d. *Περὶ τῶν ἐν τῷ ἐντερικῷ τοῦ ἀνθρώπου σωλῆνι παρασιτούντων πρωτοζώων.*

Ἐν ταῖς ζωικαῖς καὶ φυτικαῖς οὐσίαις, αἵτινες μεθίστανται εἰς σῆψιν (ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι), ἀναπτύσσονται, ὡς γνωστὸν, παντοῖα ἐγχυματικὰ ζωύφια ἢ πρωτόζωα. Ἠδύνατο δέ τις νὰ ὑποθέσῃ, ὅτι καὶ ἐν ταῖς μήπω ἀφοδευθείσαις ὕλαις ἀναπτύσσονται, ἕνεκα σηπτικῆς διεργασίας, τὰ αὐτὰ ἐκεῖνα ἐγχυματικὰ ζωύφια, ἅτινα καὶ ἐν ταῖς ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι σηπομέναις ὀργανικαῖς οὐσίαις, ἐπειδὴ καὶ ἐν τοῖς ἀφοδεύμασιν ἐνίστανται ταχέως τινὰ τούτων (οἷον *βακτήρια, ἑλικίαι, μονάδια* κ.ἄ.). Ἡ ὑπόθεσις αὕτη ἤθελεν εἶσθαι ἡμαρτημένη. Ἀπόδειξις δὲ τοῦ ὅτι τὰ ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι ἀναπτυσσόμενα πρωτόζωα διαφέρουσι τῶν ἐνισταμένων ἐν ταῖς οὐσίαις, ταῖς ἐν τῷ ἀτμοσφαιρικῷ ἀέρι σηπομέναις, — ἀπόδειξις, λέγομεν, τούτου εἶναι τὸ ὅτι, ταῦτα μὲν ζῶσι καὶ ἐν ταπεινοτέρᾳ θερμοκρασίᾳ, ἐκεῖνα δὲ ἀποβάλλουσι τὴν ζωτικότητα αὐτῶν ἅμα αἱ ἀφοδευθεῖσαι ὕλαι ἀποψυχθῶσι. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ἀναζητῶμεν ἐντοσθίδια πρωτόζωα μήτε κατὰ τὰς νεκροψίας ἐν ταῖς ὕλαις, ταῖς ἐν τῷ ἐντερικῷ σωλῆνι, μηδὲ ἐν τοῖς πρὸ πολλῶν ὡρῶν ἀποπατηθεῖσιν ὑποχωρήμασι.

Ἐν τοῖς ἀφοδεύμασι τῶν ὑγιῶν ἀνθρώπων δὲν ὑπάρχουσι συνήθως ἐντοσθίδια πρωτόζωα, ἀλλὰ μόνον ἐν τοῖς τῶν διαῤῥοΐζομένων (τῶν χολεριώντων, τῶν συντηκομένων φθισικῶν καὶ τῶν πασχόντων λειεντερίαν). Ἐντεῦθεν ἠγέρθη τὸ ζήτημα ἂν τὰ ἐντοσθίδια πρωτόζωα εἰσὶ τὸ αἴτιον ἢ τὸ ἀποτέλεσμα τῶν νοσημάτων, ἐφ' ὧν ἄχρι τοῦδε παρετηρήθησαν. Ἀλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο μένει ἔτι ἐν καταστάσει διαπορήματος, μὴ ἀρκουσῶν πρὸς λύσιν αὐτοῦ τῶν ἄχρι τοῦδε παρατηρηθεισῶν περιπτώσεων.

Τὰ ἐντοσθίδια πρωτόζωα παρετηρήθησαν τὸ πρῶτον ὑπὸ τοῦ *Leeuwenhoek*, ὅστις, διαῤῥοΐζόμενος ἀπό τινων ἡμερῶν, παρετήρησεν ἐν τοῖς ἰδίοις ἑαυτοῦ διαχωρήμασι πολλῶν τινων εἰδῶν ἐγχυματικὰ ζωύφια, ἐξαφανιζόμενα ἅμα αἱ ἐν αἷς ὑπῆρχον ὕλαι ἀπεψύχοντο (*). Ἀκολούθως (1849) ἐδημοσίευσεν ὁ Κ. *Pouchet*, ὅτι παρετήρησε πολυπληθεστάτους ἑλικίας ἐν τοῖς διαχωρήμασι τῶν χολεριώντων. Βραδύτερον (1853) εὗρεν ὁ Κ. *Davaine* ἐν τοῖς διαχωρήμασι τῶν ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ νοσήματος ἡλωκότων νέου εἴδους ἐντοσθίδια πρωτόζωα, τὰς *ἀνθρωποδιαίτους κερκομονάδας*. Τῷ δὲ 1854 παρετηρήθησαν καὶ ἐν Λονδίνῳ, ὑπὸ τῶν Ἄγγλων ἰατρῶν Κ. Κ. *Rainey* καὶ *Hassall*, πολυπληθέστατοι ἑλικίαι ἐν τοῖς διαχωρήμασι τῶν χολεριώντων. Τῷ 1857 ἐδημοσίευσε καὶ ὁ Κ. *Malmsten* δύω περιπτώσεις, καθ' ἃς εὗρεν ἐντοσθίδιόν τι πρωτόζωον νέου εἴδους, τὸ *τοῦ ἀπευθυσμένου Παράμηκες* (*).

(*) Antonii Leeuwenhoek opera omnia. Lugduni Batavorum.

Τὰ μέχρι τοῦδε λοιπὸν ἐν τοῖς διαχωρήμασι τοῦ ἀνθρώπου παρατηρηθέντα ἐντοσθίδια πρωτόζωα εἰσὶν ὁ *ἑλικίας*, ἡ *ἀνθρωποδίαιτος κερκομονὰς* καὶ τὸ τοῦ *ἀπευθυσμένου παράμηκες*. Περὶ ἑκάστου δὲ τούτων θέλομεν διαλάβει ἐν τοῖς ἑφεξῆς.

[Ἕπεται ἡ συνέχεια.]

[2.] Περὶ τῶν ἀφροδισίων ἢ συφιλιδικῶν παθήσεων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῶν. [Συνέχεια.]

1. *Περὶ τῆς ἀπὸ τῶν γεννητικῶν μορίων τοῦ ἄῤῥενος βλενοῤῥοίας.*

α'. *Περὶ τῆς βλενοῤῥοϊκῆς οὐρηθρίτιδος.*

Ἡ *βλενοῤῥοϊκὴ οὐρηθρῖτις* (Gonorrhoea, Blenorrhagia urethrae, Urethritis, Phallorrhagia) ἔχει τοὺς ἀκολούθους, εἰς τρία στάδια διαιρουμένους, συμπτωματολογικοὺς χαρακτῆρας· μετὰ μίαν, συνήθως, ἢ δύω (σπανιώτερον δὲ καὶ μετ' ὀκτὼ ἢ καὶ ἔτι πλείους) ἡμέρας ἀπὸ τοῦ ἀφροδισίου συγγρωτισμοῦ ὁ τὸ βλενοῤῥοϊκὸν μόλυσμα μεταλαβὼν αἰσθάνεται ἡδονικοῦ κατ' ἀρχὰς αἰσθήματος κατὰ τὸ στόμιον τῆς οὐρήθρας καὶ κατὰ τὴν σκαφοειδῆ κοιλότητα, διεγείροντος ἐνίοτε πρὸς ἐπανειλημμένην ἀφροδισιασμόν. Τὰ χείλη τοῦ στομίου τῆς οὐρήθρας εἰσὶ συγκεκολλημένα διὰ βλένης ἰξωδεστέρας τοῦ συνήθους, ἐν δὲ τοῖς οὐροις παρατηροῦνται ἐναιωρημέναι κροκίδες βλένης· *στάδιον τῆς εἰσβολῆς τοῦ νοσήματος* (*Stadium invasionis*).

Μετά τινας ἡμέρας ὁ κατὰ τὸ στόμιον τῆς οὐρήθρας καὶ τὴν σκαφοειδῆ κοιλότητα ἡδονικὸς κνησμὸς μεταβάλλεται εἰς διατατικὸν ἄλγος, διῆκον ἀπὸ τῆς βαλάνου μέχρι τῶν βουβωνικῶν χωρῶν, τοῦ περινέου καὶ τῶν ὄρχεων. Ἡ οὔρησις καθίσταται ἀλγεινὴ, προσεπέρχεται συχνὴ πρὸς αὐτὴν ἔπειξις, ἡ δ' ἐκκρινομένη βλένα γίνεται δαψιλεστέρα· *στάδιον τῆς ἀνιούσης πορείας ἢ ἐπιδόσεως τοῦ νοσήματος* (*S. incrementi*).

Ἀκολούθως, περὶ τὴν ὀγδόην συνήθως ἡμέραν ἀπὸ τῆς ἀφροδισίου ἀναχρώσεως, πάντα τὰ κατὰ τὸ προηγούμενον στάδιον συμπτώματα γίνονται σφοδρότερα, τὸ στόμιον τῆς οὐρήθρας ἐξοιδαίνει καὶ ἐρυθραίνεται, ἡ ἐκκρινομένη ὕλη γίνεται πυωδεστέρα, ξανθοπράσινος καὶ δαψιλεστέρα (ἐνίοτε μάλιστα τοσοῦτον, ὥστε ἀποστάζει ἀπὸ τῆς οὐρήθρας), τὸ κατὰ τὴν σκαφοειδῆ κοιλότητα ἄλγος ἐπιτείνεται (μετατρεπόμενον εἰς καυστικὸν) καὶ καθίσταται ἀφόρητον ἐν καιρῷ μάλιστα τῆς οὐρήσεως. Ἔτι δὲ προσεπέρχεται, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, καὶ πυρετικὴ δυσφορία, ὁ πάσχων διέρχεται τὰς νύκτας ἐν ἀνησυχίᾳ, διαταραττομένου τοῦ ὕπνου αὐτοῦ ὑπὸ λίαν ἀλγεινῶν στύσεων, ἔστιν ὅτε δὲ καὶ ὑπὸ αὐτομάτων ἐκσπερματισμῶν· *στάδιον τῆς ἀκμῆς* (*S. Acmes*). Τὸ στάδιον τοῦτο διαρκεῖ μέχρι τῆς 14ης, ἐνίοτε δὲ καὶ μέχρι τῆς 21ης ἡμέρας ἀπὸ τοῦ μολυσμοῦ.

Ἀκολούθως λύεται κατὰ μικρὸν ἡ φλεγμονὴ, τὸ ἄλγος ἐλαττοῦται καὶ οὕτως ἄρχεται τὸ *στάδιον τῆς παρακμῆς* (*S. decrementi*), καθ' ὃ καὶ ἡ ἐκκρινομένη ὕλη γίνεται πάλιν λευκὴ καὶ βλενώδης, ἐλαττουμένη κατὰ μικρόν. Παραμένει δὲ ἡ βλενοῤῥοϊκὴ ῥύσις, ὑπ' ἐλαχίστου μόνον (ἐνίοτε δὲ καὶ οὐδόλως ὑπὸ) ἄλγους συνοδευομένη, μέχρι τοῦ τέλους τῆς τετάρτης ἢ τῆς ἕκτης ἑβδομάδος, ὅτε ἐκλείπει ἐνίοτε ἐξ ὁλοκλήρου. Ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὅμως τὸ στάδιον τοῦτο παρατείνεται ἐπὶ μῆκιστον (*χρονία ἢ μεθυστέρα βλενόῤῥοια*, Gonorrhoea secundaria), ὅταν δὲν ἀντιταχθῇ ἐγκαίρως κατὰ τῆς παθήσεως ἡ δέουσα θεραπευτικὴ ἐνέργεια.

Ἡ *μεθυστέρα βλενόῤῥοια* ὁτὲ μὲν εἶναι πάντη ἀναλγὴς, ὁτὲ δὲ συνοδεύεται ὑπ' ἐλαχίστου μόνον ἄλγους, κατεστηριγμένου κατὰ τὴν σκαφοειδῆ κοιλότητα καὶ ἐπαισθητοῦ μάλιστα ἐν καιρῷ τῆς οὐρήσεως καὶ ὅταν τὸ πέος ἦ ἐν στύσει. Διὸ καὶ διαιρεῖται ἡ *μεθυστέρα βλενόῤῥοια* εἰς *ῥωθῆ ἢ ἀνωδυνῆ* καὶ εἰς *ἐρεθισματικήν*. Ἡ ποιότης τῆς ἐκκρινομένης ὕλης εἶναι ἄλλοτε ἄλλη· ὁτὲ μὲν τὸ ἔκκριμα εἶναι ἀχρουν καὶ ῥωωδέστατον (σχεδὸν ὑδατῶδες), ὁτὲ δὲ ξανθίζον καὶ μᾶλλον συνεστηκός. Ὡς ἐπὶ πολὺ μόνον τὴν πρωΐαν (εὐθὺς μετὰ τὴν ἐκ τοῦ ὕπνου ἐξέγερσιν τοῦ πάσχοντος), διαπιεζομένου τοῦ (ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ συγκεκολλημένου) στομίου τῆς οὐρήθρας, ἐκβλύζει σταγὼν βλενοῤῥοϊκῆς ὕλης. Ἐνίοτε τὸ ὀλίγιστον τοῦτο βλενοῤῥοϊκὸν ἔκκριμα εἶναι τὸ μόνον τῆς νόσου σύμπτωμα καὶ μόνον τὸ ὅτι τὸ στόμιον τῆς οὐρήθρας εἶναι διηνεκῶς συγκεκολλημένον καὶ ἐπικαλύπτεται διά τινος λεπτοῦ συμπήγματος βλένης, ὅπερ καθ' ἑκάστην οὔρησιν ἀπεκφέρεται ὑπὸ τοῦ κρουνοῦ τῶν οὔρων. Ἄλλοτε πάλιν γινώσκεται ἡ μεθυστέρα βλενόῤῥοια ἐκ μόνων τῶν ἐπὶ τοῦ χιτῶνος ἀπολειπομένων κηλίδων. Ἐπὶ τῶν χαλεπωτέρων περιπτώσεων ἡ ἐκκρινομένη

(*) P. H. Malmsten. Infusorien als Intestinalcanalthiere beim Menschen (Arch. für path. Anat. v. Wirchow. 1857.

ὕλη εἶναι τοσοῦτον δαψιλής, ὅσον καὶ κατ' αὐτὰ τὰ πρῶτα στάδια τῆς ἀρχικῆς βλενορροίας. Διὰ τῆς διαίτης καὶ τοῦ ἑδραίου βίου κατορθοῦται ἐνίοτε νὰ ἐλαττωθῇ ἐπισήμως ἢ καὶ νὰ διαλίπῃ ἐντελῶς ἐπί τινα χρόνον ἡ δαψιλὴς ῥύσις τῆς βλέννης. Ἀλλ' ἅμα ὁ πάσχων δώσῃ ἐλαχίστην τινὰ αἰτίαν, τουτέστι πίῃ διαθερματικόν τι ποτὸν, ἢ πάθῃ ψύξιν, ἢ συγγένηται ἀφροδισίως, ἐπανήκει ἔτι δαψιλεστέρα ἡ βλενορροϊκὴ ῥύσις. Αἱ τοιαῦται δὲ αὐξομειώσεις διαρκοῦσιν ἐπὶ ὁλοκλήρους μῆνας, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐπὶ ἔτη ὁλόκληρα.

Ἡ ἐπὶ μακρὸν χρόνον διάρκεια τῆς μεθυστέρας βλενορροίας συνεπάγεται πολυειδεῖς ὀργανικὰς βλάβας τοῦ καθ' ὃν ἡ πάθησις πόρου, οἷον σκληρώματα, διογκώσεις καὶ στενώσεις. Ἐνίοτε ἐξελκοῦται ἡ οὐρήθρα καὶ ἀναδίδει κονδυλωματώδη βλαστήματα. Πάσχει δὲ ἡ οὐρήθρα, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, τὰς στενώσεις κατὰ τὴν ὑμενώδη ἢ τὴν προστατικὴν αὐτῆς μοῖραν, ἢ κατὰ τὴν σκαφοειδῆ κοιλότητα. Ἐκ τῶν στενώσεων τούτων, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐκ σπασμώδους συστολῆς μοιρῶν τινων τῆς οὐρήθρας, μάλιστα πρὸς τῷ αὐχένι τῆς κύστεως, προέρχεται ἡ *δυσουρία*, ἣν πάσχουσιν οἱ ὑπὸ τῆς μεθυστέρας βλενορροίας ἡλωκότες. Παρ' ἄλλοις δὲ τῶν πασχόντων προέρχεται ἡ δυσουρία αἴφνης ἕνεκα ποτικῶν ἢ ἀφροδισιακῶν καταχρήσεων, ἢ ἐκ ψύξεως, μεθισταμένη μάλιστα ἐνίοτε εἰς παντελῆ ἰσχουρίαν. Ἄλλοτε πάλιν ἡ συνέπεια τῆς ἐξ ὀργανικῆς ἀλλοιώσεως, ἢ ἐκ σπασμωδικῆς συστολῆς στενώσεως τῆς οὐρήθρας εἶναι τὸ ὅτι κατὰ τὴν οὔρησιν δὲν ἐκχέονται διὰ μιᾶς ὅλα τὰ ἐν τῇ κύστει οὖρα, ἀλλ' ὑπολείπεται μέρος αὐτῶν ἐν τῇ οὐρήθρᾳ καὶ ἀποστάζει εἶτα κατὰ μικρόν.

Αὕτη εἶναι ἡ πορεία τῆς βλενορροίας, ὅταν αὕτη ᾖ ἠπία καὶ ἀποδράμῃ κανονικῶς. Ἐνίοτε ὅμως παρουσιάζει συμπτωματολογικὸν τύπον παρεκκλίνοντα τοῦ περιγραφέντος. Αἱ ἐντεῦθεν δὲ διαφοραὶ τῆς παθήσεως δύνανται νὰ ἀναχθῶσιν εἰς τοὺς ἀκολούθους τρεῖς τύπους·

α'. *Τὴν φλεγμονώδη βλενόῤῥοιαν*,

β'. *Τὴν ἀνωδυνῆ* (*ἢ νωθῆ*) καὶ

γ'. *Τὴν μετ' ἐρυσιπέλατος ἐπιπεπλεγμένην*.

α'. Κατὰ *τὴν φλεγμονώδη βλενόῤῥοιαν* τὸ πρῶτον στάδιον παρέρχεται τάχιον ἢ κατὰ τὴν ἠπίαν καὶ κανονικῶς ἀποτρέχουσαν. Τὸ ἄλγος εἶναι σφοδρότερον, διικνούμενον μάλιστα ἐνίοτε δι' ὅλης τῆς οὐρήθρας καὶ μέχρι τοῦ περινέου, ὥστε ὁ πάσχων ἀδυνατεῖ νὰ καθεσθῇ. Δὲν εἶναι δὲ περιωρισμένη ἡ φλεγμονὴ ἐν μόνῳ τῷ βλενογόνῳ ὑμένι τοῦ πεπονθότος μορίου, ἀλλ' ἐξικνεῖται εἰς μεῖζον βάθος κατά τε τὴν βάλανον καὶ τὸ λοιπὸν πέος. Ἡ βάλανος φαίνεται ὀρφνοέρυθρος καὶ ἐξωδηκυῖα. Καὶ ὅλον δὲ τὸ πεπονθὸς μόριον ἐξοιδαίνει. Ἐνίοτε μάλιστα ἐνίσανται κατ' αὐτὸ σκληρώματα ἐκ παρεκχύσεως πλαστικῆς λύμφης. Ἐκ τούτου προέρχεται ἡ λεγομένη *ἀφροδισία χορδὴ ἢ λίρδωσις τοῦ πέους* (*Chorda venerea*), τὸ ὅτι, δηλαδὴ, τοῦτο συγκάμπτεται πρὸς τὰ κάτω, ἢ πρὸς τὰ ἄνω, ἢ πρὸς τὰ πλάγια. Τὰ οὖρα ἐξέρχονται, ὁτὲ μὲν, ἐν λεπτῇ ἀκτῖνι, ὁτὲ δὲ, κατὰ σράγγα (*στραγγουρία*) καὶ διὰ μεγάλης συντάσεως, αἰσθανομένου τοῦ πάσχοντος δριμυτάτων ἐν καιρῷ τῆς οὐρήσεως ἀλγηδόνων. Ἐνίοτε ἐπέρχεται καὶ παντελὴς ἐπίσχεσις τῶν οὔρων (*ἰσχουρία*). Ἡ ἐκκρινομένη ὕλη φέρει αἱμηρὰς κτηδόνας, εἶναι ἰχωρώδης, ἐνίοτε ὑπομέλαινα (*μέλαινα βλενόῤῥοια*) καὶ κακώδης. Ἄλλοτε ἐπίσχεται ἐντελῶς ὁ βλενορροϊκὸς ῥοῦς ἕνεκα τῆς σφοδρᾶς φλεγμονῆς (*ξηρὰ ἀφροδισία οὐρηθρῖτις*). Ἐνίοτε προσεπέρχονται καὶ αἱμορραγίαι ἐκ τῆς οὐρήθρας, ἐπιφέρουσαι ἀνακούφισίν τινα. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ φλεγμαίνει καὶ ἐξοιδαίνει καὶ ἡ πόσθη, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἀπαχθῇ πρὸς τὴν κορώνην τῆς βαλάνου· *φίμωσις*. Ἐὰν δὲ ᾖ βραχεῖα, τότε, φλεγμαίνουσα καὶ ἐξοιδαίνουσα, ἀπολισθαίνει καὶ περισφίγγει κατὰ τὴν κορώνην τὴν βάλανον, ὥστε δὲν δύναται νὰ ἀχθῇ ὑπὲρ ταύτην καὶ καλύψῃ αὐτήν· *παραφίμωσις*. Ἐπὶ τῶν χαλεπωτέρων νοσήσεων ἡ φλεγμονὴ ἐκτείνεται μέχρι τοῦ βλενογόνου ὑμένος τοῦ αὐχένος τῆς οὐροδόχου κύστεως ἢ καὶ μέχρις αὐτοῦ τοῦ ὑποκειμένου συνδετικοῦ ἱστοῦ. Ἐν ταῖς τοιαύταις περιπτώσεσιν ἐνίστανται κατὰ τὸ περίνεον ἀποστήματα, ἄτινα, ῥηγνύμενα, ἀπολείπουσιν ἐνίοτε συρίγγια. Ἐνίοτε φλεγμαίνει καὶ ἐμπυίσκει καὶ ἡ προστάτις ἀδήν.

Τὸ τοσοῦτον χαλεπὸν τοῦτο εἶδος τῆς βλενορροίας εἶναι, κατ' εὐτυχίαν, σπάνιον. Παρατηρεῖται δὲ ἐπὶ τῶν λίαν πληθωρικῶν μάλιστα ἀτόμων καὶ προέρχεται κυρίως ἐκ μεγάλης ἐντάσεως τοῦ συφιλιδικοῦ ἰοῦ, ἐξ ἀφροσιδιακῶν ἢ ποτικῶν καταχρήσεων ἐν καιρῷ τῆς παθήσεως, ἐκ φαύλης τροφῆς, συντόνων σωματικῶν κινήσεων (ὀρχήσεως, ἱππασίας), ἢ ἐκ κακοθεραπείας (π. χ. δι' ἐνέσεων στυπτικῶν ἢ ἐρεθιστικῶν φαρμάκων εἰς τὴν οὐρήθραν κ.τ.τ.).

β'. Ἡ *ἀνωδυνὴς ἢ νωθὴς βλενόῤῥοια* (τὸ *Echauffement* τῶν Γάλλων) ἔχει τὸν ἰδιάζοντα χαρακτῆρα, ὅτι ἢ δὲν εἶναι παντάπασιν ἀλγεινὴ, ἢ παρέχει ἐλάχιστον μόνον ἄλγος. Ἡ ἐκκρινομένη ὕλη εἶναι ἧττον βαθύχρους καὶ βλενωδεστέρα. Παρατηρεῖται δὲ ἡ νωθὴς βλενόῤῥοια ἐπὶ ἀνθρώπων παθόντων ἤδη πολλὰς βλενορροϊκὰς παθήσεις καὶ

ἐπὶ τῶν ὁποίων, ὡς ἤδη εἴρηται, τὸ βλενορροϊκὸν μόλυσμα ἐνεργεῖ ἧττον σφοδρῶς, ἢ ἐπὶ τῶν πρώτον ἤδη ὑπ' αὐτοῦ ἀναχρωννυμένων. Ἀλλ' ἐὰν ἡ ἠπία αὕτη πάθησις μεταδοθῇ εἰς ἕτερον ἀφροδισίως μήπω μολυνθὲν ἄτομον, ἡ ἐντεῦθεν παραγομένη βλενόῤῥοια δύναται νὰ ἔχῃ τὸν χαρακτῆρα τῆς φλεγμονώδους. Ἡ νωθὴς βλενόῤῥοια, καὶ τοι δοκοῦσα πάθησις ἠπία καὶ εὐήθης, εἶναι λίαν ἐπίμονος, ἀποτρέχει λίαν βραδέως καὶ μεθίσταται, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, εἰς χρονίαν, ἐπειδὴ οἱ πάσχοντες, ὀλιγωροῦντες αὐτῆς, οὐδαμῶς φροντίζουσιν ἵνα ὑποβάλωσιν ἑαυτοὺς εἰς τὴν δέουσαν θεραπευτικὴν ἀγωγήν. Ἐνίοτε ὅμως ἀποβαίνει ματαία πᾶσα κατὰ τῆς βλενορροίας ταύτης θεραπευτικὴ ἐνέργεια, ὥστε οἱ πάσχοντες φέρουσι δι' ὅλου τοῦ βίου τὸ ἀτερπὲς τοῦτο μνησιδώρημα (*Souvenir*) τῆς Κυθήρης.

γ'. Ὡς ἰδίαν παραλλαγὴν τῆς βλενορροίας παραδέχονταί τινες τῶν συφιλιδολόγων καὶ τὴν *ἐρυσιπελατώδη βλενόῤῥοιαν*, ἧς τὸ ἰδιάζον χαρακτηριστικὸν εἶναι ἐρυσιπελατώδης φλεγμονὴ τῆς τε βαλάνου καὶ πόσθης, ἥτις ἐνίοτε καὶ οἰδαίνει ἐπισήμως. Τὸ τὴν βλενόῤῥοιαν ταύτην συνοδεῦον ἄλγος εἶναι ἧττον σφοδρόν, ἢ τὸ κατὰ τὴν φλεγμονώδη. Ἡ ἐκκρινομένη ὕλη εἶναι μᾶλλον ὑδαρὴς καὶ ἰχωρώδης. Τὸ εἶδος τοῦτο τῆς βλενορροίας συνοδεύεται ὑπό τε γαστρικῶν φαινομένων καὶ πυρετοῦ.

Περὶ τῆς *θεραπείας τῆς βλενορροίας* σημειοῦμεν, εἰδικώτερον, τὰ ἀκόλουθα, συμβουλευόμενοι τούς τε δοκιμωτέρους τῶν συφιλιδολόγων καὶ τὴν ἰδίαν ἡμῶν περὶ τὰς παθήσεις ταύτας ἰατρικὴν πεῖραν.

Αἱ πρὸς θεραπείαν τῆς βλενορροίας ἐν χρήσει θεραπευτικαὶ μέθοδοι εἰσὶ, κυρίως εἰπεῖν, δύω. Καὶ ἡ μὲν πρώτη, ἡ καὶ *παλαιὰ* καλουμένη, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι οἱ κατ' αὐτὴν ἰατρεύοντες, φοβούμενοι μὴ ἐκ τῆς ταχείας ἐπισχέσεως τῆς βλενορροίας προέλθωσι μεταστάσεις, ἀφίνουσιν ἐπί τινας ἡμέρας ὅλως ἀπαρεμπόδιστον τὴν ῥύσιν τοῦ παθολογικοῦ ἐκκρίματος. Ἡ δὲ δευτέρα, ἡ καὶ *νεωτέρα* λεγομένη, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι οἱ ταύτην προαιρούμενοι προσπαθοῦσι νὰ ἐπίσχωσι τὴν βλενορροϊκὴν ῥύσιν ὅσον ἔνεστι τάχιον. Ἑκατέρα τῶν μεθόδων τούτων ἀπορρέει, ὁμολογουμένως, ἐξ ἐσφαλμένων θεραπευτικῶν ἀρχῶν. Αἱ οὕτω δὴ λεγόμεναι μεταστάσεις οὐδὲν ἄλλο εἰσὶν ἢ κατὰ παρέκτασιν φλεγμοναί, ἃς δύναταί τις νὰ προλάβῃ, ἐπίσχων ὅσον οἷόν τε τάχιον τὴν βλενορροϊκὴν ῥύσιν. Ἐὰν δὲ αὕτη ἀφεθῇ ἐπὶ πολὺ ἀδιακώλυτος, ἀποβαίνει, τοὐναντίον, ἐπίμονος καὶ συνεπάγεται χαλεπὰς συνεπείας. Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ἀπαιτεῖται νὰ αἴρωμεν πᾶσαν φλεγμονικὴν ἐπιπλοκὴν πρὶν ἢ προβῶμεν εἰς τὰς πρὸς ἐπίσχεσιν τοῦ ἐκκρίματος θεραπευτικὰς ἡμῶν ἐνεργείας.

Τὰ πρὸς θεραπείαν τῆς βλενορροίας πρόσφορα μέσα ἐνδεικνύει τὸ ἑκάστοτε στάδιον καὶ ἡ ἔνταση τῆς παθήσεως. Ὅταν ἡ φλεγμονὴ ᾖ ἠπία, τότε ἡ βλενορροϊκὴ οὐρηθρῖτις θεραπεύεται ὡς ἐξ ἀφροδισίου μολύσματος προελθοῦσα καταῤῥοϊκὴ φλεγμονὴ τῆς οὐρήθρας. Καὶ κατὰ μὲν τὸ στάδιον τῆς ἐπιδόσεως καὶ ἀκμῆς τῆς παθήσεως ἐπάγομεν τὴν ἠπίως ἀφλέγμαντον ἀγωγήν. Ἀπαγορεύοντες τὰ ἐρεθιστικὰ καὶ λίαν τρόφιμα προσοίσματα, ὡς καὶ τὰ ἐρεθιστικὰ ποτά, ὑποβάλλομεν τὸν πάσχοντα εἰς τὴν διὰ φυτικῆς τροφῆς, ὑδατοσκευῶν ῥοφημάτων καὶ διαψυκτικῶν ποτῶν (οἷον σακχαρούχου ὕδατος, πτισάνης [δι' ἐπικεκαυμένου ἄρτου], ἀδυνάτων λειμωνάδων ἢ πορτογαλλάδων) ἀγωγήν. Πρέπει δὲ ὁ πάσχων νὰ λαμβάνῃ τοσοῦτον μόνον ποτὸν, ὅσον ἀρκεῖ ὅπως τὸ νεφρικὸν ἀπαλειτούργημα μὴ ἐπιδρᾷ ἐρεθιστικῶς ἐπὶ τὸν φλεγμαίνοντα βλενογόνον ὑμένα τῆς οὐρήθρας. Προσέτι πρέπει ἵνα μένῃ ὅσον οἷόν τε ἥρεμος, ἀπεχόμενος πάσης, εἰ δυνατὸν, συντόνου κινήσεως (μάλιστα δὲ τῆς ὀρχήσεως καὶ ἱππασίας) καὶ πάσης ἀφροδισίου δράσεως. Καὶ αὐτὴ δὲ ἡ ὄχησις ἀποβαίνει πολλάκις ἐπιβλαβής. Ἡ πρὸς τῷ πεπονθότι μορίῳ ἐφαρμογὴ ἀναζώστρου (ἢ βαστακτῆρος· *Suspensorii*) εἶναι τῶν ὧν οὐκ ἄνευ ἐπὶ μόνων τῶν πασχόντων ἐκείνων, οἵτινες ἀδυνατοῦσι νὰ μένωσιν ἐντελῶς ἥρεμοι, καὶ ἐπ' ἐκείνων, ὧν εἶχον ἤδη ἄλλοτε φλεγμήνει οἱ ὄρχεις. Ἐπειδὴ δὲ ἥ τε κατὰ τὴν βλενόῤῥοιαν προσεπέλευσις φλεγμονῆς τῶν ὄρχεων καὶ ἡ μετάστασις τῆς βλενορροίας εἰς τὸν αὐχένα τῆς οὐροδόχου κύστεως προέρχονται ἐκ τοπικῆς ψύξεως, διὰ τοῦτο οἱ πάσχοντες πρέπει νὰ φυλάσσωνται ταύτην ἐκ παντὸς τρόπου. Ἐὰν ὁ πάσχων ᾖ δυσκοίλιος, δίδομεν αὐτῷ ἐν τῶν ἠπίων Ὑπαγωγικῶν, μάλιστα δὲ τὸ διὰ σέννης ἔκλειγμα (*Electuarium lenitivum*), ἢ τὸ διὰ γλυκιῤῥίζης σύνθετον ξηρίον, ἢ τὸ διὰ μάννας ἐπίζεμα τῆς σέννης (*Aq. laxa. Viennensis*). Ἐπειδὴ δὲ τὸ βλενορροϊκὸν ἔκκριμα, ὃν ἐνίοτε δριμὺ, ἐξελκοῖ τήν τε πόσθην καὶ βάλανον, πρέπει νὰ διαπλύνηται τὸ πεπονθὸς μόριον δὶς ἢ καὶ τρὶς τῆς ἡμέρας διὰ χλιαροῦ ὕδατος. Τὰς πλύσεις ταύτας, ἃς ὁ *Ricord* θεωρεῖ ἐπιβλαβεῖς, ἀπέδειξεν ὅλως ἀκινδύνους ἡ πεῖρα τῶν πλείστων ἰατρῶν. Τοὐναντίον εἰσὶν ἀποφευκτέαι αἱ τοῦ πεπονθότος μορίου διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἐπιβροχαὶ (εἰς τὰς ὁποίας, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, προσφεύγουσιν αὐτογνωμόνως οἱ πάσχοντες, ὅπως οὕτω πραΰνωσι τὸ ἄλγος καὶ μετριάσωσι τὴν φλεγμονὴν), ἅτε ἐργαζόμεναι μεταστατικὰς φλεγ-

μονὰς τῶν ὄρχεων καὶ τῆς οὐροδόχου κύστεως.

Ὅταν ἡ φλεγμονὴ ᾖ λίαν σφοδρὰ, τότε ἀπαιτεῖται νὰ προσιστῶνται βδέλλαι κατὰ τὸ περίνεον. Λίαν πληθωρικοῦ ὄντος τοῦ πάσχοντος, δέον νὰ προσφεύγωμεν καὶ εἰς τὴν φλεβοτομίαν. Πρέπει δὲ νὰ γίνηται ἡ προσβολὴ τῶν βδελλῶν κατὰ τὸ περίνεον, ἐπειδὴ αἱ ἐπ' αὐτοῦ τοῦ πέους ἢ τοῦ ὀσχέου προσιστώμεναι βδέλλαι ἐργάζονται οἴδημα, ἐξιδρωματικὰς ἐνέσεις, ἐξελκώσεις ἢ καὶ ἐρυσίπελας.

Κατὰ τῶν νυκτερινῶν στύσεων, αἵτινες, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, εἰσὶ λίαν ἀλγειναὶ, δίδομεν τὰ κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναγραφὴν ἐσκευασμένα καταπότια·

Λαβὲ *Καφουρᾶς*,
Χαμαιζηλίνης ἀνὰ Δραχμὴν ἡμίσειαν,
Ἐκχυλίσματος ὀπίου Κόκκους πέντε,
Ῥίζης ἀλθαίας λειοτριβοῦς τὸ ἀρκοῦν.

Ἀναλαβὼν δὲ ἅπαντα κατὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης εἰς καταπότια τριάκοντα καὶ ἐπιπάσας σπέρμα λυκοποδίου, δὸς εἰς κυτίδιον, ἐπιγράψας· «Καθ' ἑσπέραν ἀνὰ δύο ἢ τρία».

(R. *Camphorae*,
Lupulini ἀνὰ ʒβ,
Extr. Opii gr. v,
Pulv. rad. Althaeae q. s.
u. f. pil. N°. xxx.
Consp. pulv. Lycopod.
D. ad scatul.)

Πρὸς τὸν αὐτὸν σκοπὸν συνιστῶνται προσέτι τὸ *ξηρὸν τοῦ Δοουήρου* (*P. Doweri s. P. Ipecac. opiatus*) (10—12 Κόκκ. πρὸ τῆς κατακλίσεως), *τὸ ἁπλοῦν τοῦ ὀπίου βάμμα* (5—6 σταγόν. ἐν σακχαρούχῳ ὕδατι, πρὸ τῆς κατακλίσεως) καὶ ἡ *ἀεριοφόρος ἢ βραστικὴ κόνις*. Ἥκιστα ἀνυτικὰ πρὸς καταστολὴν τῶν στύσεων εἰσὶ πάντα τὰ λοιπὰ μέσα, ἅτινα συνεστήθησαν κατ' αὐτῶν, οἷον τὸ διὰ θειικοῦ ὀξέος οἰνόπνευμα (τὸ ὀξὺ τοῦ Ἀλλήρου διάκραμα (*) *Elixirium acidum Halleri*), ὁ διὰ κολχικοῦ οἶνος μετὰ καφουρᾶς, ἡ θριδακίνη (*Lactucarium*), ἡ δι' ὑδραργύρου τεφρὰ ἀλοιφὴ (ἐπαλειφομένη κατὰ μῆκος τῆς οὐρήθρας), αἱ βδέλλαι (προσιστώμεναι κατὰ τὸ περίνεον) καὶ αἱ ναρκωτικαὶ πυριάσεις, ἢ τὰ ψυχρὰ ἐπιθέματα (κατὰ τὸ πεπονθὸς μόριον).

Ἐνίοτε προέρχονται αἱ στύσεις ἐκ τοῦ ὅτι ὁ πάσχων ἔχει καὶ ἐν καιρῷ τοῦ ὕπνου περιειλημμένον δι' ὀθονίων καὶ περιδεδεμένον τὸ πεπονθὸς μόριον, τοῦτο δὲ, διογκούμενον ἕνεκα τῆς ἐν τῇ κλίνῃ θερμότητος, περισφίγγεται ὑπὸ τῶν δεσμῶν καὶ οὕτω μεθίσταται εἰς στῦσιν. Διὰ τοῦτο δὲν πρέπει νὰ περιδεσμῶται ἐν καιρῷ τοῦ ὕπνου τὸ βλενορρόοῦν μόριον.

Πολλάκις, ὡς ἐκ τῆς σφοδρᾶς φλεγμονῆς καὶ τῶν συχνῶν στύσεων, προσεπέρχονται καὶ *αἱμορραγίαι ἀπὸ τῆς οὐρήθρας*. Καὶ ὁτὲ μὲν ἡ αἱμορραγία προηγεῖται τῆς οὐρήσεως, ἄλλοτε δὲ παρέπεται αὐτῇ, συμβαίνουσα ἀφοῦ μετὰ πολλῆς συντάσεως ἐκβιασθῇ καὶ ἡ τελευταία τῶν οὔρων σταγών, καὶ ἄλλοτε πάλιν ἐπέρχεται, οὐχὶ ἐν καιρῷ τῆς οὐρήσεως, ἀλλὰ μετὰ λίαν ἐντεταμένην τινὰ στῦσιν. Καὶ ὅταν μὲν ἡ αἱμορραγία ᾖ μετρία, ὅπερ σπανίως συμβαίνει, ἐπιφέρει ὠφέλειαν μᾶλλον ἢ βλάβην, ὑποστέλλουσα τό τε ἄλγος καὶ τὴν φλεγμονήν. Ὅταν ὅμως ᾖ σφοδρὰ καὶ ἐπανήκῃ συχνάκις, τότε εἰσὶν ἐπακτέα κατ' αὐτῆς τὰ Στυπτικὰ, καθολικῶς τε καὶ τοπικῶς ἐφαρμοζόμενα, τὰ ψυχρὰ ἐπιθέματα ἐπὶ τοῦ ἀφ' οὗ ἡ αἱμορραγία μορίου, αἱ εἰς τὴν οὐρήθραν εἰσκλύσεις ψυχροῦ ὕδατος, ἢ διαλύσεων στυπτικῶν οὐσιῶν (ὀξικοῦ μολύβδου, στυπτηρίας), πίεσις τῆς οὐρήθρας, ἀφοῦ προεσαχθῇ εἰς αὐτὴν κατιὰς ἐξ ἐλαστικῆς κόμμεως. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ὅμως δὲν ἀπαιτεῖται ἰδία θεραπευτικὴ ἐνέργεια, ἀλλ' ἀρκεῖ πρὸς τὴν ἐπίσχεσιν τῆν αἱμορραγίας ἡ σωματικὴ ἠρεμία καὶ ἡ πόσις ὀξιζόντων ἢ βλενωδῶν ποτῶν.

Ἡ πολλάκις κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐπιδόσεως ἢ τῆς ἀκμῆς τοῦ νοσήματος προσεπερχομένη *δυσουρία* ἢ *ἰσχουρία* προέρχεται, ὁτὲ μὲν, ἐκ τῆς φλεγμονῆς τῆς οὐρήθρας, ὁτὲ δὲ, ἐκ συσπάσεως αὐτῆς, καὶ ἄλλοτε πάλιν, ἐξ ἀμφοτέρων. Ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ προτρέχει τῆς ἰσχουρίας ἡ δυσουρία· κατ' ἀρχὰς μὲν δύναται ὁ πάσχων, συντείνων ὑπερβαλλόντως ἑαυτόν, νὰ ἐκβιάζῃ τὰ οὖρα κατὰ στράγγα, ἀκολούθως ὅμως ἐπίσχεται παντελῶς ἡ οὔρησις. Πρὸς ἄρσιν τῆς ἐπιπλοκῆς ταύτης δέον νὰ ἐπάγηται κατ' αὐτῆς μικτὴ θεραπευτικὴ ἀγωγὴ, μετέχουσα τῆς τε ἀφλεγμάντου καὶ τῆς παυστικῆς τῶν σπασμῶν. Τὰ λυσιτελέστερα δὲ τῶν βοηθημάτων εἰσὶ βδέλλαι, προσιστώμεναι κατὰ τὸ περίνεον, μαλακτικὰ καὶ ναρκωτικὰ ἐπιθέματα, τοπικῶς ἐφαρμοζόμενα, καθολικὰ διὰ χλιαροῦ ὕδατος λουτρὰ, ἢ ἐγκαθίσματα. Προσέτι δὲ εἰσκλύσεις εἰς τὴν οὐρήθραν ἐπιζέματος χαμαιμήλων μετ' ὀπίου καὶ, ἐσωτερικῶς, ὁ ἥπιος χλωριοῦχος ὑδράργυρος (Calomel) μετ' ὀπίου, κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναγραφήν·

Λαβὲ *Χλωριούχου ὑδραργύρου τοῦ ἡπίου Κόκκους ἓξ* (μέχρι *δώδεκα*),
Ὀπίου Κόκκους δύω (μέχρι *τεσσάρων*),
Σακχάρου λευκοῦ Δραχμὰς δύω.

Ἀναμίξας δὲ ἅπαντα καὶ ποιήσας ξηρίον, δίελε εἰς μοίρας ἴσας ἕξ.

(R. *Hydrarg. muriat. mit.* gr. vj—xij,
Opii gr. ij—jv,
Sacch. albi ʒij.
M. f. Pulv.
Divide in part. aequal. 6,
D.)

Τῶν ξηρίων τούτων λαμβάνει ὁ πάσχων ἀνὰ ἓν κατὰ πᾶσαν τετάρτην (ἢ ἕκτην) ὥραν. Προσαπαιτεῖται δὲ καὶ νὰ μένῃ κατακεκλιμένος. Ἐνίοτε ἀρκεῖ μόνη ἡ θερμότης τῆς κλίνης καὶ ἡ πόσις κυαθίσκων τινῶν ἐπιζέματος χαμαιμήλων μετά τινων σταγόνων ἁπλοῦ βάμματος ἰωδίου πρὸς ἄρσιν τῶν ἧττον ἐπιμόνων δυσουριακῶν ἐνοχλήσεων.

Ὅταν δὲ ἡ ἰσχουρία ἐπιμένῃ καὶ μετὰ τὴν χρῆσιν τῶν εἰρημένων μέσων, τότε πρέπει νὰ προσφεύγωμεν εἰς τὸν καθετηρισμόν.

Ἡ κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἐπιδόσεως τῆς βλενορροίας οὐχὶ σπανίως προσεπερχομένη *φίμωσις*, ὅταν ἡ πόσθη ᾖ στενὴ, εἶναι, ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἥκιστα ἐπίμονος ἐπιπλοκὴ (ἂν μὴ ὦσιν ἡλκωμένα τὰ ἔσω τῆς πόσθης), οἰχομένη, ὅταν ἀρθῇ καὶ ἡ φλεγμονή. Εἰσὶ δὲ ἀνυτικὰ πρὸς θεραπείαν τῆς φιμώσεως ἡ σωματικὴ ἠρεμία, αἱ μεταξὺ πόσθης καὶ βαλάνου ἐνέσεις γουλαδείου ὕδατος (*), ἢ ἁπλοῦ ὕδατος χλιαροῦ. Τὸ ἐνίοτε προσεπερχόμενον οἴδημα τῆς πόσθης οἴχεται, προσιστωμένων ἐπ' αὐτῆς, ὁτὲ μὲν σπληνίων διαβράχων διὰ τοῦ διὰ ῥευστοῦ ὑποξικοῦ μολύβδου ὕδατος, ὁτὲ δὲ ξηρῶν πυριαμάτων, ἐμπεριεχόντων καὶ μικρὸν καφουρᾶς. Μόνον ὅταν ἡ βάλανος, πρησθεῖσα, συμπιέζηται ὑπὸ τῆς πόσθης, δέον νὰ διαιρῶμεν προσκκόντως ταύτην διὰ τοῦ κοπαρίου καὶ οὕτως αἴρωμεν τὴν στενοχωρίαν.

Πολλῷ χαλεπωτέρα ἐπιπλοκὴ εἶναι ἡ *παραφίμωσις*, καθότι ἡ βάλανος δύναται κατ' αὐτὴν νὰ περισφιγχθῇ τοσοῦτον, ὥστε νὰ γαγγραινωθῇ, διακοπτομένης τῆς ἐν αὐτῇ κυκλοφορίας τοῦ αἵματος. Πρὸς ἄρσιν τῆς παραφιμώσεως ἀπαιτεῖται, πρῶτον μὲν, ἵνα προμαλάσσωμεν τὴν πόσθην διὰ καθολικῶν χλιαρῶν λουτρῶν, ἢ διὰ τοπικῶν πυριάσεων, εἶτα δὲ νὰ προβαίνωμεν εἰς τὴν κατάταξιν. Ἐνεργοῦμεν δὲ ταύτην τῇ μὲν τῶν χειρῶν συμπιέζοντες ἁρέμα τὴν βάλανον, τῇ δὲ ἑτέρᾳ προσπαθοῦντες ἵνα ὑπερβιβάσωμεν τὴν πόσθην ὑπὲρ αὐτήν. Ὅταν δὲ ἀποβῶσι μάταιαι αἱ πρὸς τὴν κατάταξιν ἀπόπειραι, δέον τότε νὰ προβαίνωμεν παραχρῆμα εἰς τὴν διατομὴν τῆς κατατακτέας πόσθης.

Ἐπὶ τὴν ἐνίοτε προσεπερχομένην *ἀφροδίσιον* λεγομένην *χορδὴν ἢ λόρδωσιν τοῦ πέους*, ἐπιπλοκὴν καθιστῶσαν πολλῷ ἀλγεινοτέρας τὰς στύσεις,

(*) Ταύτην ἐθεωρήσαμεν ὡς τὴν προσφυεστέραν ἐξελληνισιν τοῦ ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τῶν Λατινοβαρβάρων παρὰ τοῖς ἑσπερίοις τῶν Εὐρωπαίων ἐν χρήσει ἔτι τεχνικοῦ ὅρου «Elixirium», οὐχὶ δὲ τὸ ὑπό τινων προταθὲν «ἁλεξιτήριον» καίτοι αἱ δύο αὗται λέξεις δὲν συγγενεύουσι παντάπασιν ἐτυμολογικῶς πρὸς ἀλλήλας (τὸ Elixirium, ὡς γνωστὸν, παράγεται ἀπὸ τοῦ Elixare), ἀλλὰ διὰ τὴν ἁπλῆν καὶ τυχαίαν μόνον συνήχησιν. Τὸ εἰς τὴν Ἑλληνικὴν φαρμακοποιίαν εἰσηγμένον λατινοβάρβαρον ὄνομα «ἐλιξίριον», ἄξιον τῶν βυζαντινῶν μᾶλλον χρόνων καὶ ἀναμιμνήσκον τὴν κατ' αὐτοὺς παρακμὴν τῆς ἑλληνικῆς ἐπιστήμης καὶ γλώσσης, δὲν ἠδύνατο, βέβαια, πλέον νὰ θεωρηθῇ ἀνεκτὸν ἐν τῇ καθ' ἡμᾶς ἰατρικῇ γλώσσῃ, ἥκιστα δὲ ἐν τῷ λεκτικῷ χαρακτῆρι τοῦ «Ἱπποκράτους».

(*) Ἐπειδὴ ἐν τῇ Ἑλληνικῇ Φαρμακοποιίᾳ ἔχουσιν ἐσφαλμένως, καὶ τὰ περὶ τῆς φαρμακευτικῆς ταύτης σκευασίας (ὅπως καὶ τὰ περὶ πλείστων ἄλλων), λυσιτελὲς κρίνομεν ἵνα ἐπανορθώσωμεν αὐτὰ ἐνταῦθα.

Ἐκ τῶν φαρμακευτικῶν σκευασιῶν τοῦ ῥευστοῦ ὑποξικοῦ μολύβδου (Aceti plumbici s. saturnini) τὸ μὲν διὰ ῥευστοῦ ὑποξικοῦ μολύβδου ὕδωρ (Aqua plumbi s. plumbica s. saturnina) σκευάζεται, κερανυμένου τοῦ ῥευστοῦ ὑποξικοῦ μολύβδου (ʒβ) μετ' ἀπεσταγμένου ὕδατος (℔ij), τὸ δὲ διὰ ῥευστοῦ ὑποξικοῦ μολύβδου καὶ οἰνοπνεύματος ὕδωρ, ἢ τὸ γουλάρδειον ὕ. (Aqua vegeto-mineralis Goulardi s. Aq. Goulardi) παράγεται διὰ τῆς κράσεως ῥευστοῦ ὑποξικοῦ μολύβδου (ʒβ), οἰνοπνεύματος (℥ij) καὶ πηγαίου ὕδατος (℔ij). Καὶ ὅμως ἐν τῇ Ἑλλην. Φαρμακοποιίᾳ συγχέονται ἀμφότεραι αὗται αἱ σκευασίαι, ἐκλαμβανομένων ὡς ταυτοσήμων δῆθεν τοῦ «Aq. plumbica s. saturnina» καὶ τοῦ «Aq. vegeto-mineralis Goulardi». Ἀναγράφεται δὲ ὁ τρόπος τῆς σκευάσεως μόνου τοῦ διὰ ῥευστοῦ ὑποξικοῦ μολύβδου ὕδατος (ὅπερ μάλιστα καὶ ὀνομάζεται ἐκεῖ «μολύβδινον [!] ὕδωρ») ὡς φαρμακευτικῆς σκευασίας, φερούσης τὰ ἐκ παραλλήλου δῆθεν ἐκεῖνα ὀνόματα. Ὥστε ἀπὸ τῆς ἐκδόσεως τῆς Ἑλλ. Φ., τουτέστιν ἐπὶ εἰκοσιἑπτὰ ὅλα ἔτη, ἐθεωροῦντο ἐν Ἑλλάδι (τοὐλάχιστον ὑπ' ἐκείνων τῶν φαρμακοποιῶν, οἵτινες δὲν ἠδύναντο νὰ προσφύγωσιν εἰς ξένα συγγραφικὰ βοηθήματα) ὡς ταυτόσημα τὸ «Aqua plumbica s. saturnina» καὶ τὸ «Aq. vegeto-mineralis Goulardi» καὶ ἐδίδετο, ἐπομένως, ἐκεῖνο ὁσάκις τοῦτο ἀνεγράφετο.

Λαμβάνοντες ἀφορμὴν καὶ ἐκ τούτων, ἐπαναλαμβάνομεν καὶ ἐνταῦθα ἣν ἀλλαχοῦ τοῦ «Ἱπποκράτους» (Τόμ. Α'. Τεῦχ. ΙΒ'.) ἐξεφράσαμεν παρατήρησιν περὶ τῆς Ἑλληνικῆς Φαρμακοποιίας (λαβόντες ἀφορμὴν ἐξ ἑτέρου ἐν αὐτῇ ἠμαρτημένου), ὅτι τὸ συμφέρον τῶν πάντων ἀπαιτεῖ ἐπειγόντως τὴν σύνταξιν νέας Ἑλληνικῆς Φαρμακοποιίας, ἐν ᾗ νὰ ἐπανορθῶνται τὰ ἐν τῇ παλαιᾷ ἐσφαλμένως ἔχοντα (ἅτινα εἰσὶ πολλὰ καὶ καίρια), συμπαραληφθῶσι δὲ εἰς αὐτὴν καὶ αἱ ἔκτοτε γενόμεναι πολλαὶ καὶ θεραπευτικῶς πολύτιμοι προσκτήσεις τῆς ἰατρικῆς ὕλης.

εἰσὶν ἐπακτέα τὰ μέσα ἐκεῖνα, δι' ὧν διαλύονται τὰ εἰς τὰ συραγγώδη σώματα πλαστικὰ ἐξιδρώματα, ἅτινα, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, ἐργάζονται τὴν λόρδωσιν τοῦ πεπονθότος μορίου. Εἰσὶ δὲ πρόσφορα πρὸς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος σκοπὸν βοηθήματα τὰ μαλακτικὰ καταπλάσματα, ἢ δι' ὑδραργύρου τεφρὰ ἀλοιφῇ, ἐπαλειφομένη ἐπὶ τοῦ πεπονθότος μορίου, ἢ τὰ διὰ κομμιούχου ὑδραργύρου καταπότια, σκευαζόμενα κατὰ τὴν ἑξῆς ἀναγραφήν.

Λαβὲ Ὑδραργύρου κεκαθαρμένου Γραμμάρια δύω,

Ἀμύλου Δραχμὴν,

Πλισχράσματος τοῦ δι' ἀραβικῆς κόμμεως τὸ ἀρκοῦν

πρὸς σκεύασιν καταποτίων τεσσαρήκοντα.

(R.	*Hydrarg. pur*	℈ij,
	Amyli	ʒj,
	Mucil. Gumm. arab	q. s.

ut. f. Pilul. N°. 40).

Τούτων λαμβάνει ὁ πάσχων ἀνὰ 4—5 καθ' ἑσπέραν. Ὠφέλιμος προσέτι πρὸς τὴν περὶ ἧς ὁ λόγος ἐπιπλοκὴν ἀπεδείχθη καὶ ὁ ἥπιος χλωριοῦχος ὑδράργυρος (Calomel), διδόμενος μετ' ὀπίου.

Αἱ ἐρεθιστικαὶ ἀλοιφαὶ εἰσὶν ἀντενδεδειγμέναι κατὰ τὸ φλεγμονικὸν στάδιον. Τότε δὲ μόνον δυνάμεθα νὰ ἐλπίσωμεν ὠφέλειάν τινα ἐξ αὐτῶν, ὅταν καὶ ἀφοῦ παύσῃ ἡ φλεγμονὴ, ἢ καὶ ἀφοῦ συντελέσῃ τὴν πορείαν αὐτῆς ἡ ὅλη βλενορροϊκὴ πάθησις, παραμένῃ ἔτι ἡ λόρδωσις τοῦ πέους, καθιστῶσα λίαν ἀλγεινὴν ἢ καὶ ὁλοτελῶς ἀδύνατον τὴν γενετήσιον δρᾶσιν. Ἐκ τῶν κατὰ τῆς βλενορροίας δὲ, ὡς συμπτώματος, ἀντιταχθέντων φαρμακευτικῶν μέσων ἀπέδειξεν ἡ ἄχρι τοῦδε ἰατρικὴ πεῖρα ὡς τὰ ἀνυσιμώτερα τὸ *μυρτίδανον* (*) (*Cubebae*) καὶ τὸ *κοπάϊον βάλσαμον* (*Balsamum Copaïvae*). Καὶ τὸ μὲν μυρτίδανον πλεονεκτεῖ μὲν ἀφ' ἑνὸς τοῦ κοπαΐου βαλσάμου κατὰ τό ὅτι ἐνεργεῖ πολλῷ ἠπιώτερον ἢ τοῦτο καὶ κατὰ τὸ ὅτι δὲν ἐνοχλεῖ τοσοῦτον τὸν στόμαχον, ἀπολείπεται ὅμως ἀφ' ἑτέρου μεγάλως τοῦ βαλσάμου κατὰ τὴν ἰαματικὴν δύναμιν. Τὸ μυρτίδανον ἐμπεριέχει, ὡς γνωστὸν, τὴν μυρτιδανίνην (Cubebin), τὸ τοῦ μυρτιδάνου ἔλαιον (Ol. Cubebarum), ἰδίαν τινὰ κηροειδῆ ῥητίνην καὶ ἐκχυλισματικὰ στοιχεῖα. Ἐπειδὴ δὲ ὑπετέθη, ὅτι ἡ ἀντιβλενορροϊκὴ τοῦ φαρμάκου δύναμις ὀφείλεται εἰς ἓν τῶν συστατικῶν αὐτοῦ τούτων, ἐγένετο θεραπευτικὴ χρῆσις ἐπὶ μέρους ἑνὸς ἑκάστου αὐτῶν, ἀλλὰ δὲν προῆλθεν ἐντεῦθεν ἡ προσδοκωμένη ὠφέλεια.

Ἀγνοεῖται δὲ ἄχρι τοῦδε ὁποῖον εἶναι τὸ θεραπευτικῶς ἐνεργὸν στοιχεῖον τοῦ μυρτιδάνου, καθὼς καὶ τὸ ἂν ἐκ τοῦ στοιχείου τούτου προέρχηται ἡ αἰθερώδης ἐκείνη ὀσμὴ, ἣν ἀποπέμπουσι τά τε οὖρα καὶ ἡ ἐκπνοὴ τῶν λαμβανόντων τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος φάρμακον. Ὅ τι μετὰ θετικότητος δύναται νὰ ῥηθῇ εἶναι, ὅτι τὸ μυρτίδανον (καθὼς καὶ τὸ κοπαΐον βάλσαμον) ἐνεργοῦσι θεραπευτικῶς δυνάμει οὐσιῶν τινων, αἵτινες ἢ παράγονται ἐν τῷ ὀργανισμῷ, ἢ τροποποιοῦνται ἐν αὐτῷ, μεταβαίνουσαι δὲ εἶτα εἰς τὰ οὖρα, μεταδίδουσιν αὐτοῖς τὴν δύναμιν ἐκείνην, δι' ἧς ἐνεργοῦσι θεραπευτικῶς ἐπὶ τὴν φλεγμαίνουσαν οὐρήθραν.

Ὁ ἀνυσιμώτερος τρόπος τῆς θεραπευτικῆς ἐφαρμογῆς τοῦ μυρτιδάνου ἔχει ὡς ἀκολούθως· ἀρχόμενοι ὅσον οἷόν τε πρωϊαίτερον, δίδομεν τῷ πάσχοντι τρὶς καθ' ἑκάστην, τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν, ἀνὰ β ʒ τοῦ φαρμάκου, λειοτριβημένου, ἐν σακχαρούχῳ ὕδατι, τὰς δ' ἐφεξῆς τοσοῦτον, ὥστε ἑκάστην ἡμερησίαν δόσιν ὑπερβαίνειν τὴν τῆς προτεραίας καθ' β ʒ, μέχρις οὗ τοιουτοτρόπως φθάσωμεν εἰς ʒvj ἢ καὶ jx καθ' ἑκάστην. Ἐὰν αἱ μεγάλαι αὗται δόσεις ἐπιφέρωσιν ἐξανθηματικὴν διάφλυσιν ἐν τῷ δέρματι καὶ διατάραξιν τοῦ στομάχου ἢ καὶ τοῦ ἐντερικοῦ σωλῆνος, πρέπει νὰ διακόπτωμεν τὴν προσαγωγὴν τοῦ φαρμάκου, καθὼς καὶ ὅταν, ἀφοῦ ἐπὶ 8—10 ἡμέρ. παραταθῇ ἡ λῆψις τῶν μεγάλων δόσεων, δὲν ἐπέλθῃ οὐδεμία ἐλάττωσις τοῦ βρενορροϊκοῦ ἐκκρίματος. Ὁ *Ricord* συνιστᾷ ὡς ἀνυσιμωτάτην τὴν ἕνωσιν τοῦ μυρτιδάνου (ἐν τῇ εἰρημένῃ δόσει) μετὰ στυπτηρίας (℈ij—ʒ β καθ' ἑκάστην). Λαμβάνει δὲ ὁ πάσχων ἑκάστην δόσιν περιειλημένην διὰ σταιτίνου φύλλου (λτνβρβρς *ὀστίας*), ἐπιπίνων ἑκάστοτε βρόχθους τινὰς ὕδατος.

[Ἕπεται ἡ συνέχεια.]

(*) Ἡ προσφυεστέρα καὶ βοτανικῶς ὀρθὴ ἐξελληνισις τοῦ Cubebae ἤθελεν εἶσθαι κυίδειος κόκκος, οὐχὶ ἐπειδὴ δῆθεν εἰσὶν ἓν καὶ τὸ αὐτὸ τὸ φάρμακον τοῦτο καὶ ὁ ἀπὸ τῆς πόλεως Κνίδου σχὼν τὸ ὄνομα κυίδιος κόκκος τῶν Ἀρχαίων, ἀλλὰ διὰ τὸν λόγον, ὅτι τὸ Cubebae εἶναι κοκκώδης καρπὸς, προερχόμενος ἐκ φυτοῦ, ἀνήκοντος εἰς τὴν κατὰ Ἰουσιέα οἰκογένειαν τῶν Κνιδοειδῶν.

Τὸ ὑπό τινων εἰς τὸ Cubebae δοθὲν ἑλληνικὸν ὄνομα «μυρτίδανον» ἦν, βεβαίως, παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις ἑτέρου φαρμάκου σημαντικόν, οὐδόλως δὲ τοῦ μόλις κατὰ τὸ 1816 εἰς τὴν Θεραπευτικὴν ὡς ἀντιβλενορροϊκοῦ φαρμάκου εἰσαχθέντος Cubebae, ὅπερ οὐδὲν κοινὸν ἔχει πρὸς τὸ παρ' Ἱπποκράτει, Διοσκορίδῃ καὶ Γαληνῷ ἀναφερόμενον μυρτίδανον. Ἀλλ' ἐπειδὴ ὁ ὅρος οὗτος κατέστη πλέον συνηθέστατος, ἠναγκάσθημεν καὶ ἡμεῖς νὰ παραδεχθῶμεν αὐτόν.

[17.] Περὶ ἀκρατείας οὔρων καὶ τῆς θεραπείας αὐτῆς.

[Συνέχεια καὶ τέλος.]

Ἡ καθ' ὕπνον ἐνούρησις τῶν παίδων οὐδεμίαν, ἐνίοτε, ἔχει παθολογικὴν αἰτίαν, ἀλλὰ προέρχεται ἐξ ἡμελημένης ἀγωγῆς ἢ ἐξ ὀκνηρίας. Ἐνίοτε ὅμως εἶναι καὶ αὕτη ἀποτέλεσμα σπασμώδους διαθέσεως τῶν μυῶν τῆς οὐροδόχου κύστεως. Ἄλλοτε πάλιν προέρχεται ἐξ ὑπερπληρώσεως τῆς οὐροδόχου κύστεως, ἐπὶ τῶν βαθέως μάλιστα ὑπνούντων παίδων, ἄλλοτε ἐξ ὑπερβαλλούσης δριμύτητος τῶν οὔρων ὡς ἐκ τῆς ἐν αὐτοῖς παρουσίας μείζονος ἢ κατὰ φύσιν ποσοῦ οὐρικοῦ ὀξέος, ἄλλοτε ἐκ προώρου διεγέρσεως τῆς γενετησίου ὁρμῆς (μάλιστα ἐπὶ τῶν δεφομένων ἐν σμικρᾷ ἔτι ἡλικίᾳ) καὶ τοῦ ἐντεῦθεν συχνοῦ ἐρεθισμοῦ τῶν γεννητικῶν μορίων. Ὁ κυριώτερος ὅμως λόγος τῆς ἐπὶ τῶν παίδων μείζονος συχνότητος τῆς καθ' ὕπνον ἐνουρήσεως εἶναι, καθ' ἡμᾶς, τὸ δυσένδοτον τῶν τοιχωμάτων τῆς οὐροδόχου κύστεως ἐπὶ τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Δύναται δέ τις νὰ πεισθῇ περὶ τῆς μεγίστης διαφορᾶς τοῦ βαθμοῦ τῆς ἐνδοτικότητος τῆς οὐροδόχου κύστεως τῶν παίδων κατὰ σύγκρισιν πρὸς τὴν τῆς τῶν ηὐξημένων διὰ τοῦ ἀκολούθου πειράματος. Λαβόντες δίκρουν ἢ Ἰοειδῆ σωλῆνα καὶ προσδήσαντες ἀεροστεγῶς εἰς τὸ ἄκρον τοῦ ἑτέρου τῶν σκελῶν αὐτοῦ οὐροδόχον κύστιν μόσχου, εἰς δὲ τὸ ἕτερον βοὸς τελείου, εἶτα δὲ, εἰσαγαγόντες τὸ ἕτερον σκέλος μετὰ τῆς εἰς αὐτὸ προσδεδεμένης κύστεως εἰς βαθμωτὸν ὑέλινον ἀγγεῖον, ἐγχέομεν εἰς τοῦτο ὕδωρ τοσοῦτον, ὥστε ἡ ἐπιφάνεια αὐτοῦ νὰ ὑψωθῇ ὑπὲρ τὸν αὐχένα τῆς κύστεως. Τὸ αὐτὸ πράττομεν καὶ εἰς τὸ ἕτερον σκέλος, φροντίζοντες ἵνα ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος ἐν ἀμφοτέροις ταῖς παρ' ἀλλήλοις κειμένοις ἀγγείοις ᾖ εἰς τὸν αὐτὸν βαθμὸν τῶν κλιμάκων, πρὸς εὐχερεστέραν σύγκρισιν. Ἐὰν νῦν ἐμφυσήσωμεν εἰς ἀμφοτέρας τὰς κύστεις ἀέρα, θέλομεν παρατηρήσῃ, ὅτι ἡ ὕψωσις τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὕδατος δὲν γίνεται ἰσοβάθμως ἐν ἀμφοτέροις τοῖς ἀγγείοις, ἀλλ' ὅτι εἰς τὸ ἐμπεριέχον τὴν τοῦ βοὸς κύστιν ἡ ἐπιφάνεια τοῦ ὕδατος αἴρεται εἰς μεῖζον ὕψος, ἢ εἰς τὸ ἕτερον. Ἀπόδειξις, ὅτι ἡ ἐνδοτικότης τῆς κύστεως ταύτης εἶναι πολλῷ μείζων, ἢ ἡ τῆς ἑτέρας.

Ἡ ἐπὶ τῆς καθ' ὕπνον ἐνουρήσεως τῶν παίδων ἀνύσιμος ἀποδειχθεῖσα διαιτητικὴ ἀγωγὴ εἶναι ἡ ἑξῆς. Ὁ τὴν ἐνούρησιν πάσχων παῖς πρέπει νὰ ἀπέχηται τῆς πόσεως πολλοῦ ποτοῦ κατὰ τὸν χρόνον τὸν μεταξὺ τοῦ δείπνου καὶ τῆς κατακλίσεως (ἥτις δὲν πρέπει νὰ γίνηται εὐθὺς μετὰ τὸ δεῖπνον), ὀλιγοσιτῇ τὴν ἑσπέραν καὶ ἀπέχηται τῆς ἐδωδῆς δυσπέπτων σιτίων, σκληροκοιτῇ, μὴ μεταχειρίζηται λίαν ἀλεεινὰ ἐγκοίμητρα, ἀφυπνίζηται κατὰ τὸ διάστημα τῆς νυκτὸς καθ' ὡρισμένην ὥραν πρὸς οὔρησιν (οὕτως ἐθίζεται κατὰ μικρὸν νὰ ἐξεγείρηται καὶ μόνος κατὰ τὴν αὐτὴν ὥραν). Λίαν ὠφελίμως δύναται προσέτι νὰ ἐπενεργήσῃ καὶ ἡ πρὸς τὸν χαρακτῆρα τοῦ παιδὸς ἁρμοδίως γινομένη χρῆσις παιδαγωγικῶν μέσων (διέγερσις τῆς φιλοτιμίας, χρῆσις τῶν ὑπὸ τῆς νεωτέρας παιδαγωγίας ἐπιτρεπομένων ποινῶν). Διὰ τῶν μέσων τούτων κατορθοῦται, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἡ θεραπεία τῆς ἐνουρήσεως, ὅταν αὕτη δὲν προέρχηται ἐκ σπασμώδους διαθέσεως τῶν τῆς οὐροδόχου κύστεως μυῶν.

Ὅταν δὲ ἡ χρῆσις πάντων τούτων τῶν μέσων ἀποβῇ ματαία, τότε δέον νὰ προσεπάγωμεν τοὺς διὰ ψυχροῦ ὕδατος κατακρουνισμοὺς ἐπὶ τῆς κατὰ τὸ ἱερὸν ὀστοῦν χώρας, τὰ διὰ ψυχροῦ ὕδατος, μάλιστα δὲ τοῦ θαλασσίου, καθολικὰ λουτρὰ, τὴν εἰς τὸ ἀπευθυσμένον εἴσκλυσιν ψυχροῦ ὕδατος. Ἐκ τῶν φαρμακευτικῶν μέσων εἰσὶν ἐφαρμοστέα (κατὰ τὴν ἑκάστοτε θεραπευτικὴν ἔνδειξιν) τὰ Ἀνθελμιντικά, τὰ Ὑπαγωγικά, τὰ ἐμετικὰ κάρυα, τὸ ἀνθρακικὸν κάλιον καὶ τὸ ἀνθρακικὸν νάτρον, τὰ Τονωτικὰ κ.τ.τ.

Ὅταν δὲ ἡ ἀκράτεια τῶν οὔρων προέρχηται ἐκ παραλύσεως τοῦ τραχήλου τῆς οὐροδόχου κύστεως (παραλυτικὴ ἐνούρησις, Enuresis paralytica), τότε τὰ ἐπ' αὐτὴν ἀντιτακτέα θεραπευτικὰ μέσα εἰσὶ πάντη διάφορα. Διαγινώσκεται δὲ ἡ τοιαύτης φύσεως ἐνούρησις ἐκ τῶν ἀκολούθων γνωρισμάτων· ὅταν μὲν ὁ τράχηλος τῆς οὐροδόχου κύστεως ᾖ ἐντελῶς παραλελυμένος, τότε ἡ ἔκρυσις τῶν οὔρων γίνεται διηνεκῶς κατὰ σταγόνα καὶ ἄνευ ἐπείξεως πρὸς οὔρησιν, ὅταν δὲ ᾖ μόνον ἔκλυτος καὶ ἐστερημένος ἐν μέρει μόνον τοῦ κατὰ φύσιν τόνου αὐτοῦ, τότε τὰ οὖρα ἐκφεύγουσιν ἐκ διαλειμμάτων, μάλιστα ὅταν ἡ κύστις ᾖ ὑπέρπλεως, χωρὶς ὁ πάσχων νὰ δύνηται νὰ ἐπίσχῃ αὐτά. Ἐνίοτε τὸ αἴτιον τῆς τοὺς χαρακτῆρας τούτους ἐχούσης ἀκρατείας τῶν οὔρων εἶναι μόνη ἀναισθησία τῶν νεύρων τοῦ τραχήλου τῆς οὐροδόχου κύστεως.

Συνοδεύεται δὲ, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, ἡ παραλυτικὴ ἐνούρησις καὶ ὑπὸ συμπτωμάτων παραλύσεως τοῦ ἀπευθυσμένου, τῶν γεννητικῶν μορίων καὶ τῶν κατωτέρων γυίων. Διὸ καὶ παρατηρεῖται τὸ τοιοῦτον εἶδος τῆς ἀκρατείας τῶν οὔρων ἐπὶ γεγηρακότων μάλιστα ἀνθρώπων. Κατὰ τὴν μαλάκυνσιν τοῦ ἐγκεφάλου, τὴν παράλυσιν τοῦ νωτιαίου μυελοῦ, καὶ

τὴν πεπαλαιωμένην καταρροϊκὴν φλεγμονὴν τῆς οὐροδόχου κύστεως.

Ἡ *θεραπεία* δέον νὰ γίνηται κατὰ τὸ ἑκάστοτε αἴτιον τῆς ἐνουρήσεως. Εἰσὶ δὲ τὰ ἀνυσιμώτερα τῶν θεραπευτικῶν βοηθημάτων ὁ ἠλεκτρισμὸς (καὶ μάλιστα ὁ διὰ τῶν περιδινήτων ἠλεκτρικῶν συσκευῶν [appareil de rotation], ἐφαρμοζόμενος μάλιστα οὕτως, ὥστε τὸ ἕτερον τῶν ἀκροπολίων, διερχόμενον διά τινος ἐν τῇ οὐρήθρᾳ ἐγκειμένης μὴ ἠλεκτρισμαγωγοῦ κατιάδος [Bougie], νὰ ἐφάπτηται αὐτοῦ τοῦ τραχήλου τῆς κύστεως), οἱ κατὰ τοῦ ἱεροῦ ὀστοῦ καὶ τοῦ ἐφηβαίου διὰ ψυχροῦ ὕδατος κατακρουνισμοί, τὰ διὰ ψυχροῦ ὕδατος ἐγκαθίσματα, ἡ διὰ πνευματωδῶν καὶ ἀρωματικῶν ὑδάτων ἐπιβροχὴ τῆς νωτιαίας χώρας, τῆς πρὸς τὸ ἱερὸν ὀστοῦν καὶ τὸ περίνεον, αἱ εἰς τὴν οὐροδόχον κύστιν ἐνέσεις ψυχροῦ ὕδατος καθ' ἑαυτὸ ἢ ἐμπεριέχοντος βαλσαμικὰ μέσα. Πρὸς τὴν ἔσωθεν δὲ ἰατρείαν συνιστῶνται τὰ ἐμετικὰ κάρυα, ἡ στρυχνίνη, ἡ ἐρυσιβώδης ζειά, αἱ κανθαρίδες, τὸ περουβιανὸν καὶ τὸ κοπάϊον βάλσαμον, τὸ πριςηρῶδες διόσσμον (Diosma crenatum), τὸ πετρέλαιον, τὸ βράθυ καὶ τὸ βάμμα τοῦ τοξικοῦ δένδρου. Ἐνίοτε οὐδὲν ἄλλο, δυστυχῶς, δυνάμεθα νὰ κατορθώσωμεν ὑπὲρ τοῦ πάσχοντος, ἢ νὰ καταστήσωμεν αὐτῷ ἧττον ὀχληρὸν τὸ κακὸν διὰ παρηγορικῶν μέσων, οἷον διὰ τεχνητῶν περισφιγκτήρων τῆς οὐρήθρας, διὰ τοῦ συχνοῦ καθετηρισμοῦ καὶ τῶν ἐξ ἐλαστικῆς κόμμεως ἐνουρήθρων, ἅτινα, δενόμενα πρὸ τῆς οὐρήθρας καὶ ἀφιέμενα ἐκεῖ διαρκῶς, χρησιμεύουσι πρὸς ὑποδοχὴν τῶν ἀδιαλείπτως ἀποσταλαζόντων οὔρων.

Ἄλλοτε πάλιν ἡ ἀκράτεια τῶν οὔρων προέρχεται *ἐκ μηχανικῶν αἰτίων* (*μηχανικὴ ἐνούρησις*), ἰδίως δὲ ἐξ ὀργανικῆς ἀλλοιώσεως κατὰ τὸν αὐχένα τῆς οὐροδόχου κύστεως, ἐκ κακώσεως τῶν τόπων κατὰ δυσχερῆ μαίευσιν, ἢ κατὰ λιθοτομίαν, ἐκ διαπυήσεως καὶ ἐντεῦθεν διαφθορᾶς τοῦ σφιγκτῆρος τῆς οὐροδόχου κύστεως, ἐκ παθήσεων τῆς προστάτιδος ἀδένος, ἐξ ὀγκωμάτων ἐν τῇ κοιλιακῇ νηδύϊ (μάλιστα δὲ κατὰ τὴν πύελον), πιεζόντων τὴν οὐροδόχον κύστιν, ἐκ παχύνσεως τῶν τοιχωμάτων ταύτης καὶ ἀπωλείας τῆς ἐνδοτικότητος αὐτῶν. Ἐν ταῖς περιπτώσεσι ταύταις συνυπάρχει, ὡς ἐπὶ τὸ πολύ, καὶ ἐπίσχεσις τῶν οὔρων, μόνον δὲ ὅταν ἡ οὐροδόχος κύστις ἢ ὑπέρπλεως, ἐκρέει μέρος του ἐν αὐτῇ ῥευστοῦ (*ἰσχουρία παράδοξος ἢ ὑπερέκχυσις οὔρων*, *regorgement*, *regurgitatio urinae*). Κρατύνεται δὲ ἐν ταῖς τοιαύταις περιπτώσεσιν ἔτι μᾶλλον ἡ περὶ τῆς διαγνώσεως κρίσις ἡμῶν καὶ διὰ τοῦ καθετηρισμοῦ.

Ἡ *θεραπεία* καὶ ἐνταῦθα πρέπει νὰ γίνηται καθ' ἃ ἐνδεικνύει τὸ ἑκάστοτε αἴτιον τῆς παθήσεως.

ΦΑΡΜΑΚΟΛΟΓΙΑ ΚΑΙ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΗ.

[18.] Περὶ νέου τινὸς ὀφθαλμικοῦ φαρμάκου, τοῦ ἐσηρείου κυάμου (Esere), καὶ τῆς θεραπευτικῆς αὐτοῦ χρήσεως.

[Συνέχεια καὶ τέλος.]

Οὐ μόνον ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀλλὰ καὶ ἐν Γερμανίᾳ ἐξηρευνήθησαν διὰ πειραμάτων τὰ κατὰ τὴν ἐνέργειαν τῶν καλαβαρικῶν κυάμων ἐπὶ τὴν ἴριδα. Ὁ ἐν Βερολίνῳ περικλεὴς ὀφθαλμίατρος Κ. ν. *Gräfe* ἐσπούδασε πειραματικῶς τὰ κατὰ τὴν ἐνέργειαν ταύτην ἐπὶ ἐννέα ἀνθρώπων, ὧν οἱ ὀφθαλμοὶ εἶχον ἐντελῶς κατὰ φύσιν. Τὸ περιγενόμενον δέ, ὅπερ ὁ Κ. *Gräfe* ἀπηνέγκατο ἀπὸ τῶν πειραματικῶν τούτων ἐρευνῶν, ἔχει ὡς ἕπεται. Ὁ χρόνος, οὗ κατὰ μέσον ὅρον ἐδέησε πρὸς συστολὴν τῆς ἴριδος ἐπὶ τῇ ἐφαρμογῇ τοῦ φαρμάκου, ἦν 14 μὲν λεπτά, ὁσάκις ἐγένετο χρῆσις πρὸς τὸ πεῖραμα τῆς ἀδυνατωτέρας διαλύσεως τοῦ ἐκχυλίσματος, 12 δέ, ὅταν πρὸς τὸ πεῖραμα ἐλαμβάνετο ἡ δυνατωτέρα διάλυσις. Ὁ χρόνος, ἐφ' ὃν ἡ ἐστενωμένη κόρη διέμενεν ἐν τῇ καταστάσει ταύτῃ, ἦν, ὅταν μὲν ἐφηρμόζετο ἡ ἀδύνατος διάλυσις, δύω ἡμέραι, ὅταν δὲ ἡ δυνατή, τρεῖς. Ὁ ὑπέρτατος βαθμὸς τῆς στενώσεως διήρκει ἐπὶ 6 ὥρας μέχρι 18. Ὁ σπασμὸς τοῦ μυὸς, τοῦ ἐνεργοῦντος τὴν καθαρμογὴν τοῦ ὀφθαλμοῦ πρὸς τὴν ἑκάστοτε ἀπόστασιν τοῦ ὁρωμένου (ἑπομένως ἡ ἐλάττωσις τῆς ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀποστάσεως τοῦ προσοφθαλμίου ὁρίου τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως) διήρκει ἐν τοῖς πειράμασι τοῦ Κ. *Gräfe* πολὺ ὀλιγώτερον, ἢ ἐν τοῖς ὑπ' ἄλλων πειραματιστῶν προγενομένοις. Ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος συνολκὴ τοῦ καθαρμοστικοῦ μυὸς ἔφθανεν ἐν τῷ διαστήματι δέκα λεπτῶν εἰς τὸν ὕψιστον αὐτῆς βαθμὸν καὶ διέμενεν ἐν αὐτῷ ἐπὶ 10 λεπτὰ μέχρις 20. Προσέτι παρετηρήθη καὶ ἐν τοῖς πειράμασι τούτοις, ὅτι μετὰ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου φαρμάκου τὰ ἀντικείμενα ἐφαίνοντο μείζονα ἢ κατὰ φύσιν, ἡ δὲ ἀπόστασις αὐτῶν ἐλάσσων τῆς ἀληθοῦς. Ἐξετάσας ὁ Κ. *Gräfe* καὶ διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου τοὺς

ὀφθαλμοὺς, ἐφ' ὧν ἐγένετο ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ φαρμάκου, παρετήρησεν, ὅτι οὐδεμία εἶχεν ἐπέλθει μεταβολὴ εἰς τὰς ἐν τῷ ὀφθαλμῷ κυκλοφορικὰς συνθήκας.

Ὁ Κ. *Gräfe* ἐδιδάχθη προσέτι ὑπὸ τῶν ἐρευνῶν αὐτοῦ τούτων, ὅτι, ἐπὶ μὲν τὴν συσταλτικότητα τῆς ἴριδος τῶν πτηνῶν οἱ ἐσήρειοι κύαμοι ἔχουσιν ἦν καὶ ἐπὶ τῆς τοῦ ἀνθρώπου ἐπιῤῥοὴν (ἀλλ' ὅτι ἡ στένωσις τῆς κόρης διαρκεῖ ἐπ' ἐκείνων ἐπὶ βραχύ), ἐπὶ δὲ τὴν συσταλτικότητα τῆς ἴριδος τῶν ἀμφιβίων καὶ τῶν ἰχθύων οὐδεμίαν ἐπιῤῥοὴν φαίνονται ἔχοντες.

Καὶ ἐκ τῶν παρατηρήσεων δὲ τούτων τοῦ Κ. *Gräfe* ἐδείχθη, ὅτι ἡ εἰς τὴν καλλιμίνην προσιδιάζουσα δύναμις τοῦ στενοῦν τὴν ἴριδα εἶναι πολλῷ ἰσχυροτέρα τῆς εἰς τοὺς καλαβαρικοὺς κυάμους προσούσης δυνάμεως τοῦ διαστέλλειν αὐτὴν καὶ ζενοῦν τοιουτοτρόπως τὴν κόρην. Συνήγαγε δὲ ὁ Κ. *Gräfe* τὸ συμπέρασμα τοῦτο ἐκ τῶν ἀκολούθων πειραματικῶν δεδομένων. Ἐπισταλάξας διάλυσιν τοῦ ἐκχυλίσματος τῶν ἐσηρείων κυάμων εἰς ὀφθαλμὸν, τοῦ ὁποίου ἡ κόρη ἦν μεγάλως διηυρυσμένη ἐκ τῆς ἐφαρμογῆς τῆς καλλιμίνης, παρετήρησεν, ὅτι οὐδεμία ἐπῆλθε στένωσις τῆς κόρης. Ἐπαναλαβὼν τὸ αὐτὸ πείραμα ἐφ' ἑτέρου ὀφθαλμοῦ, παρετήρησεν, ὅτι ἐπῆλθε μικρὰ στένωσις τῆς κόρης, διαρκέσασα ἐπὶ βραχύ, ἅτε τῆς ἐνεργείας τῆς καλλιμίνης ὑπερκρατησάσης ταχέως. Γενομένης δὲ πρῶτον μὲν τῆς ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἐφαρμογῆς τοῦ ἐκχυλίσματος τῶν ἐσηρείων κυάμων, εἶτα δὲ ἐφαρμοσθείσης ἐπ' αὐτοῦ τῆς καλλιμίνης, παρετήρησεν, ὅτι ἐπῆλθε καὶ οὕτω διεύρυνσις τῆς κόρης, ἀλλὰ βραδύτερον ἢ ἐπὶ τοῦ ἐντελῶς κατὰ φύσιν ἔχοντος ὀφθαλμοῦ.

Προσέτι ἐβεβαιώθη ἐκ τῶν παρατηρήσεων αὐτοῦ τούτων ὁ Κ. *Gräfe*, ὅτι οἱ καλαβαρικοὶ κύαμοι ἐνεργοῦσιν ὃν εἴρηται τρόπον καὶ ἐπὶ τὴν κατά τι ἠτροφηκυῖαν ἴριδα.

Ἐκ πασῶν τῶν ἄχρι τοῦδε δημοσιευθεισῶν παρατηρήσεων περὶ τῆς ἐν λόγῳ φαρμακοδυναμικῆς ἰδιότητος τῶν ἐσηρείων κυάμων συνάγονται ὡς ἀναμφισβήτητα πραγματικὰ δεδομένα τὰ ἀκόλουθα.

α'. Ὅτι ἡ φυτικὴ αὕτη οὐσία, τοπικῶς (ἐπὶ τοῦ ὀφθαλμοῦ) ἐφαρμοζομένη, ἐπιφέρει, οὐ μόνον ἐξ ὑποκειμένου ἐπαισθητήν, ἀλλὰ καὶ ἐκ τῆς πλησιέστερον τοῦ ὀφθαλμοῦ μεταχωρήσεως τοῦ προσοφθαλμίου ὁρίου τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως ἔκδηλον συνολκὴν τοῦ διατείνοντος τὸν χοροειδῆ χιτῶνα μυὸς καὶ τοῦ σφιγκτῆρος τῆς κόρης. Ἐργάζονται δὲ οἱ ἐσήρειοι κύαμοι τὴν στένωσιν τῆς κόρης (καθὼς καὶ τὴν εἰς σπασμώδη κατάστασιν μεταγωγὴν τοῦ τὸν χοροειδῆ χιτῶνα διατείνοντος μυὸς), ἐπιδρῶντες διὰ τοῦ κινητικοῦ τοῦ ὀφθαλμοῦ νεύρου (N. oculomotorii), ἀκριβέστερον δ' εἰπεῖν, διὰ τῶν ὀφθαλμικογαγγλικῶν νευρίων (N. ciliares), ἐπὶ τὸν σφιγκτῆρα τῆς κόρης. Ὅτι δὲ τὸ πρᾶγμα ἔχει οὕτως ἀποδεικνύεται ἐκ τοῦ ὅτι καὶ διεσταλμένην οὖσαν τὴν κόρην διὰ τῆς καλλιμίνης μεθιστᾶσιν εἰς στένωσιν οἱ ἐσήρειοι κύαμοι. Ἑπομένως ἡ ἐπὶ τὴν ἴριδα ἐνέργεια τῶν καλαβαρικῶν κυάμων εἶναι ἀντίθετος τῇ τῆς καλλιμίνης, ἐνεργούσης, ὡς γνωρὸν, σπαστικῶς ἐπὶ τὸν διαστολέα τῆς κόρης.

β'. Ὅτι, ὅταν ἡ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀπόστασις τοῦ προσοφθαλμίου ὁρίου τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως ᾖ λίαν σμικρὰ, τότε, μεθιστωμένου διὰ τῶν ἐσηρείων κυάμων εἰς σπασμώδη κατάστασιν τοῦ διατείνοντος τὸν χοροειδῆ χιτῶνα μυὸς, ὁ ὀφθαλμὸς γίνεται μυωπικός.

γ'. Ὅτι ἡ ἐπὶ τῇ τοπικῇ ἐφαρμογῇ τοῦ φαρμάκου ἐπερχομένη στένωσις τῆς κόρης φθάνει εἰς τὸν ὕψιστον αὐτῆς βαθμὸν ἐν τῷ διαστήματι μιᾶς ὥρας.

δ'. Ὅτι, ὅταν ἡ κόρη ᾖ ἐστενωμένη μέχρι τοῦ ὑψίστου βαθμοῦ τῆς στενώσεως, ἡ ἶρις τότε εἶναι πάντη ἀναίσθητος πρὸς τὴν ἐπίδρασιν τῶν ἀκτίνων τοῦ φωτός.

ε'. Ὅτι ἡ διὰ τῆς καλλιμίνης εἰς συστολὴν ἠγμένη ἶρις εἶναι δεκτικὴ διαστολῆς διὰ τῶν ἐσηρείων κυάμων καὶ τὸ ἀνάπαλιν.

ς'. Ὅτι ἡ ἐνέργεια τῆς καλλιμίνης ἐπὶ τὴν εἰς τὸν ὕψιστον βαθμὸν τῆς διαστολῆς διὰ τῶν ἐσηρείων κυάμων ἠγμένην ἶριδα εἶναι πολλῷ ἰσχυροτέρα ἢ ἡ ἐνέργεια τῶν ἐσηρείων κυάμων ἐπ' αὐτὴν τὴν διὰ τῆς καλλιμίνης συνεσταλμένην.

Κρίνοντες ἐκ τοῦ περιγενομένου τῶν περὶ τὴν φυσιολογικὴν ἐνέργειαν τοῦ νέου φαρμάκου ὑπὸ τῶν εἰρημένων ἰατρῶν ἐν Ἀγγλίᾳ καὶ Γερμανίᾳ γενομένων φαρμακοδυναμικῶν πειραμάτων, δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν ἀπὸ τοῦδε, ὅτι τὸ φάρμακον τοῦτο θέλει πάντως ἀποβῇ πολύτιμον θεραπευτικὸν βοήθημα ἐν τῇ Ὀφθαλμιατρικῇ. Εἶναι δὲ, κατὰ τὰ εἰρημένα, ἐνδεδειγμένη ἡ χρῆσις αὐτοῦ ἐπὶ τῶν ἀκολούθων παθήσεων τοῦ ὀφθαλμοῦ.

α'. Τῆς φλεγμονῆς τοῦ ἀμφιβληστροειδοῦς (συνυπαρχούσης καὶ φωτοφοβίας) πρὸς ἐλάττωσιν τοῦ ἐπὶ τὸν φλεγμαίνοντα χιτῶνα τοῦ ὀφθαλμοῦ προσπίπτοντος φωτός.

β'. Τῆς μυδριάσεως, ἥτις ἐνίοτε παρέπεται τισὶ τῶν νοσημάτων (οἷον τῷ τυφοειδεῖ πυρετῷ, τῇ διφθερίτιδι κ. ἄ.).

γ'. Τῶν πρὸς τῇ περιφερείᾳ τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος ἑλκώσεων πρὸς ἀποτροπὴν τῆς περισφύγ-

ξεως τοῦ σφιγκτῆρος τῆς κόρης μετὰ τὴν ὑπὸ τοῦ ἕλκους διάτρησιν τοῦ κερατοειδοῦς.

δ'. Τῶν ἐπὶ τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος σκληροτήτων ἐκείνων, κατὰ τὸ κέντρον τῶν ὁποίων διασώζει ἔτι τὴν διαφάνειαν αὐτοῦ ὁ κερατοειδὴς καὶ ὡς ἐκ τῶν ὁποίων, ἑπομένως, φωτίζονται πλέον τοῦ δέοντος τὰ ἔνδον τοῦ ὀφθαλμοῦ διὰ τὴν ἀποσκέδασιν τῶν ἀκτίνων τοῦ φωτός.

ε'. Τῶν ταῖς προειρημέναις ὁμοίων σκληροτήτων τοῦ φακοῦ καὶ τῆς ἐκστάσεως τούτου ἀπὸ τῆς κατὰ φύσιν θέσεως.

ς'. Τῆς μεγάλης εὐμετακινησίας τοῦ φακοῦ καὶ τῆς ἐντεῦθεν τάσεως αὐτοῦ ἵνα προεκπέσῃ εἰς τὸν πρόσθιον ὀπτικὸν θάλαμον.

ζ'. Τῶν ἀρτίως ἐνεστηκότων τραυμάτων τοῦ κερατοειδοῦς χιτῶνος ἢ τοῦ σκληρωτικοῦ μετὰ προπτώσεως τῆς ἴριδος.

η'. Τινῶν παθήσεων τοῦ ἀκτινωτοῦ σώματος.

Ἐνδεδειγμένη προσέτι εἶναι ἡ ἐφαρμογὴ τῶν ἐσηρείων κυάμων ἐπὶ τῆς τεχνητῶς ἐπεννηνεγμένης μυδριάσεως (πρὸς τὴν διὰ τοῦ ὀφθαλμοσκοπίου ἐξέτασιν τοῦ ὀφθαλμοῦ) ὅπως ἐλαττωθῇ ὡς τάχιστα τὸ διὰ τῆς διηυρυσμένης κόρης εἰς τὸν ὀφθαλμὸν εἰσπίπτον πολὺ φῶς καὶ οὕτως ἀρθῇ ὁ (διὰ τοὺς μονοφθάλμους μάλιστα) λίαν ἐμποδιστικὸς τῆς σαφοῦς ὁράσεως ὑπερβάλλων φωτισμὸς τῶν ἔνδον τοῦ ὀφθαλμοῦ. Προσέτι δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος νέον φάρμακον καὶ πρὸς ἀνακάλυψιν τῆς ἀπάτης ἐπὶ τῶν προσποιουμένων, ὅτι εἰσὶν ἠμαυρωμένοι οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, προσεπιτεχνωμένων δὲ καὶ διεύρυσιν τῶν κορῶν ὅπως εὐκολώτερον πιστευθῇ ἡ ἀπάτη.

Τοῦ νέου ὀφθαλμικοῦ μέσου ἐγένετο ἤδη, ἐν Λονδίνῳ, θεραπευτικὴ ἐφαρμογὴ κατὰ τῆς μυδριάσεως, ὑπὸ τῶν ἰατρῶν Κων. *E. Hart* (*Lancet*, *I.* 22), *Wells* καὶ *Hulke* (*Med. Times and Gaz.* June 20, 1863). Καὶ ὁ μὲν Κ. *Hart* ἐφήρμοσε θεραπευτικῶς τὴν διάλυσιν τοῦ ἐκχυλίσματος τῶν ἐσηρείων κυάμων ἐν μιᾷ περιπτώσει παραλυτικῆς μυδριάσεως. Τὸ θεραπευτικὸν ὅμως ἀποτέλεσμα εἶναι εἰσέτι ἄδηλον, ἅτε ἐξακολουθούσης εἰσέτι τῆς θεραπείας. Καὶ ἐκ τῶν παρατηρήσεων δὲ, ἃς ὁ Κ. *Hart* ἔσχεν εὐκαιρίαν ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ νὰ κάμῃ περὶ τῶν φαινομένων, ἅτινα παρέπονται τῇ ἐφαμογῇ τοῦ φαρμάκου, ἐπεβεβαιώθησαν αἱ περὶ τούτου ὑπὸ ἄλλων παρατηρητῶν προδημοσιευθεῖσαι εἰδήσεις, περὶ ὧν ἐποιησάμεθα ἀνωτέρω τὸν δέοντα λόγον. Κατὰ τὸν Κ. *Hart* πρέπει κατὰ πᾶσαν τετάρτην ἡμέραν νὰ γίνηται ἐπιστάλαξις μιᾶς σταγόνος τῆς διαλύσεως ἐπὶ τοῦ καθ' ὃν ἡ μυδρίασις ὀφθαλμοῦ. Μεταχειρίζεται δὲ, ὡς λέγει, ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος περιπτώσει διάλυσιν, ἧς ἑκάστη σταγὼν ἐμπεριέχει τὸ ἀπὸ τριῶν Κόκκων τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος φυτικῆς οὐσίας ἐξαγώγιμον ἐνεργὸν στοιχεῖον. Προσέτι λέγει, ὅτι τὸ δι' οἰνοπνεύματος ἐξηγμένον ἐκχύλισμα τῶν κυάμων εἶναι εὐδιάλυτον ἐν τῇ γλυκερίνῃ καὶ ὅτι ἡ διὰ ταύτης ἐσκευασμένη διάλυσις διατηρεῖται ἀναλλοίωτος ἐπὶ πλείονα χρόνον, ἢ ἡ ὑδατοσκευής, ἥτις μεθίσταται εἰς ἀποσύνθεσιν ἐν ὀλίγαις ἡμέραις.

Ὁ δὲ Κ. *Wells* ἔσχεν εὐκαιρίαν νὰ ἐφαρμόσῃ τὸ νέον φάρμακον ἐπὶ γυναικός τινος, ἥτις ἦγε τὸ 20ον ἔτος καὶ ἐφ' ἧς ἀπὸ τριῶν ἤδη μηνῶν εἶχον ἐπέλθει ῥευματικὰ ἀλγήματα κατὰ τὸ δεξιὸν ἥμισυ τοῦ προσώπου καὶ μυδρίασις τῆς δεξιᾶς κόρης, ἐνῷ ὁ ἀριστερὸς ὀφθαλμὸς εἶχεν ἐντελῶς κατὰ φύσιν. Ἦν δὲ ἡ μὲν διάμετρος τῆς πεπλατυσμένης κόρης 4''', ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀπόστασις τοῦ προσοφθαλμίου ὁρίου τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως 18''. Ἡ τοῦ πεπονθότος ὀφθαλμοῦ ἶρις ἦν ὅλως ἀναίσθητος πρὸς τὸ φῶς. Διὰ τῆς ἐφαρμογῆς ὅμως τοῦ ἐν λόγῳ φαρμάκου ἐπετεύχθη ἡ τῆς κόρης συστολὴ, κατὰ τὸν μέγιστον τῆς ὁποίας βαθμὸν προσήγγισεν ἐπισήμως εἰς τὸ κατὰ φύσιν σημεῖον τὸ προσοφθάλμιον ὅριον τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως, μεταχωρήσαν πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν τοῦτον, ὥστε κατ' ἀρχὰς μὲν, ἀπεῖχεν αὐτοῦ 10—12'', μικρὸν δ' ὕστερον, 8—10 1/2''. Ἐφαρμοσθέντος τοῦ φαρμάκου καὶ ἐπὶ τοῦ ἀριστεροῦ (τοῦ ἀπαθοῦς) ὀφθαλμοῦ, παρετηρήθη, ὅτι ἐπῆλθεν, ὡς ἦν ἐπόμενον, στένωσις τῆς κόρης καὶ μεταχώρησις πρὸς τὸν ὀφθαλμὸν, τοῦ μὲν προσοφθαλμίου ὁρίου τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως, μέχρις ἀποστάσεως 3'', τοῦ δὲ ἀποφθαλμίου, μέχρι 5 1/2''. Ἐκ τούτου συνάγεται τὸ συμπέρασμα, ὅτι τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος ὀφθαλμικὸν μέσον ἐργάζεται τὴν εἰς σπασμώδη κατάστασιν μεταγωγὴν τοῦ τὴν ὀπτικὴν καθαρμογὴν τοῦ ὀφθαλμοῦ διαπραττομένου μυὸς πολλῷ ἐντονώτερον ἐπὶ ὀφθαλμοῦ, ἔχοντος ἐντελῶς κατὰ φύσιν, ἢ ἐπὶ ὀφθαλμοῦ, καθ' ὃν ὁ περὶ οὗ ὁ λόγος μῦς εἶναι παρειμένος. Τοῦτο ἠδύνατό τις νὰ εἰκάσῃ καὶ ἐκ τῶν προτέρων. Καὶ κατὰ τὴν περίπτωσιν δὲ ταύτην εἶναι εἰσέτι ἄδηλον τὸ θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα, ἅτε ἐξακολουθοῦντος τοῦ Κ. *Wells* τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ φαρμάκου. Ἐπισταλάζει δὲ κατὰ πᾶσαν τρίτην ἢ τετάρτην ἡμέραν ἀνὰ μίαν σταγόνα τῆς διαλύσεως ἐπὶ τοῦ πεπονθότος ὀφθαλμοῦ.

Ὁ δὲ Κ. *Hulke* ἐποιήσατο τὰς περὶ τὸ νέον Ὀφθαλμικὸν θεραπευτικὰς δοκιμασίας ἐπὶ τριῶν πασχόντων. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑνὸς τούτων ἦσαν παραλελυμένα ἀμφότερα τὰ κινητικὰ τοῦ ὀφθαλμοῦ νεῦρα κατὰ συνέπειαν συφιλιδικῆς περιοστίτιδος κατὰ τὰς ὀφθαλμικὰς κόγχας. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἐπετεύχθη διὰ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ νέου φαρμάκου στένωσις τῆς κόρης μέχρι 1''' καὶ μεταγωγὴ ἐγγυτέρω τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ προσοφθαλμίου ὁρίου τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως, ὅπερ, ἐνῷ πρότερον ἦν ἀφεστηκὸς τοῦ ὀφθαλμοῦ 20, ἤδη ἀπεῖχεν αὐτοῦ μόλις 12 1/2''.

Ἐπὶ δὲ τοῦ ἑτέρου ὑπῆρχεν, ἀπὸ τεσσάρων ἤδη ἐτῶν, μυδρίασις τῆς ἀριστερᾶς κόρης, προελθοῦσα ἐκ τραυματικῆς περιοστίτιδος τῆς κόγχης τοῦ ὀφθαλμοῦ. Ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ ἡ μὲν κόρη, ἧς ἡ διάμετρος ἦν τέως 3''', ἐσενιόθη μέχρι 3/4''', τὸ δὲ προσοφθάλμιον ὅριον τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως, ὅπερ τέως ἀπεῖχε τοῦ ὀφθαλμοῦ 8 1/2'', ἤχθη τοσοῦτον πρὸς αὐτὸν, ὥστε ἤδη ἀπεῖχεν αὐτοῦ μόλις 6''.

Ἡ δὲ τρίτη τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος περιπτώσεων ἀναφέρεται εἰς πάσχοντά τινα, οὗ τὸ ἀριστερὸν κινητικὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ νεῦρον ἦν παραλελυμένον κατὰ συνέπειαν ῥευματικῆς ἀποστηρίξεως εἰς αὐτό. Ἠλαττώθη δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ πάσχοντος τούτου διὰ τῶν ἐσηρείων κυάμων ἡ μὲν διάμετρος τῆς κόρης μέχρι 1''', ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ ὀφθαλμοῦ ἀπόστασις τοῦ προσοφθαλμίου ὁρίου τῆς σαφοῦς ὁρατικῆς ἀντιλήψεως ἀπὸ 10'' εἰς 5''.

Ταῦτα ἐπὶ τοῦ παρόντος περὶ τῆς (ὑπό τε φυσιολογικὴν καὶ θεραπευτικὴν ἔποψιν) ἀληθῶς πολυτίμου νέας ταύτης προσκτήσεως τῆς ἰατρικῆς ὕλης. Δὲν θέλομεν δὲ παραλείψει νὰ φέρωμεν εἰς γνῶσιν τῶν ἡμετέρων ἀναγνωστῶν τὰ διὰ τοῦ νέου τούτου φαρμάκου ἐπιτευχθησόμενα θεραπευτικὰ ἀποτελέσματα, ἃ ἡ Ὀφθαλμιατρικὴ εἰκότως ἀπεκδέχεται ἀπὸ φαρμακευτικοῦ μέσου, οὗ τὴν ἐπὶ τὴν ἴριδα καὶ τὸν καθαρμοστικὸν τοῦ ὀφθαλμοῦ μῦν εἰδικὴν ἐνέργειαν ματαίως ἀνεζήτει ἀπὸ πολλοῦ ἐν ἄλλαις φυτικαῖς οὐσίαις καὶ τοῦ ὁποίου ἡ ἔλλειψις ἦν λίαν ἐπαισθητὴ ἐν τῇ καθ' ἑκάστην ὀφθαλμιατρικῇ πράξει.

[8.] Περὶ καλλιμίνης (Atropinae) ὑπὸ φαρμακολογικὴν, φυσιολογικὴν, ὀφθαλμιατρικὴν καὶ θεραπευτικὴν ἔποψιν.

[Συνέχεια καὶ τέλος.]

Ἐνταῦθα ἀναγομένην ἔχομεν νὰ ἀναφέρομεν καὶ ἐκ τῆς ἡμετέρας ἰατρικῆς πράξεως δύω περιπτώσεις, καθ' ἃς ἀπέβη ἡμῖν λίαν ὠφέλιμος ἡ θεικὴ καλλιμίνη. Ἐφηρμόσαμεν δὲ αὐτὴν, ἐν μὲν τῇ μιᾷ περιπτώσει, ὃν τρόπον καὶ ὁ Κ. *Courty*, ἐν δὲ τῇ ἑτέρᾳ κατὰ τὴν ἀκόλουθον μέθοδον. Διαβρέξαντες εἰς ὑδατοσκευὴ διάλυσιν θεικῆς καλλιμίνης χημικῶς καθαρὸν (τουτέστι μὴ ἐμπεριέχοντα ἀρσενικὸν, οὐδὲ χαλκὸν) χάρτην καὶ ἀποξηράναντες αὐτὸν, προσδιωρίσαμεν δι' ἀκριβοῦς ἀποσταθμήσεως, ὅτι ἕκαστον τετραγωνικὸν 1/8'' ἐμπεριεῖχε μίαν σταγόνα τῆς διαλύσεως τῆς θεικῆς καλλιμίνης. Τῶν τοιούτων δὲ τεμαχίων ἐφηρμόζομεν (κατὰ τὴν μίαν τῶν ἐφεξῆς ἐκτεθησομένων δύω περιπτώσεων) ἐπὶ τοῦ δέρματος (προαφαιροῦντες δι' ἐκδορίου τὴν ἐπιδερμίδα) τοσαῦτα, ὅσων σταγόνων τὴν χρῆσιν ἐθεωροῦμεν ἑκάστοτε ἐνδεδειγμένην.

Ἡ πρώτη τῶν περιπτώσεων, ἐν αἷς προσεφύγομεν ἐπιτυχῶς εἰς τὴν χρῆσιν τῆς θεικῆς καλλιμίνης, ἔχει ὡς ἕπεται. Τῇ 16η Φεβρουαρίου π. ἔ. περὶ τὸ μεσονύκτιον προσεκλήθημεν κατεπειγόντως νὰ ἐπισκεφθῶμεν ἑξηκοντούτη τινὰ πλοίαρχον, ἐξ Ὕδρας καταληφθέντα, ὡς εἶπεν ἡμῖν ὁ δι' οὗ ἐγένετο ἡ πρόσκλησις, ὑπὸ τοσαύτης δυσπνοίας, ὥςε ὑπῆρχε πολὺς φόβος μὴ ἀποπνιγῇ πρὶν ἔτι φθάσωμεν παρ' αὐτῷ. Μεταβάντες ἐσπευσμένως εἰς τὴν κατοικίαν τοῦ πάσχοντος, εὕρομεν αὐτὸν καθήμενον πρὸ τοῦ ἠνεῳγμένου παραθύρου τοῦ κοιτῶνος του (καὶ τοι ὀρθρινὸς ψύχους ἐπικρατοῦντος) καὶ ὄντα ἐσχάτως δύσπνουν. Ἡ ἀναπνοὴ συνωδεύετο ὑπὸ σιγμικοῦ ἤχου καὶ παφλάσματος, ἀντιληπτῶν καὶ πόρρωθεν. Ἡ στηθοσκοπικὴ ἐξέτασις ἐδίδαξεν ἡμᾶς, ὅτι, τοῦ μὲν σιγμικοῦ ἤχου ἕδρα ἦσαν κυρίως οἱ βρόγχοι τοῦ δεξιοῦ πνεύμονος, τοῦ δὲ παφλάσματος, ἐν ἐλαχίστῳ μὲν μέρει καὶ οἱ τοῦ δεξιοῦ, ἀλλὰ κυριώτερον οἱ τοῦ ἀριστεροῦ. Τὸ πρόσωπον τοῦ πάσχοντος ἦν ἐρυθροπέλιδνον καὶ ἐξέφραζε μεγίστην δυσφορίαν, οἱ σφυγμοὶ ἦσαν λίαν ἀσθενεῖς, σμικροὶ καὶ ἄτακτοι, τὰ δὲ ἄκρα, καὶ ἰδίως τὰ κατώτερα, ψυχρά. Ἡ καρδία εἶχεν ἐντελῶς κατὰ φύσιν. Τὸ ἀναμνηστικὸν, ὅπερ, διὰ τὸ κατεπεῖγον, ἐζητάσαμεν τότε νὰ μάθωμεν κεφαλαιωδῶς, ἐδίδαξεν ἡμᾶς, ὅτι ὁ πάσχων, ὅστις ἀπὸ τῆς παιδικῆς αὐτοῦ ἡλικίας ἦν ἐπιδεδομένος εἰς τὴν ναυτιλίαν, διετέλεσεν ἄνοσος μέχρι τοῦ πεντηκοστοῦ ὀγδόου ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτοῦ. Ναυαγήσαντος δὲ, πρὸ διετίας, ἐν ὥρᾳ χειμῶνος κατὰ τὸν Εὔξεινον τοῦ πλοίου, δι' οὗ ἔπλεεν, ἐκτεθεὶς ἐπὶ πολλὰς ὥρας εἰς τὴν ἐπίδρασιν σφοδροῦ ψύχους, ἔπαθεν ἐντεῦθεν ἰσχυρὰν βρογχίτιδα, ἥτις, ἀμελη θεῖσα, κατέστη χρονία. Ἐξακολουθοῦντος δὲ τοῦ πάσχοντος νὰ ἐκθέτῃ ἑαυτὸν ὅλως ἀφυλάκτως εἰς τὰς ἀτμοσφαιρικὰς ἐπηρείας, μετέστη ἡ πάθησιν εἰς βρογχικὴν βλενόῤῥοιαν ὀκτὼ ἤδη μῆνας πρὸ τῆς ἐπιχῆς, καθ' ἣν ἐπεσκέφθημεν αὐτόν. Ἔκτοτε προσ-

ἐπῆλθον καὶ δυσπνοϊκαὶ ἐνοχλήσεις, αἱ δὲ ἀσθματικαὶ καταβολαὶ ἐγίνοντο προϊόντος τοῦ χρόνου συχνότεραι καὶ σφοδρότεραι.

Θεωρήσαντες ὡς κυρίαν ἔνδειξιν τὸ νὰ ἐνεργήσωμεν θεραπευτικῶς κατὰ τῆς παρούσης ἐπιφόβου, ἀληθῶς, δυσπνοίας (ἥτις, ὡς ἐπληροφορήθημεν, εἶχεν ἐπέλθει πρὸ ἓξ ὡρῶν), πρῶτον μὲν ἐνετειλάμεθα νὰ ἐφαρμοσθῇ μέγας σιναπισμὸς ἐπὶ τοῦ στήθους καὶ ἀνεγράψαμεν τὴν ἀκόλουθον συνταγήν·

R. *Morphii acetici* gr. jv,
Solve in
Aq. destill q. s.
Adde:
Pulv. radic. Alth. ℈ij,
Extr. Liquirit. q. s. ut.
F. Pil. N°. XL.
Consperg. Lycopodio.
D. CITISSIME S. Κατὰ τὴν παραγγελλαν.
(*Λαβὲ Ὀξικοῦ μορφίου Κόκκους ἓξ,*
Διαλύσας δὲ εἰς
Ὕδατος ἀπεσταγμένου τὸ ἀρκοῦν,
πρόσθετε
Ῥίζης Ἀλθαίας Λειοτριβοῦς Γραμμάρια δύω,
Ἐκχυλίσματος γλυκυρρίζης τὸ ἀρκοῦν
πρὸς σκεύασιν καταποσίων τεσσαράκοντα. Σκευάσας δὲ, ἐπίπασε σπέρμα λυκοποδίου.
Σκεύασον καὶ δὸς ΩΣ ΤΑΧΙΣΤΑ).

Κομισθέντων δὲ μετ' οὐ πολὺ τῶν καταποτίων τούτων, ἔδομεν ἐξ αὐτῶν τρία τῷ πάσχοντι. Συγχρόνως δὲ ἐγένετο κλύσις δι' ἀφεψήματος λινοσπέρμου, εἰς ὃ προσέθεμεν τριάκοντα σταγόνας βάμματος σιλφίου τοῦ μηδικοῦ. Ἔτι δὲ ἐνετειλάμεθα νὰ ἀνατρίβωσι τὸν θώρακα τοῦ πάσχοντος διὰ ἐρεοῦ ὑφάσματος. Ἀλλὰ βλέποντες, ὅτι ἐκ πάντων τούτων τῶν βοηθημάτων οὐδεμία προῆλθε βελτίωσις καὶ ὅτι, ὡς ἐκ τῆς παρατάσεως τῆς τοσοῦτον ἰσχυρᾶς δυσπνοίας, ἡ αἱμάτωσις ἐγίνετο λίαν ἀνεπαρκῶς (τὸ πρόσωπον τοῦ πάσχοντος ἦν ἤδη πολλῷ πελιδνότερον, ἢ κατ' ἀρχάς), ἔγνωμεν νὰ προσφύγωμεν εἰς τὴν χρῆσιν τῆς θειικῆς καλλιμίνης. Ὅθεν ἀνεγράψαμεν παραχρῆμα καὶ ἀπεστείλαμεν πρὸς ἐκτέλεσιν τὴν περὶ σκευάσεως τῆς (ὑδατοσκευοῦς) διαλύσεως τοῦ φαρμάκου ἀναγραφὴν καὶ ἐπέμψαμεν ἐν σπουδῇ τὸν θεράποντα ἡμῶν ὅπως κομίσῃ τὴν χειρουργικὴν ἡμῶν ἐργαλειοθήκην. Μέχρις οὗ δὲ κομισθῇ τό τε φάρμακον καὶ ὁ διωστὴρ ἡ κατάστασις τοῦ πάσχοντος ἐγένετο ἔτι χείρων. Ἤδη (περὶ τὴν πέμπτην ὥραν τῆς πρωΐας) προέβημεν εἰς τὴν ἔνεσιν τοῦ Ναρκωτικοῦ, ἐμβαλόντες τὸν διωστῆρα ἡμῶν καθέτως ἀπὸ τῶν ἄνω πρὸς τὰ κάτω (κατὰ τὰ δεξιὰ τοῦ τραχήλου) κατὰ τὴν προσιτωτέραν μοῖραν τοῦ πνευμονογαστρικοῦ νεύρου καὶ ἐνέσαντες εἶτα διὰ τοῦ σωληνίσκου τοῦ διωστῆρος ἑννέα σταγόνας τῆς διαλύσεως (ἐν ἀναλογίᾳ 1: 150). Παρελθούσης δὲ μετὰ τὴν ἔνεσιν μιᾶς ὥρας, καθ' ἣν ἡ κατάστασις τοῦ ἀρρώστου δὲν εἶχεν οὐδαμῶς μεταβληθῇ, ἐπῆλθε τοσαύτη μόνον ὕψεσις τῆς δυσπνοίας, ὥστε ὁ πάσχων δὲν ἦττον πλέον ἠναγκασμένος νὰ ἔχῃ προνευκότα τὸν θώρακα ὅπως εἰσπνέῃ, ἀλλ' ἠδύνατο ἤδη νὰ εἰσπνέῃ (μετὰ δυσχερείας ὅμως πάντοτε) καὶ ἐν εὐθυτενεῖ σχηματισμῷ τοῦ θώρακος. Ἂν δὲ ἐπὶ τῇ ἐφαρμογῇ ταύτῃ τῆς θειικῆς καλλιμίνης ἐπῆλθον καὶ ἐξ ὑποκειμένου φαινόμενα καὶ ὁποῖα, δὲν ἠδυνήθημεν νὰ πληροφορηθῶμεν ὑπὸ τοῦ πάσχοντος, μὴ ὄντος ἐν καταστάσει νὰ ἀποκρίνηται πρὸς τὰς περὶ τούτου ἐρωτήσεις ἡμῶν. Προϊούσης τῆς ἡμέρας, ἠλαττοῦτο βαθμηδὸν ἡ δύσπνοια, ὥστε περὶ τὴν μεσημβρίαν, ὅτε ἐπεσκέφθημεν τὸ δεύτερον τὸν ἀσθενῆ, ἠδύνατο οὗτος νὰ ἀναπνέῃ κατακεκλιμένος. Δοθέντων νῦν αὐτῷ δύω ἐκ τῶν δι' ὀξικοῦ μορφίου καταποτίων, ἐγένετο, μετά τινας ὥρας, ἔτι εὐμαρεστέρα ἡ ἀναπνοή. Τὴν ἑσπέραν δὲ (8 ὥρ.), ὅτε ἐπεσκέφθημεν τὸ τρίτον τὸν πάσχοντα, εὕρομεν αὐτὸν ὁπωσοῦν καλῶς ἔχοντα. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἦν ἔτι βελτίων ἡ κατάστασις αὐτοῦ. Ἐξηκολούθη δὲ αὕτη προϊοῦσα ἐπὶ τὰ κρείττω τὰς ἑφεξῆς ἡμέρας, ὥστε ἐν τῷ διαστήματι τριῶν ἡμερῶν οὐδεμία πλέον παρέμενε περὶ τὴν ἀναπνοὴν δυσκολία.

Ἀλλὰ μετὰ ἕνα περίπου μῆνα ἀπὸ τῆς καταβολῆς ταύτης ἐπῆλθε καὶ δευτέρα, ἧττον ὅμως σφοδρά, ἀλλ' ἐπίσης ἐπίμονος καὶ μὴ ὑπείκουσα εἰς τὰ λοιπὰ θεραπευτικὰ βοηθήματα, ὅσα εἴχομεν μεταχειρισθῆ καὶ κατὰ τὴν πρώτην καταβολὴν καὶ ἄτινα (πλὴν τῆς θειικῆς καλλιμίνης) ἐπανελάβομεν καὶ κατὰ ταύτην. Διὸ ἠναγκάσθημεν νὰ προσφύγωμεν ἐκ νέου εἰς τὴν ὑπὸ τὸ δέρμα ἔνεσιν τῆς θειικῆς καλλιμίνης. Ἐνεθεισῶν δὲ ἑπτὰ σταγόνων τῆς διαλύσεως τοῦ φαρμάκου (ἐν ᾗ καὶ πρότερον ἀναλογίᾳ), ἐπῆλθεν ταχέως ἐπίσημος ἐλάττωσις τῆς δυσπνοίας, ἥτις βαθμηδὸν ἀπέβαλλε τὴν σφοδρότητα αὐτῆς, ὥστε τὴν ἐπιοῦσαν ἦν ἐντελῶς ἐλευθέρα ἡ ἀναπνοή. Παρατηρητέον δὲ, ὅτι ὁ πάσχων οὐδεμιᾶς, ὡς εἶπεν ἡμῖν, ἠσθάνθη σκοτοδινίας ἐπὶ τῇ ἐνέσει τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος φαρμάκου καὶ ὅτι οἱ σφιγμοὶ ηὔξησαν κατὰ μόνους ὀκτὼ καθ' ἕκαστον λεπτόν.

Ἔκτοτε οὐδεμία πλέον ἐπῆλθεν ἀσθματικὴ καταβολὴ, ὡς ἐβεβαίωσεν ἡμᾶς ὁ πάσχων, ἀρτίως ἔτι.

Ἡ δευτέρα περίπτωσις, καθ' ἣν ἐφηρμόσαμεν θεραπευτικῶς τὴν θειικὴν καλλιμίνην ἐπὶ τὸ ἄσθμα, ἔχει ὡς ἀκολούθως. Τῇ ὀγδόῃ Μαΐου π. ἔ. ἐπεσκεψάμεθα, προσκληθέντες, γραῖαν τινὰ, ἣν εὕρομεν κατειλημμένην ὑπὸ ἰσχυρᾶς δυσπνοίας. Τὸ ἀναμνηστικὸν ἐξετέθη ἡμῖν ὡς ἑξῆς. Ἡ πάσχουσα ἐγεννήθη ἐν Σμύρνῃ πρὸ 68 ἐτῶν, ἔσχε δεκατετραέτις τὸ πρῶτον τὴν ἔμμηνον αὐτῆς κάθαρσιν καὶ διετέλεσεν ἄνοσος μέχρι τοῦ εἰκοστοῦ ἔτους τῆς ἡλικίας αὐτῆς, ὅτε συνεζεύχθη παρὰ τὴν κλίσιν αὐτῆς καὶ ἐντεῦθεν ἐγένετο λίαν δύσθυμος. Μετὰ τρεῖς περίπου μῆνας ἀπὸ τῆς συζεύξεως αὐτῆς κατελήφθη ὑπὸ ἰσχυρᾶς λυγγὸς, διαρκεσάσης δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐκείνης. Παρῆλθε δὲ τὸ πρῶτον ἐκεῖνο ἐνόχλημα αὐτομάτως καὶ ἄνευ θεραπευτικοῦ τινος βοηθήματος. Ἀλλὰ μετά τινας ἡμέρας ἕνεκα σφοδρᾶς ἔριδος πρὸς τὸν σύζυγον αὐτῆς κατελήφθη, οὐ μόνον ὑπὸ λυγγὸς, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ καθολικῶν κλονικῶν σπασμῶν. Ἐπειδὴ δὲ ἡ κατὰ τὴν ὑστερικὴν ἐκείνην καταβολὴν (ἐπειδὴ προφανῶς ἦν τοιαύτη) ἡ πάσχουσα ἦν ἐντελῶς ἀναίσθητος, δὲν ἠδυνήθη νὰ δώσῃ ἡμῖν τὰς δεούσας πληροφορίας περὶ τῶν θεραπευτικῶν μέσων, ὧν τότε εἶχε γένη χρῆσις. Ὁπωσδήποτε ἡ ὑστερικὴ ἐκείνη καταβολὴ παρῆλθεν ἐντελῶς τὴν ἐπιοῦσαν, ἀλλ' ἔκτοτε ἡ πάσχουσα ἠνοχλεῖτο ἐκ διαλειμμάτων ὑπὸ τοιούτων. Προσέτι ἔκτοτε ἐφοίτων αὐτῇ λίαν ἀτάκτως τὰ ἔμμηνα, διαλείποντα ἐνίοτε ἐπὶ πολλοὺς μῆνας. Οὐδεμίαν δὲ ἔσχέ ποτε ἔκτρωσιν, οὐδὲ τοκετόν. Μετά τινα χρόνον (ὃν δὲν ἠδύνατο νὰ προσδιορίσῃ) ἔσχον αἱ ὑστερικαὶ καταβολαὶ τὸν συνήθη αὐτῶν τύπον, προσεπελθούσης καὶ τῆς οὕτω δὴ λεγομένης ὑστερικῆς σφαίρας, καὶ τῆς πρὸς οὔρησιν ἐπείξεως, καὶ τοῦ ὑδατοχρόου τῶν οὔρων, καὶ τοῦ σπασμωδικοῦ γέλωτος, καὶ τοῦ περὶ τὸ τέλος τῆς καταβολῆς κλαυθμοῦ. Ἐνίοτε δὲ ἀπεστηρίζετο ἐν καιρῷ τῆς καταβολῆς κατὰ τὸ δεξιὸν βρεγματικὸν ὀστοῦν διάτορον ἄλγος, ὡσεὶ ἐνεπηγνύετο ἐκεῖ ἧλος διάπυρος. Ἡ ἐπάνοδος τῶν καταβολῶν τούτων ἐξηκολούθησεν ἐπὶ ὅλην τριακονταετίαν. Ἐκ τῶν φαρμακευτικῶν βοηθημάτων, ὧν ἐγένετο χρῆσις, ἡ πάσχουσα ἠδυνήθη νὰ προσδιορίσῃ ἡμῖν μόνον τὸ μηδικὸν σίλφιον. Προσέτι ἐμάθομεν παρ' αὐτῆς, ὅτι, τριακοντοῦτις οὖσα, ἐποιήσατο χρῆσιν τρὶς θαλασσίων λουτρῶν ἐπὶ ἕνα μῆνα ἑκάστοτε καὶ ὅτι ἐπεχείρησε μὲν τότε νὰ ψυχρολουτῇ καὶ ἐν καιρῷ χειμῶνος, ἀλλὰ, παθοῦσα σφοδρὸν κατάῤῥουν, ἀπετράπη ἐντεῦθεν τῆς περαιτέρω ἐξακολουθήσεως τῆς ψυχρολουσίας. Διὰ τῶν μέσων τούτων κατωρθώθη μόνον νὰ μετριασθῇ μεγάλως ἡ σφοδρότης τῶν καταβολῶν καὶ γένωνται αὗται ἧττον συχναί. Ἀλλὰ περὶ τὸ 48^{ον} ἔτος τῆς ἡλικίας τῆς πασχούσης, ὅτε ἔπαυσεν ἡ φοίτησις τῶν ἐμμήνων, ἐξέλιπον πάντα τὰ λοιπὰ στοιχεῖα τῶν ὑστερικῶν καταβολῶν, πλὴν τῆς ὑστερικῆς σφαίρας καὶ τῆς λυγγὸς, ἅτινα ἐξηκολούθησαν ἐπανερχόμενα (ἐκ μακροτέρων ὅμως διαλειμμάτων ἢ αἱ πρότερον ὑστερικαὶ καταβολαὶ) μέχρι τοῦ ἑξηκοστοῦ τετάρτου ἔτους τῆς πασχούσης. Ἀπὸ τοῦ ἔτους ὅμως τούτου ἐπῆλθον ἀσθματικαὶ ἐνοχλήσεις, αἵτινες, τὸ κατ' ἀρχὰς μὲν, κατελάμβανον τὴν πάσχουσαν ὀσάκις ἐβάδιζεν ἐπὶ πολὺ, εἶτα ὅμως ἐπήρχοντο καὶ ἄνευ τῆς τοιαύτης αἰτίας. Αἱ ἀσθματικαὶ αὗται καταβολαὶ ἐπανήρχοντο ἀπὸ τριῶν ἤδη ἐτῶν συνήθως τρὶς τοῦ μηνὸς καὶ ἐγίνοντο προϊόντος τοῦ χρόνου σφοδρότεραι. Ἡ κατέχουσα δὲ ἤδη τὴν πάσχουσαν δύσπνοια εἶχε καταλάβει αὐτὴν πρὸ τεσσάρων ὡρῶν καὶ ἦν, καθ' ἃ εἶπον ἡμῖν, σφοδροτέρα πασῶν τῶν κατὰ τὰς προτέρας καταβολάς.

Ἡ στηθοσκοπικὴ ἐξέτασις ἐδίδαξεν ἡμᾶς, ὅτι κατὰ τὰς βρογχία ἑκατέρου τῶν πνευμόνων ἐνίσταντο σίζοντες ἦχοι καὶ ὅτι τὸ ἀκινικὸν ψιθύρισμα δὲν ἠκούετο κατὰ τὸν κατώτερον λοβὸν τοῦ ἀριστεροῦ πνεύμονος. Παφλάζοντες ἦχοι οὐδαμοῦ τῶν πνευμόνων ἠκούοντο.

Θεωρήσαντες ἐνδεδειγμένα ἐν τῷ παρόντι τὰ πρὸς τὴν δύσπνοιαν ποιοῦντα θεραπευτικὰ βοηθήματα, ἀφοῦ ἐβελτιώσαμεν τὰς περὶ τὴν ἀναπνοὴν συνθήκας (ἀπομακρύναντες τὸ πλῆθος τῶν ἐν τῷ μικρῷ καὶ πνιγηρῷ ἐκείνῳ κοιτῶνι συνηθροισμένων ἀνθρώπων, ἐντειλάμενοι ὅπως ἐκπορπίσωσι τὸ τὰς ἀναπνευστικὰς κινήσεις τοῦ θώρακος ἐμποδίζον περιθωρακίδιον τῆς πασχούσης καὶ ἀνοίξωσι τὰ παράθυρα τοῦ κοιτῶνος αὐτῆς), ἀνεγράψαμεν τὸ δοουήρειον ξηρίον, οὗ (κομισθέντος παραχρῆμα) ἔδομεν τῇ πασχούσῃ δέκα Κόκκους καὶ διετάξαμεν νὰ τεθῶσι σιναπισμοὶ ἐπί τε τοῦ στήθους καὶ τῆς θωρακικῆς μοίρας τῆς σπονδυλικῆς στήλης.

Διὰ τῶν μέσων τούτων ἐπετεύχθη μετ' οὐ πολὺ τοσαύτη ὕψεσις τῆς δυσπνοίας, ὥστε ἐθεωρήσαμεν πλέον περιττὸν νὰ παραμείνωμεν παρὰ τῇ ἀσθενεῖ. Ἐντειλάμενοι ὅθεν τοῖς περὶ αὐτὴν νὰ τῇ διώσωσι μετὰ ἓξ ὥρας ἓν ἔτι δοουήρειον ξηρίον (10 Κόκ.) καὶ νὰ ἀφήσωσιν ἐπιτεθειμένους τοὺς σιναπισμοὺς ἐνόσῳ ἤθελεν ἀνεχθῇ αὐτοὺς ἡ ἄῤῥωστος, ἀπήλθομεν. Τὴν ἑσπέραν (μετὰ ἑπτὰ ὥρας) εὕρομεν τὴν πάσχουσαν ἐν πολλῷ βελτίονι καταστάσει καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν ἄλλο ἐθεωρήσαμεν προσαπαιτούμενον εἰς τὸ παραχρῆμα θεραπευτικὸν βοήθημα. Τὴν πρωΐαν τῆς ἐπιούσης ἦν σχεδὸν ἐντελῶς ἐλευθέρα ἡ ἀναπνοὴ, μόνη δὲ παρέμενεν ἔτι ἐξάντλησις τῶν δυνάμεων, πρὸς ἔξαρσιν τῶν ὁποίων ἔγνωμεν νὰ

δώσωμεν τῇ ἀσθενεῖ τὸν διὰ περουβιανοῦ φλοιοῦ οἶνον (τὸ δι' οἴνου ἔσχυμα τοῦ π. φ.). Πρὸς ῥιζικὴν δὲ θεραπείαν ἀπεφασίσαμεν νὰ μεταχειρισθῶμεν τὴν θειικὴν καλλιμίνην. Παρασκευάσαντες ὅθεν τὸν δι' αὐτῆς φαρμακευτικὸν χάρτην, κατὰ τὸν τρόπον, ὃν ἐξέθεμεν ἀνωτέρω, καὶ προαποψιλώσαντες διὰ ταινίας ἐκδορίου τὸ ἀπὸ τῆς δεξιᾶς μαστοειδοῦς ἀποφύσεως μέχρι τοῦ στερνικοῦ ἄκρου τῆς δεξιᾶς κλειδὸς δέρμα, προσεκολλήσαμεν ἐπ' αὐτοῦ ἑπτὰ τετραγωνικὰ ὄγδοα τοῦ δακτύλου ἐκ τοῦ εἰρημένου χάρτου καὶ ἐπεκαλύψαμεν τὸ χωρίον διὰ κηρωτοῦ. Μεθ' ἡμίσειαν ὥραν ἠσθάνθη ἡ πάσχουσα σμικρὰν κεφαλαλγίαν, διαρκέσασαν ἐπὶ πέντε περίπου ὥρας. Οἱ σφιγμοὶ κτύξησαν μετὰ εἴκοσι τῆς ὥρας λεπτὰ (ἀπὸ τῆς προσκολλήσεως τοῦ χάρτου) κατὰ δέκα ἐν ἑκάστῳ λεπτῷ. Ἀφέντες δὲ ἐπὶ ὀκτὼ ὥρας προσκεκολλημένον τὸν χάρτην, ἀφῃρέσαμεν εἶτα αὐτὸν καὶ διετηρήσαμεν τῇ διὰ κανθαρίδων ἀλοιφῇ ἐν πυήσει τὸ ἀπὸ τοῦ ἐκδορίου ἐλκῶδες χωρίον. Μετὰ τέσσαρας ἡμέρας ἐπεκολλήσαμεν καὶ αὖθις ἐπ' αὐτοῦ $^{6}/_{9}$ τετραγωνικὰ τοῦ διὰ θειικῆς καλλιμίνης φαρμακευτικοῦ χάρτου καὶ ἐπανελάβομεν τοῦτο ἐφεξῆς τετράκις (μετὰ ἕξ, ὀκτώ, δέκα καὶ δώδεκα ἡμέρας). Τὸ θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα ἦν τῷ ὄντι ἐκπληκτικόν· ἐνῷ πρότερον αἱ ἀσθματικαὶ καταβολαὶ ἐπανήρχοντο συνήθως, ὡς εἴρηται, τρὶς τοῦ μηνός, μετὰ τὴν χρῆσιν τῆς θειικῆς καλλιμίνης διέλιπον ἐπὶ πέντε ὅλους μῆνας. Ἐπελθούσης δὲ μετὰ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ πάλιν μιᾶς ἀσθματικῆς καταβολῆς, ἥτις ὅμως ἦν ὅλως ἠπία, ἐπανελάβομεν ἐκ νέου δὶς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος φαρμάκου κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον. *Ἔκτοτε οὐδόλως ἠνοχλήθη πλέον ὑπὸ δυσκολίας ἡ γυνὴ ἐκείνη.*

23. Περὶ τῶν ἁλάτων τοῦ λιθίου ὡς θεραπευτικῶν τῆς ἀρθρίτιδος καὶ τῶν ῥευματισμῶν.

Τὰ ἀνθρακικὰ ἀλκάλια θεωροῦνται, ὡς γνωστόν, ὡς τὰ ἀνυσιμώτερα βοηθήματα πρὸς θεραπείαν τῆς ἀρθριτικῆς δυσκρασίας. Εἰς τὰ ἀλκάλια ταῦτα ὑπάγονται καὶ τὰ τοῦ λιθίου ἅλατα. Πρῶτος δὲ ὁ *Lipowitz* προσέτρεψε τὴν προσοχὴν τῶν ἰατρῶν ἐπὶ τὴν εἰς τὰ ἅλατα ταῦτα προσιδιάζουσαν δύναμιν νὰ διαλύωσι τὰ οὐρικὰ συγκρίματα. Τοὺς λόγους τοῦ *Lipowitz* ἐπεβεβαίωσεν ἐφεξῆς ὅ τε *Ure* καὶ ὁ *Garrod*.

Περὶ τῆς ἀνταρθριτικῆς καὶ ἀντιῥευματικῆς δυνάμεως τῶν ἁλάτων τοῦ λιθίου ἐπραγματεύσατο ἰσχάτως ἐν τῇ «*Ἐφημερίδι τῶν γιατρῶν*» ὁ Γάλλος ἰατρὸς Κ. *Alf. Maistre*. Πρὶν δ' ἢ ἐξετάσωμεν τὰ ἐν τῇ ἀξιολόγῳ ταύτῃ πραγματείᾳ ἐνδιαλαμβανόμενα σημειώσωμεν, ὅτι κατὰ τὰς χημικὰς ἐρεύνας τοῦ *Lipowitz* (ὧν τὸ περιγενόμενον ἐπεβεβαίωσαν αἱ ἀρτίως ὑπὸ τοῦ Κ. *Schilling* γινόμεναι· *Ann. d. Chemie und Pharmacie*, Τόμ. ΡΚΖ'. σελ. 241) διὰ τῆς ζέσεως διαλύονται *τέσσαρα μέρη οὐρικοῦ ὀξέος εἰς ἓν μέρος ἀνθρακικοῦ λιθίου* ὑπὸ ἐκλύσει ἀνθρακικοῦ ὀξέος. Ἡ κεκορεσμένη δὲ αὕτη διάλυσις συνίσταται μετὰ τὴν ἐντελῆ ἀπόψυξιν εἰς πηκτήν, ἥτις πάλιν διὰ τῆς θερμάνσεως ῥευστοποιεῖται.

Κατὰ τὸν Κ. *Maistre* τὸ λίθιον (καί τοι τῶν συντιθέντων αὐτὸ ἀτόμων ἐχόντων σμικροτέραν ὁλκὴν ἢ τὰ ἐξ ὧν συνέστηκε τὸ κάλιον καὶ τὸ νάτρον) εἶναι μειζόνως κορεστικὸν τῶν ὀξέων, ἢ τὸ κάλιον καὶ τὸ νάτρον. Ἡ μετὰ τοῦ ἀνθρακικοῦ ὀξέος ἕνωσις τοῦ λιθίου εἶναι μᾶλλον δυσδιάλυτος ἐν τῷ ὕδατι, ἢ αἱ μετὰ τοῦ αὐτοῦ ὀξέος ἑνώσεις τοῦ καλίου καὶ τοῦ νατρίου. Τὸ δὲ διτιτανθρακικὸν λίθιον εἶναι, τοὐναντίον, λίαν εὐδιάλυτον ἐν τῷ ὕδατι. Τὸ λίθιον ἔχει μείζονα χημικὴν συγγένειαν πρὸς τὸ οὐρικὸν ὀξὺ, ἢ τὸ κάλιον, τὸ νάτρον καὶ ἡ στυπτηρία. Οἱ φόβοι τοῦ *Trousseau*, ὅτι ἐκ τῆς καταχρηστικώτερον γινομένης ἐφαρμογῆς τῶν ἀλκαλίων πρὸς τὴν ἀρθρίτιδα προσβάλλεται ὁ στόμαχος, δὲν δύνανται νὰ θεωρηθῶσιν ὡς ἀναφερόμενοι καὶ εἰς τὸ λίθιον, καθότι, ὡς ἐκ τῆς εἰς αὐτὸ προσιδιαζούσης μεγάλης κορεστικῆς δυνάμεως, ἀρκοῦσι πρὸς θεραπευτικὴν ἐνέργειαν μικραὶ δόσεις αὐτοῦ. Ἐπὶ τῶν διαταράξεων τῆς πέψεως, ὑπαρχούσης γαστραλγίας ἢ πηρώσεως (τῶν τὴν ἀρθρίτιδα συνοδευόντων τούτων ἐνοχλημάτων), ἀρκεῖ πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ θεραπευτικοῦ σκοποῦ, ὡς καθημερινὴ δόσις, 5—25 ἑκατοστημόρια τοῦ Γράμματος. Ὅταν ἡ λειτουργία τῆς πέψεως γίνηται δεόντως, τότε ἐκ πάντων τῶν ἁλάτων τοῦ λιθίου τὸ πρὸς θεραπευτικὴν χρῆσιν προτιμότερον εἶναι τὸ κιτρικὸν λίθιον. Ἀλλ' ἐπειδὴ, κατὰ τὰς παρατηρήσεις τοῦ *Laverans* καὶ *Millon*, πᾶσαι αἱ ἑνώσεις τῶν ἀλκαλίων μετὰ τῶν ὀξέων ἀποσυντίθενται ἐν τῷ ὀργανισμῷ καὶ μετασυντίθενται εἰς ἀνθρακικὰ ἅλατα καὶ ὡς τοιαῦτα ἀποπέμπονται, διὰ τοῦτο εἶναι παντάπασι τὸ αὐτὸ ἄν, ἀντὶ τοῦ κιτρικοῦ λιθίου, δώσωμεν οἱονδήποτε τῶν ἁλάτων τοῦ ἀλκαλίου τούτου.

Προσέτι παρατηρεῖ ὁ Κ. *Maistre*, ὅτι, ἐπειδὴ τό τε ἀνθρακικὸν καὶ τὸ κιτρικὸν λίθιον εἰσὶν οὐσίαι διαῤῥέουσαι ὡς ἐκ τῆς ἐπ' αὐτὰς ἐπιδράσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος, δὲν πρέπει διὰ τοῦτο νὰ δίδωνται οὐδέποτε ὡς ξηρίον ἢ καταπότια. Ἡ προτιμοτέρα φαρμακευτικὴ μορφὴ διὰ τὰ ἅλατα ταῦτα εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ Κ. *Le Perdrier* ἐπινοηθέντα *κοκκία* (*Granuloides*), ἕκαστον τῶν ὁποίων σύγκειται ἐκ πέντε ἑκατοστημορίων τοῦ Γράμματος ἀνθρακικοῦ ἢ κιτρικοῦ λιθίου καὶ ἐκ σακχάρου (ἐν εἴδει κελύφους πρὸς ἀποκώλυσιν τῆς ἐπὶ τὸ ἅλας ἐπιδράσεως τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος).

Πρὸς τούτοις ἐκθειάζει ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς τὰ οὕτω δὴ λεγόμενα «*ἀμερικανικὰ ἀνταρθριτικὰ καταπότια*» (ἅτινα σύγκεινται ἐξ ἀνθρακικοῦ λιθίου, ῥίζης καλλίμου [*Belladonnae*] λελεασμένης, θειικῆς κινίνης καὶ βυρσοδεψικῆς κολχικίνης) ὡς φαρμακευτικὴν σκευασίαν εὔληπτον, εὐαποφύλακτον καὶ δυσαλλοίωτον, ἑπομένως προτιμοτέραν τῶν σκευασιῶν τοῦ κολχικοῦ, ὧν ἡ ἐνέργεια εἶναι ἥκιστα σταθερά. Διαβεβαιοῖ δὲ, ὅτι τὰ περὶ ὧν ὁ λόγος καταπότια, καὶ πεντάκις τῆς ἡμέρας (ἀνὰ ἓν) λαμβανόμενα (μέχρι, δηλαδὴ, ὑπαγωγῆς κοιλίας), οὐδὲν ἐπιφέρουσι παντάπασι τοὺς κωλικοὺς ἐκείνους στρόφους, οἵτινες τοσοῦτον συχνὰ ἐπέρχονται ἐπὶ τῇ χρήσει τοῦ βάμματος καὶ τοῦ ἐκχυλίσματος τοῦ κολχικοῦ καθὼς καὶ τοῦ κολχικίτου οἴνου.

24. Περὶ τοῦ θείου ὡς θεραπευτικοῦ τοῦ χρονίου ῥευματισμοῦ τῶν τενόντων.

Ὁ Γάλλος ἰατρὸς Κ. *L. Renard* συνιστᾷ διὰ τῆς «*Ἰατρικῆς ἑνώσεως*», ἐπὶ βάσει τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ ἰατρικῇ πείρᾳ, τὸν ἀκόλουθον θεραπευτικὸν μεταχειρισμὸν ὡς ὠφελιμώτατον πρὸς τοὺς χρονίους ῥευματισμοὺς τῶν τενόντων, ὁσάκις δὲν συνυπάρχει πρῆσις τῶν μορίων, καθ' ἃ εἶναι ἀπεστηριγμένον τὸ ῥεῦμα, ἀλλὰ μόνον ἄλγος. Τὸ πεπονθὸς μέλος περιειλεῖται διὰ βαμβακίνου πιλήματος (Watte), εἰς ὃ ἐπεπάσθη λελεασμένον ἀγοραῖον θεῖον. Ὅσον δὲ μᾶλλον ἀεροστεγῶς περιειληθῇ τὸ μέλος, τοσοῦτον μείζων καὶ ἡ ἐκ τοῦ θεραπευτικοῦ τούτου μεταχειρισμοῦ ὠφέλεια. Πρέπει δὲ νὰ ἀνανεῶται, λέγει, καθ' ἑκάστην ἢ κατὰ τὸν εἰρημένον τρόπον ἐπίδεσις τοῦ καθ' ὃ ὁ ῥευματισμὸς τόπου. Ἐὰν ὁ τένων, ἐφ' οὗ ἑδράζει ἡ ῥευματικὴ πάθησις, ᾖ ὁ ἀχίλλειος, τότε δύναταί τις νὰ ἐπιπάσσῃ τὸ τρίμμα τοῦ θείου ἐντὸς αὐτῆς τῆς περικνημίδος. Διαβεβαιοῖ δὲ ὁ Κ. *Renard*, ὅτι τὸ ῥευματικὸν ἄλγος οἴχεται *τὴν πρώτην*, ἤ, *τὸ πολὺ*, *τὴν δευτέραν ἡμέραν* ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ ἐν λόγῳ εὐπορίστου θεραπευτικοῦ βοηθήματος.

Δὲν πρέπει ὅμως, λέγει, νὰ γίνηται χρῆσις πρὸς τὸν περὶ οὗ ὁ λόγος σκοπὸν κεκαθαρμένου θείου, ἐπειδὴ διὰ τῆς καθάρσεως ἀφαιρεῖται τὸ θεραπευτικῶς ἐνεργὸν στοιχεῖον, ταυτέστι τὸ θειῶδες ὀξύ.

25. Περὶ τοῦ τερεβινθίνου ἐλαίου ὡς ἀκεσωδύνου βοηθήματος.

Ἐν τῇ «*Οὐαργησείῳ ἰατρικῇ ἐφημερίδι*» («*Varges Zeitschrift*». Νέα σειρὰ, Τόμ. Α'. Τεῦχ. Δ'., σελ. 200) ἐκθειάζει ὁ ἰατρὸς Κ. *Pfaff* τὸ τερεβίνθινον ἔλαιον ὡς θαυμάσιον ἀνώδυνον βοήθημα. Ἀποβάσης, λέγει, αὐτῷ ματαίας ἐπὶ πολλῶν περιπτώσεων σφοδρᾶς προσωπαλγίας τῆς ἐφαρμογῆς τῆς στρυχνίνης, τῆς θειικῆς καλλιμίνης (Atropinae) καὶ παντοίων ἄλλων ἀντινευραλγικῶν μέσων, προσέφυγεν ἐν δυσὶ περιπτώσεσι σφοδρᾶς καὶ ἐπιμονωτάτης προσωπαλγίας εἰς τὴν ἐσωτερικὴν καὶ ἐξωτερικὴν ἐφαρμογὴν τοῦ τερεβενθίνου ἐλαίου, ἐπιτυχὼν οὕτω τῆς ἐντελοῦς ἰάσεως. Ὡς ἰδιαιτέρας μάλιστα μνείας ἀξίαν ἀναφέρει περίπτωσίν τινα, καθ' ἣν ἡ ἐπὶ *δωδεκαετίαν* ὅλην ὑπάρχουσα καὶ τὰ ἐπ' αὐτὴν ἀντιταχθέντα παντοειδῆ θεραπευτικὰ μέσα μάταια ἀποδείξασα νευραλγία τοῦ ὑποκογχικοῦ νεύρου ἐθεραπεύθη ἐντελῶς διὰ τοῦ τερεβινθίνου ἐλαίου, ὅπερ, ἐσωτερικῶς μὲν, ἐδίδετο (ἐσκευασμένον εἰς γαλάκτωμα μετὰ λεκίθου ὠοῦ ἀρτιτόκου) ἐν δόσει πέντε σταγόνων τρὶς τῆς ἡμέρας, ἐξωτερικῶς δὲ, ἐφηρμόζετο πρωὶ καὶ ἑσπέρας ἐπὶ τοῦ ἀλγεινοῦ τόπου διὰ πτυγματίου ὀθόνης, φέροντος ἐπεσταλαγμένον τὸ ἔλαιον. Ἤδη κατὰ τὴν πρώτην νύκτα εἶχεν ἐπιτευχθῇ τοσαύτη ἐλάττωσις τοῦ ἄλγους, ὥστε ὁ πάσχων ἠδυνήθη νὰ ὑπνώσῃ. Ἐν τῷ διαστήματι δὲ τριῶν ἑβδομάδων ᾤχετο ἐντελῶς τὸ ἄλγος. Οὐχ ἧττον ἐξηκολούθησεν ὁ Κ. *Pfaff* ἐπί τινας ἔτι ἡμέρας δίδων τὸ ἔλαιον ἐν δόσει τριῶν ἑκάστοτε σταγόνων πρωὶ καὶ ἑσπέρας πρὸς ἐμπέδωσιν τῆς ἰάσεως, ἥτις, κατὰ τὴν διαβεβαίωσιν τοῦ εἰρημένου ἰατροῦ, ἦν διαρκής, μὴ ὑποτροπιασάσης τῆς νευραλγίας, ἐνῷ πολὺς ἔκτοτε παρῆλθε χρόνος. Ἐφαρμόσας δὲ ἐφεξῆς ἐπὶ πολλῶν ὁμοίων περιπτώσεων τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος θεραπευτικὸν βοήθημα, παρετήρησε τὸ αὐτὸ ἀγαθὸν ἀποτέλεσμα.

Τὸ τερεβίνθινον ἔλαιον εἶχεν εἰδὴ συστηθῆ ὡς ὠφελιμώτατον ἴαμα, ὑπὸ μὲν τοῦ *Martinet*, κατὰ τῆς ἰσχιαλγίας, ὑπὸ δὲ τοῦ *Gibbon*, κατὰ τοῦ τετάνου καὶ ὑπὸ τοῦ *Classen*, ἀρτίως ἔτι, κατὰ πάσης ἐν γένει νευραλγίας.

26. Πραϋντικὸν βοήθημα κατὰ τῶν ὑπὸ τῆς πρώτης ὀδοντοφυίας προξενουμένων ἀλγημάτων τῶν οὔλων.

Ὁ Γάλλος ἰατρὸς K. *Deboit* συνιστᾷ (διὰ τοῦ *Δελτίου τῆς Θεραπευτικῆς*, Τόμ. ΞΓ'. σελ. 310) ἐπὶ βάσει τῇ ἰδίᾳ αὐτοῦ κλινικῇ πείρᾳ ὡς ἄριστον πραϋντικὸν βοήθημα κατὰ τῶν ἀλγημάτων, ἅτινα συνοδεύουσι τὴν πρώτην ὀδοντοφυίαν, τὸ κατὰ τὴν ἀκόλουθον ἀναγραφὴν ἐσκευασμένον διάχριστον'

Λαβὲ *Γλυκερίνης βρεττανικῆς Γράμματα* (*Grammes*) τριάκοντα,
Χλωριομυρμέλιον,
Βάμματος κρόκου ἀνὰ Γράμμα ἥμισυ (*μέχρις ἑνὸς*)

καὶ ἀναμίξας, δός.

Τοῦ διαχρίστου τούτου ἐπισταλάζονται καθ' ἑκάστην σταγόνες τινὲς ἐπὶ τῶν ἀλγούντων οὔλων.

27. Περὶ τῆς θεραπευτικῆς χρήσεως τοῦ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς φελλόδρυος ἄνθρακος ὡς ἀντιδυσεντερικοῦ μέσου.

Ὁ ἐν ὑπηρεσίᾳ τῆς αὐστριακῆς Κυβερνήσεως στρατιωτικὸς ἰατρὸς K. *Policzky* δημοσιεύει (*Wiener militärärztliche Zeitung*), ὅτι ἐκ τῶν ἑξήκοντα τριῶν Δυσεντερικῶν, ὧν ἐπεμελήσατο ἰατρικῶς ἐν τῷ διαστήματι τριῶν περίπου μηνῶν, τοὺς μὲν κατὰ τὸ πρῶτον ἥμισυ τοῦ χρονικοῦ τούτου διαστήματος νοσήσαντας ἐθεράπευε διὰ παντοίων, κατὰ τῆς δυσεντερίας συνεσταμένων, μέσων, τοὺς δὲ κατὰ τὸ δεύτερον ἥμισυ διὰ τοῦ ἐκ τοῦ φλοιοῦ τῆς φελλόδρυος (τουτέστι τοῦ κοινοῦ φελλοῦ) ἄνθρακος, λελεασμένου. Ἐδιδάχθη δὲ, λέγει, τὴν τοιαύτην θεραπευτικὴν χρῆσιν τοῦ εὐπορίστου τούτου ὑπὸ *Ἑλλήνων ναυτῶν*, πληροφορησάντων αὐτόν, ὅτι ἔν τισι τῶν ἑλληνικῶν ἐμπορικῶν πλοίων γίνεται χρῆσις αὐτοῦ κατὰ τῆς δυσεντερίας, καὶ ὅτι τὸ ἐντεῦθεν θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα εἶναι λίαν ἀγαθόν.

Ἐφήρμοσε δὲ ὁ K. *Policzky* τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος Εὐπόριστον κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπον. Ἐν ταῖς περιπτώσεσιν ἐκείναις, καθ' ἃς αἱ ἐν τῷ διαστήματι 24 ὡρῶν κενώσεις ἦσαν ἀπὸ 10—20, ἔδιδεν ἐκ τῆς ἐν λόγῳ κόνεως (μεταβεβλημένης δι' ὕδατος εἰς ἁραιὸν πόλτον), τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν, ἀνὰ ἥμισυ τέλειον (ἢ δειπνητικὸν) κοχλιάριον πρωὶ καὶ ἑσπέρας, τὴν δὲ ἐπιοῦσαν, ἀνὰ ἓν, τὴν τρίτην ἀνὰ ἓν καὶ ἥμισυ καὶ ἀπὸ τῆς τετάρτης, ἀνὰ δύω (ἐπὶ δύω ἢ τρεῖς ἡμέρας). Ἐν περιπτώσεσι δὲ, καθ' ἃς αἱ ἐν τῷ διαστήματι εἰκοσιτεσσάρων ὡρῶν γενόμεναι κενώσεις ὑπερέβαινον τὰς τριάκοντα, ἐνήρχετο τῆς θεραπείας, δίδων ἐκ τοῦ πόλτου, τὴν μὲν πρώτην ἡμέραν, τρία τέλεια (ἢ δειπνητικὰ) κοχλιάρια πλήρη ἐν τρισὶν ἴσαις δόσεσι, τὴν δὲ δευτέραν, ἓν καὶ ἥμισυ, τὴν τρίτην, δύω καὶ ἐξηκολούθει νὰ δίδῃ κατὰ τὰς ἐφεξῆς τέσσαρας ἢ πέντε ἡμέρας ἀνὰ δύω κοχλιάρια πρωὶ καὶ ἑσπέρας. Ἐδίδετο δὲ συγχρόνως τοῖς πάσχουσι πρὸς ποτὸν ἀραιὸν ἀφέψημα κυνοσόρχεως (τοῦ κοιν. « σαλεπίου »), ἢ καὶ καθαροῦ ὕδατος, ψυχροῦ, τροφὴ δὲ ἀρκοῦσα. Τὸ θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα ἐν ἁπάσαις ταύταις ταῖς περιπτώσεσιν ἦν λίαν εὐάρεστον. Οἱ πρότερον καθ' ἑκάστην κένωσιν ἐπερχόμενοι στρόφοι ἐξέλλειπον ἐν τῷ διαστήματι τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερῶν, ἡ συχνότης τῶν κενώσεων ἐσμικρύνετο, τὰ δὲ διαχωρήματα ἐγίνοντο ἧττον ῥοώδη. Καὶ ἠπίας μὲν οὔσης τῆς παθήσεως, ἐπετυγχάνετο διὰ τῆς ἰατρείας ταύτης ἡ ἴασις ἐν τῷ διαστήματι ὀκτὼ μέχρις ἐννέα ἡμερῶν, σφοδρᾶς δὲ, ἐν τῷ διαστήματι δώδεκα ἕως δεκατριῶν. *Ἐκ τῶν ἀρρώστων δὲ, ἐφ' ὧν ἐφηρμόσθη ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος ἰατρεία, οὐδεὶς ἐτελεύτησε.*

28. Περὶ θεραπευτικῆς χρήσεως τῶν σπερμάτων τῆς κολοκύνθης καὶ τοῦ σίκυος κατὰ τῆς ταινίας.

Ἐν τῷ « *Δελτίῳ τῆς Θεραπευτικῆς* » τῶν Παρισίων (Τόμ. ΝΙΓ'. σελ. 402) δημοσιεύει ὁ καθηγητὴς K. *Girard* τρεῖς περιπτώσεις ἐντελοῦς θεραπείας τῆς ἐκ ταινίας ἑλμινθιάσεως διὰ τῆς χρήσεως τῶν σπερμάτων τῆς κολοκύνθης, ἐκτιναχθείσης, ὡς λέγει, τῆς ταινίας μετὰ 7—10 ὥρ. ἀπὸ τῆς λήψεως γαλακτώματος, ἐσκευασμένου ἐξ *ἑκατὸν* ἐκλελεπισμένων *σπερμάτων κολοκύνθης*, σακχάρου καὶ κοινοῦ ὕδατος. Ἐξεώσθη δὲ τὸ θηρίον χωρὶς οἱ πάσχοντες νὰ αἰσθανθῶσι παντάπασι στρόφους. Καθ' ἃ δὲ διαβεβαιοῖ ὁ K. *Girard*, οὐδαμῶς ἐξεβλήθησαν ἔκτοτε ἀπορρήγματα ταινίας, ὅπερ ἀποδεικνύει, ὅτι ἡ ἴασις ἦν ἐντελής.

Ἀφορμώμενοι ἐκ τῆς θεραπευτικῆς ταύτης πληροφορίας, παραθέτομεν τὸ περιγενόμενον τῆς περὶ τὸ εἰρημένον θεραπευτικὸν βοήθημα προγενεστέρας ἰατρικῆς πείρας, βέβαιοι ὄντες, ὅτι τοιουτοτρόπως κάμνομεν ἐπωφελῆ χρῆσιν τῶν σελίδων τοῦ περιοδικοῦ τούτου συγγράμματος.

Ὁ πρῶτος ἰατρὸς, ὅστις ἐχρήσατο θεραπευτικῶς τοῖς σπέρμασι τῆς κολοκύνθης (ὡς καὶ τοῖς τοῦ σίκυος) κατὰ τῆς ταινίας ἦν ὁ Ἄγγλος *Ἐδουάρδος Τύσωρ* (*). Ὁ περικλεὴς οὗτος ἰατρὸς ἅμα καὶ φυσιοδίστωρ ἀφηγεῖται, ὅτι, δόντος αὐτοῦ νέῳ τινὶ, πάσχοντι τὴν ἐκ ταινίας ἑλμινθίασιν, ποτήριον γαλακτώματος, ἐσκευασμένου διὰ τῶν σπερμάτων τῆς κολοκύνθης, ἐξεώσθη ἐν τμῆμα ταινίας ὅσον εἰκοσιτεσσάρων ποδῶν τὸ μέγεθος. Φαίνεται δὲ, ὅτι ἐκ τῆς ὁμοιότητος τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος σπερμάτων πρὸς τὰ ἀπορρήγματα τῆς ταινίας, ἅτινα ἀποπατῶσιν οἱ πάσχοντες τὴν ἐκ ταύτης ἑλμινθίασιν, ἔσχεν ὁ *Τύσωρ* τὸ ἐνδόσιμον νὰ μεταχειρισθῇ τὰ σπέρματα ταῦτα κατὰ τῆς ταινίας. Ὑποσημαίνεται δὲ τοῦτο ἐκ τῶν ἑξῆς λόγων αὐτοῦ· « Οἱ δοξάζοντες, ὅτι τὰ ἁπλᾶ φάρμακα » φέρουσιν ἐν ἑαυτοῖς τὸν τύπον τῶν νοσημάτων » ὧν πεφύκασιν ἰαματικὰ, θέλουσιν εὑρεῖ ἐν τῇ » περιπτώσει ταύτῃ ἓν ἐπιχείρημα περιπλέον ὑπὲρ » τῆς δοξασίας αὐτῶν ».

Τὸ περὶ οὗ ὁ λόγος εὐπόριστον μετεχειρίσθη κατὰ τῆς ταινίας μετὰ τὸν *Τύσωρα* ὁ ἰατρὸς *Μογγένους* (*Mongeny*). Ἔδιδε δὲ πρὸς τὸν εἰρημένον θεραπευτικὸν σκοπὸν ἐννενήκοντα Γράμματα χλωρῶν σπερμάτων κολοκύνθης, ἐσκευασμένων δι' ἑκατὸν ὀγδοήκοντα Γραμμάτων μέλιτος εἰς ἔκλειγμα, ὅπερ ὁ πάσχων τὴν ἐκ ταινίας ἑλμινθίασιν ἐλάμβανεν ἐν τρισὶ δόσεσιν ἐκ διαλειμμάτων μιᾶς ὥρας.

Ἔκτοτε ἐγένετο ἐκτεταμένη χρῆσις τοῦ περὶ οὗ ὁ λόγος εὐπορίστου πρὸς ἐκβολὴν τῆς ταινίας. Ἐκ τῶν ἐνταῦθα δὲ ἀναγομένων παραδειγμάτων ἀρκούμεθα νὰ ἀναφέρωμεν τὰ δοκοῦντα ἡμῖν ἀποχρώντως πεπιστωμένα.

Ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ K. *Bouchardat* ἐκδιδομένῃ *Ἀμφιεταιρίδι τῆς Θεραπευτικῆς* ἀναφέρεται, ὅτι ὁ ἰατρὸς K. *Brunet* ἔσχεν ἐπὶ εἰκοσιπέντε περιπτώσεων ἑλμινθιάσεως ἐκ ταινίας τὸ ἐπιδιωκώμενον θεραπευτικὸν ἀποτέλεσμα διὰ τῶν σπερμάτων τῆς κολοκύνθης. Ἔδιδε δὲ ἑκάστοτε τεσσαράκοντα πέντε Γράμματα σπερμάτων τῆς γλυκείας κολοκύνθης ἐκλελεπισμένων καὶ συνιγδισμένων μετὰ ἰσοστάθμου σακχάρου πρὸς ὁμοειδὲς φύραμα. Ὁ ἰατρὸς *Sarramea* ἔσχεν εὐκαιρίαν νὰ παρατηρήσῃ περίπτωσίν τινα, καθ' ἣν ἄνθρωπός τις, ἑλμινθιῶν τὴν ἐκ ταινίας ἑλμινθίασιν, ἐξέβαλε τὴν ἐν αὐτῷ ἕλμινθα μετὰ δώδεκα ὥρας ἀπὸ τῆς λήψεως τριάκοντα Γραμμάτων σπερμάτων κολοκύνθης ἰγδισμένων μετὰ δέκα Γραμμάτων σακχάρου.

Ἑτέραν περίπτωσιν ἑλμινθιάσεως ἐκ ταινίας, θεραπευθείσης διὰ τῆς χρήσεως τοῦ ἐν λόγῳ εὐπορίστου μέσου, ἐδημοσίευσεν οὐ πρὸ πολλοῦ καὶ ὁ ἰατρὸς *Cazin* διά τε τοῦ « *Δελτίου τῆς Θεραπευτικῆς* » καὶ τῆς « *Ἐφημερίδος τῶν νοσοκομείων* ». Ἡ περίπτωσις αὕτη ἔχει ὡς ἑξῆς. Τὸ ἔχον τὴν ταινίαν ἄτομον ἦν παιδίον πενταετές. Οὐδεμία δὲ ὑπῆρχεν ἀμφιβολία, ὅτι ἡ διάγνωσις ἦν ὀρθὴ, ἐπειδὴ ἐκ διαλειμμάτων ἐξήρχοντο μετὰ τῶν ὑποχωρημάτων καὶ ἀπορρήγματα ταινίας. Δοθέντων δ' εἰς τὸ παιδίον ἐκεῖνο περὶ τὴν ὀγδόην προμεσημβρινὴν ὥραν τριάκοντα Γραμμάτων σπερμάτων κολοκύνθης, ἰγδισμένων μετ' ἰσοστάθμου σακχάρου, περὶ τὴν ὀγδόην ἑσπερινὴν ὥραν τῆς αὐτῆς ἡμέρας ἐξῆλθε μετὰ τῶν ἀφοδευμάτων ἓν τμῆμα ταινίας, τὸ μῆκος ὅσον τεσσαράκοντα ἑκατοστημορίων τοῦ μέτρου. Δοθείσης δὲ καὶ αὖθις τῷ πάσχοντι τὴν ἐννάτην ὥραν πρὸ μεσημβρίας τῆς ἐπιούσης τῆς αὐτῆς δόσεως τῶν σπερμάτων, ἀπεξέπεσε καὶ τὸ ἐπίλοιπον τῆς ταινίας (μετὰ τῆς κεφαλῆς), ἔχον μέγεθος ὅσον πέντε μέτρων.

Ὁ ἐν Βηρυτῷ Γάλλος ἰατρὸς K. *Siquet* ἐθεράπευσε (καθ' ἃ ἐπιστολιμαίως ἀνεκοίνωσε τῷ ἐν Παρισίοις ἑλμινθολόγῳ K. *Davaine*) διὰ τῆς ἔσωθεν προσαγωγῆς τῶν σπερμάτων τοῦ σίκυος δύω συζύγους, πάσχοντας τὴν ἐκ ταινίας ἑλμινθίασιν καὶ ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν ἀνὴρ ἦγε τὸ τεσσαρακοστὸν ὄγδοον ἔτος, ἡ δὲ γυνὴ τὸ τριακοστὸν πέμπτον. Εἶχε δὲ δοθῇ αὐτοῖς πρότερον τὸ κοῦσσον πάντη ἀνωφελῶς.

Προσέτι ἀναφέρονται περιπτώσεις, καθ' ἃς κατωρθώθη διὰ τῶν σπερμάτων τῆς κολοκύνθης ἢ καὶ τοῦ σίκυος ἡ ἐκβολὴ τῆς ταινίας, ἀφοῦ ματαίως εἶχον δοκιμασθῇ τό τε κοῦσσον καὶ ὁ φλοιὸς τῆς ῥίζης τῆς ῥοιᾶς. Ἀναφέρονται ὅμως καὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἐδέησε τῆς ἐκ δευτέρου, ἢ καὶ ἐκ τρίτου ἐπαναλήψεως τῆς προσαγωγῆς τῶν σπερμάτων τῆς κολοκύνθης ἢ τοῦ σίκυος πρὸς ἐπίτευξιν τοῦ θεραπευτικοῦ ἀποτελέσματος, καθὼς καὶ περιπτώσεις, καθ' ἃς ἡ χρῆσις τοῦ μέσου τούτου ἀπέβη παντάπασι ματαία. Εἰκάζουσι δέ τινες τῶν ἰατρῶν, ὅτι ὁ λόγος, δι' ὃν ὁτὲ μὲν, ἐπιτυγχάνεται θαυμασίως ἡ ἐκσόβησις τοῦ θηρίου διὰ τοῦ εἰρημένου εὐπορίστου, ὁτὲ δὲ (εἰ καὶ σπανίως), οὐδαμῶς,—ὅτι ὁ λόγος, ἐπαναλαμβάνομεν, τούτου εἶναι, ὅτι εἰς τὸ μέσον τοῦτο προσιδιάζει ἡ θεραπευτικὴ ἰδιότης νὰ ἀποκτείνῃ ἑνὸς μόνου εἴδους ταινίας. Ἀλλὰ περὶ τούτου οὐδὲν ἔτι κατ' ἐπιστήμην βέβαιον δύναται νὰ ῥηθῇ.

(*) Lumbricus latus, or a discourse of the joindet worm. (Philosopic. Transact.)

ΠΟΙΚΙΛΑ.

[9.] *Περὶ τῶν ἐξ ἐπιτεχνήσεως γυίων.*

[Συνέχεια.]

δ'. Σκηνογράφος τις, ἄγων ἤδη τὸ 23ον ἔτος, ἠκρωτηριάσθη κατὰ τὸν πόδα, ἐνῷ ἦν ἔτι παιδίον ἑπταετές, ὑπὸ τοῦ *Boyer*. Ἀλλ', οὐδὲν ἧττον, ὁ μικρὸς ἀνάπηρος εἶχεν ἀποκτήσει τοσαύτην ἕξιν περὶ τὸν μεταχειρισμὸν τοῦ ψευδοῦς αὐτοῦ γυίου, ὥστε καὶ συνέπαιζε μετὰ τῶν συνηλικιωτῶν αὐτοῦ. Ἐπιδοθεὶς εἰς τὴν Σκηνογραφικὴν, εἶναι σήμερον ἠναγκασμένος νὰ ἵσταται δι' ὅλης σχεδὸν τῆς ἡμέρας ἐπὶ ἀναβάθρας. Διαβεβαιοῖ δὲ, ὅτι δὲν κάμνει οὐδεμίαν διάκρισιν περὶ τὴν χρῆσιν τοῦ ἀληθοῦς καὶ τοῦ ψευδοῦς αὐτοῦ ποδός. Μετὰ τὸ τέλος τῆς ἐργασίας αὐτοῦ ἐξέρχεται πρὸς περίπατον μετὰ τῶν σὺν αὐτῷ ἐργαζομένων καὶ χορεύει πολλάκις κατὰ τὰς κυριακάς. Ἕκαστος τεχνητὸς αὐτοῦ ποῦς διαρκεῖ, κατὰ μέσον ὅρον, 3—4 ἔτη καὶ ἔχει βάρος 4, περίπου, χιλιοστημορίον τοῦ Γράμματος.

ε'. Τορευτής τις, ἄγων ἤδη τὸ 30ον ἔτος, ἠκρωτηριάσθη ὑπὸ τοῦ *Blandin* κατὰ τὸ κατώτερον τῆς κνήμης τριτημόριον ἐνῷ ἔτι ἦν ὀκταετὲς παιδίον. Ἔκτοτε φέρει τεχνητὸν ἀκροκνήμιον μετ' ἄκρου ποδός. Ὁ ἐπὶ τοῦ ψευδοῦς τούτου γυίου ἐπερεισμὸς τοῦ σώματος γίνεται διὰ τῆς πυέλου. Μόνον ὅταν, ἀπολυθεὶς ἐκ τοῦ νοσοκομείου, ἐπανῆλθε παρὰ τοῖς γονεῦσιν αὐτοῦ, ἐπειδὴ, ὢν λίαν φιλοπαίγμων, ἔθραυε συχνάκις τὸ ἐλατήριον, ὅπερ ἐκράτει ἀνατεταμένον τὸ ἄκρον τοῦ ποδὸς, ἀφηρέθη ἀπ' αὐτοῦ ὁ τεχνητὸς ποῦς καὶ τῷ ἐδόθη, οἱονεὶ πρὸς τιμωρίαν, ἁπλοῦν καλόβαθρον. Μετά τινας δὲ μῆνας παρεχωρήθη αὐτῷ πάλιν ὁ τεχνητὸς ποῦς. Ὁ ἀνάπηρος οὗτος ἐργάζεται σήμερον εὐχερέστατα τὴν τέχνην αὐτοῦ, καίτοι ὢν ἐντεῦθεν ἠναγκασμένος ἵνα ὀρθοστατῇ δι' ὅλης σχεδὸν τῆς ἡμέρας. Καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑνὸς τῶν ποδῶν αὐτοῦ ἐπιστηρίζει τὸ βάρος ὅλου τοῦ σώματος, διὰ δὲ τοῦ ἑτέρου (τοῦ τεχνητοῦ) περιδινεῖ τὸν τόρνον. Προσέτι βαδίζει εὐχερέστατα, πορεύεται μακρὰς ὁδοὺς (4—5 μίλια) καὶ ἀνέρχεται εἰς ἀναβάθρας μετὰ πολλῆς ταχύτητος. Τὸ ὅλον βάρος τοῦ τεχνητοῦ ποδὸς εἶναι 2—5 χιλιογράμμων. Πλέων δέ ποτε ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔν τινι λίμνῃ ἐπὶ ἁλιάδος τινὸς καὶ καταπεσὼν εἰς τὸ ὕδωρ, οὐδαμῶς ἐμποδίζετο κατὰ τὴν νῆξιν ὑπὸ τοῦ τεχνητοῦ σκέλους.

ς'. Ὁ χειρουργὸς *Blandin* ἐπέδειξε τῇ ἐν Παρισίοις *Ἀκαδημίᾳ τῆς Ἰατρικῆς*, ὡς σπάνιον παράδειγμα εὐχερείας περὶ τὸν μεταχειρισμὸν τῶν τεχνητῶν ποδῶν, δεκαετὲς κοράσιον, ὅπερ οὗτος εἶχεν ἀκρωτηριάσει κατὰ τὴν κνήμην καὶ τὸ ὁποῖον διὰ τεχνητοῦ ποδὸς ἠδύνατο νὰ ἀναβαίνῃ καὶ καταβαίνῃ κλίμακας, χορεύῃ καὶ ἅλληται ὑπεράνω σχοινίου ἐν περιδινήσει.

Αἱ ἀκόλουθοι δύω περιπτώσεις ἀναφέρονται εἰς ἐργάτιδας, αἵτινες μετὰ τὴν περίθεσιν τεχνητοῦ ποδὸς ἠδυνήθησαν νὰ ἐπαναλάβωσι τὴν προτέραν αὐτῶν ἐργασίαν. Λέγει δὲ ὁ Κ. *Debout*, ὅτι πρὸ πάντων εἰς τοὺς τῆς ἥττον εὐπορούσης τάξεως ἀνθρώπους εἰσὶν μᾶλλον δυσάνεκτοι οἱ δυστυχήσαντες νὰ ἔχωσι δυσφορμίαν τινὰ ἐξ ἀκρωτηριασμοῦ, χλευαζόμενοι ἀνιλεῶς ὑπ' αὐτῶν, ὅταν, ἀντὶ τεχνητοῦ ποδὸς, φέρωσιν ἁπλοῦν καλόβαθρον. Διὰ τοῦτο ἕκαστος ἀνάπηρος, ὅσον ἐνδεὴς καὶ ἂν εἶναι, κατορθόνει ἐκ παντὸς τρόπου νὰ περιποιήσῃ εἰς ἑαυτὸν τεχνητὸν πόδα. Πρὸς ἀπόδειξιν δὲ τούτου ἀναφέρει ὁ Κ. *Debout*, ὅτι εἰς οὐδὲν τῶν ἐν Παρισίοις ἐργοστασίων εἶδεν ἐργάτην, ἀποβεβληκότα τὸν ἕτερον τῶν ποδῶν καὶ μὴ φέροντα πτωχικόν τινα ἐξ ἐπιτεχνήσεως, ἐπικαλύπτοντα ὁπωσοῦν τὴν δυσφορμίαν ταύτην.

ζ'. Θεράπαινά τις, ἀκρωτηριασθεῖσα ὑπὸ τοῦ Κ. *Lorcau* κατὰ τὸν ἕτερον πόδα ἀμέσως ὑπὲρ τοὺς ἀστραγάλους, ἀπελύθη ἐκ τοῦ νοσοκομείου, φέρουσα ἁπλοῦν καλόβαθρον. Ἀλλ' ἐπειδὴ οὕτως ἔχουσαν οὐδεὶς ἐδέχετο ὡς θεράπαιναν, ἠναγκάσθη νὰ προμηθευθῇ τεχνητὸν πόδα, ὅτε καὶ ἠδυνήθη νὰ τοποθετήσῃ αὐτὴν παρ' αὐτῷ τῷ κηλοδεμνοποιῷ *Martin*. Ἔφερε δὲ τὸν αὐτὸν τεχνητὸν πόδα ἐπὶ 18 ὅλα ἔτη.

η'. Γυνή τις ἀρβυλοποιὸς, ἀκρωτηριασθεῖσα ὑπὸ τοῦ *Blandin* καὶ ἐφοδιασθεῖσα κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ νοσοκομείου ἔξοδον αὐτῆς διὰ ποδὸς τεχνητοῦ, ἐξηκολούθησε καὶ μετὰ ταῦτα ἐργαζομένη τὴν τέχνην αὐτῆς. Νυμφευθεῖσα δὲ δύναται νὰ διαφροντίζῃ, ὡς καὶ πᾶσα ἄλλη οἰκοδέσποινα, τὰ κατὰ τὸν οἶκον αὐτῆς. Βαδίζουσα ὑποσκάζει οὕτως ἐλάχιστα, ὥστε μόλις διακρίνει τοῦτο ὁ γινώσκων, ὅτι ὁ ἕτερος τῶν ποδῶν αὐτῆς εἶναι ψευδής.

[Ἕπεται ἡ συνέχεια.]